

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

นางสาวอรวิณี ชำระ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-2279-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE NEED FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF THAI LANGUAGE TEACHERS
IN PUBLIC SCHOOLS IN YALA EDUCATION SERVICE AREA

Miss. Arravin Chamra

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-2279-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

โดย

นางสาวอรวิณี ชำระ

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

.....
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

.....
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

อรวิณี ชำระ: ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยใน
โรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา.(THE NEED FOR INSTRUCTIONAL
SUPERVISION OF THAI LANGUAGE TEACHERS IN PUBLIC SCHOOLS IN YALA
EDUCATION SERVICE AREA) อ. ที่ปรึกษา : รศ ดร.บุญมี เฉรยอค , 181 หน้า.
ISBN 974-53-2279-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ในด้านหลักสูตร
ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน
และด้านการวัดและประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน
โรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา จำนวน 1,061 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิดเลือกตอบ (Multiple choices) โดยผู้วิจัยให้บริการทางไปรษณีย์และ
รวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองเป็นบางส่วน จำนวนที่ส่งไป 1,061 ฉบับ ได้รับกลับคืน 834 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 78.61 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window 11.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ
ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ในภาพรวมครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่
ในระดับปานกลาง
2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความต้องการ
การนิเทศการสอนด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านการวัดและ
ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการเตรียมการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอน มีความ
ต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

ภาควิชา ๓ ๒๒๖๖ การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิติศิต

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2547.. ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4683788227 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: INSTRUCTIONAL SUPERVISION / THAI LANGUAGE TEACHERS /

ARRAVIN CHAMRA : THE NEED FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF THAI LANGUAGE TEACHERS IN PUBLIC SCHOOLS IN YALA EDUCATION SERVICE AREA. THESIS ADVISOR :ASSOC.PROF.BOONMEE NENYOD, Ed.D. , 181 pp. ISBN 974-53-2279 -2.

The purpose of this research was to study the need in instructional supervision of Thai Language teachers in public schools in Yala Education Service Area in the following areas; curriculum, instructional preparation, instructional activities and techniques, instructional aids and media, and measurement and evaluation. The population in this survey were 1,061 Thai Language teachers in public schools in Yala Education Service Area. The instrument was an instructional and understanding survey form. Of the total 1,061 survey forms, 834 were completed and returned which equivalent to 78.61 percent. Data were analyzed by using SPSS for window 11.5 program and were tabulated in percentage ,mean, and standard deviation.

The study resulted were the following findings:

1. The need for instructional supervision of Thai Language teachers was at the moderate level.
2. In each area it was investigated, that the need for instructional supervision in curriculum, instructional activities, and techniques, measurement and evaluation was at the moderate level; the need for instructional supervision in the instructional preparation, and instructional aids and media were at the low level.

Department of Educational Policy, Management, and Leadership...

Field of study Supervision and Curriculum Development.....

Academic year 2004.....

Student's signature.....*Aravin Chamra*

Advisor's signature.....*Boonmee Nenyod*

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจากรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้งให้โอกาสผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ในการทำงานและการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนา หลักสูตร รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่กรุณา ประสิทธิ์ประสาทความรู้ รวมทั้งให้คำแนะนำต่างๆในการทำงานรวมทั้งการวางตัว

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาที่มีค่ายิ่งในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลาที่คอยให้ความสะดวกในการส่งและเก็บแบบสำรวจ รวมทั้งครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่กรุณาเสียสละเวลาที่มีค่ายิ่งในการตอบแบบสำรวจ

ขอขอบคุณอาจารย์ฉวีวรรณ อัดตะพันธ์ และคณะครูโรงเรียนบ้านเหนือทุกท่าน สำหรับความเสียสละอันยิ่งใหญ่และโอกาสที่ได้มอบให้ ขอขอบคุณพี่วันชัยสำหรับความช่วยเหลือทุกอย่างและคำแนะนำรวมทั้งกำลังใจที่มีให้ทุกครั้งที่ต้องการ

ขอบคุณพี่ๆเพื่อนร่วมรุ่นนิเทศ 41 ที่เป็นกำลังใจให้กันและกันเสมอ รวมทั้งเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้กำลังใจและความช่วยเหลือด้วยความอดทนมาตลอด

ขอบพระคุณพระคุณที่ยิ่งใหญ่ของแม่ พี่สาว พ่อ รวมทั้งทุกคนในครอบครัวที่อุดหนุนทั้งทุนทรัพย์และกำลังใจที่มีค่าเกินกว่าจะคำนวณเป็นปริมาณ ประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้กับทุกท่านดังที่กล่าวมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ค่านิยมศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การนิเทศการสอน.....	9
การศึกษาความต้องการ.....	14
การสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบ.....	22
องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	27
ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูภาษาไทย.....	31
ด้านหลักสูตร.....	31
ความหมายของหลักสูตร.....	31
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	33
การนำหลักสูตรไปใช้.....	35
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	40
แนวการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	49
ด้านการเตรียมการสอน.....	51
การวางแผนการสอน.....	51
แผนการสอน.....	55

บทที่		หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	
	การจัดทำคำอธิบายรายวิชา.....	60
	การจัดทำหน่วยการเรียนรู้.....	60
	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	
61		
	จุดประสงค์การสอน.....	62
	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีการ.....	65
	กิจกรรมการเรียนการสอน.....	66
	แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	72
	ครูภาษาไทยกับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	75
	การสอนซ่อมเสริม.....	85
	ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	89
	ด้านการวัดและประเมินผล.....	97
	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย.....	101
	แนวการประเมินด้วยทางเลือกใหม่.....	105
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	107
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
	ประชากร.....	110
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	110
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	111
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	113

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
	ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสำรวจ.....	116
	ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย...	123
	ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนภาษาไทย.....	130
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	137
	สรุปผลการวิจัย	137
	อภิปรายผล.....	141
	ข้อเสนอแนะ.....	146
	รายการอ้างอิง.....	148
	ภาคผนวก.....	154
	ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	156
	ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย, หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	158
	ภาคผนวก ค. แบบสำรวจเพื่อการวิจัย.....	169
	ตารางแสดงการหาคุณภาพของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ.....	183
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	186

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ.....	111
2.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.....	119
3.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านหลักสูตร.....	120
4.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการเตรียมการสอนการสอน.....	121
5.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน.....	122
6.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านสื่อการเรียนการสอน.....	123
7.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการวัดและประเมินผล.....	124
8.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ ผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.....	126
9.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านหลักสูตร.....	127
10.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการเตรียมการสอน.....	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน.....	129
12.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านสื่อการเรียนการสอน.....	130
13.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการวัดและประเมินผล.....	131

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและ เศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กรมวิชาการ,2545)

ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ ภาษาไทยจึงเป็นวิชาที่สำคัญยิ่งในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ บัญญัติใน อรรถการ(2514) กล่าวไว้ว่า “การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของคนไทยเพราะในปัจจุบันเป็นสิ่งของการศึกษาวิชาการทุกแขนงทุกสิ่งทุกอย่างในการดำรงชีวิต” ดังนั้นนักการศึกษาทุกยุคทุกสมัยจึงได้บรรจุวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรเสมอแม้ในสมัยที่ยังไม่มีหลักสูตรเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็มีการเรียนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับเสมอมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2545 ซึ่งเป็นหลักสูตรฉบับแรกที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 เป็นฐานรองรับ พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้ความสำคัญของภาษาไทยโดยระบุไว้ในมาตรา23(4) อย่างชัดเจนให้เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และมาตรา24(3) ยังมีการกำหนดให้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ,2546)

แต่จากการสังเกตการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันจะพบว่าคนไทยมีการใช้ภาษาผิดเพี้ยนไปจากเดิมมาก และจากข้อมูลการประเมินผลการพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมาภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาของชาติและเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกระดับปี

พ.ศ.2539-2544 เฉลี่ยเพียงร้อยละ 53-58 และความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2545) กระแสความห่วงใยของคนไทยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยปรากฏอยู่เสมอๆโดยพบว่าผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาบางคนมีปัญหาเรื่องความเข้าใจการอ่านรวมทั้งความอ่อนค้อยในเรื่องของการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ,2545) จากสภาพปัญหาที่สะสมมานานปีจนแทบจะเรียกได้ว่าถึงขั้นวิกฤติหน่วยงานต่างๆของรัฐจึงได้มีการรณรงค์ส่งเสริมและกำหนดให้มีการพัฒนาการใช้ภาษาไทยอย่างเร่งด่วน เช่น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 23 และ 24 ได้เน้นถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาษาไทยไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งในส่วนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานก็เน้นการใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆเพื่อพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยขึ้นโดยถือเป็นนโยบายและภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งอันที่จะยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและธำรงรักษาความเป็นชาติ ถือว่าเป็นแผนแม่บทสำคัญเพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งครูผู้สอนตระหนักในความสำคัญที่จะต้องเร่งรัดยกระดับการเรียนการสอนภาษาไทย

องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเก่ง ดี และมีความสุข ที่ได้นำมาเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาแยกได้เป็น 4 องค์ประกอบด้วยกันคือ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และการจัดการศึกษา ใน 4 องค์ประกอบนี้จะเห็นได้ว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้อีก 3 องค์ประกอบได้เกิดการเคลื่อนไหวลงสู่การปฏิบัติจริง ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ พนม พงษ์ไพบูลย์(2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ofครูต่อการปฏิรูปการศึกษาไว้ว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างนิสัยในการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ รู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์และการค้นพบคำตอบด้วยตนเองนั้นจะสำเร็จหรือไม่หัวใจสำคัญอยู่ที่ครู เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อีกด้วย

ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา บทบาทหลักของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 หมวด 7 ว่าด้วยครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง แต่กลับมีข้อเท็จจริงว่าครูมีปัญหาด้านคุณภาพการสอนและมีข้อจำกัดอยู่มาก ปัญหาอันเนื่องมาจากการผลิต การใช้ และการพัฒนาครูที่ขาดประสิทธิภาพ เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวครูที่มีผลต่อการศึกษาของเด็กอย่างมาก ซึ่งสิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ก็คือ การนิเทศการศึกษา เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการปฏิบัติงานที่มีระบบ และเป็นกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้นไป Wiles (อ้างถึงในเบญจวรรณ สหวัชรินทร์,2533) กล่าวถึงสภาพการณ์การนิเทศโดยเฉพาะการนิเทศการสอนที่เกิดขึ้นว่า ผู้มีหน้าที่ในการนิเทศมักจะให้การนิเทศตามที่ตนเองต้องการมากกว่าจะเป็นไปตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ ทำให้ครูผู้สอนไม่ได้รับประโยชน์จากการนิเทศเท่าที่ควร กล่าวคือ ในบางเรื่องที่ครูต้องการเพิ่มพูนความรู้แต่ผู้นิเทศกลับไม่ได้ให้ความรู้ในเรื่องเหล่านั้นเพราะผู้นิเทศไม่เข้าใจถึงความต้องการจึงทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ ดังนั้นการที่จะให้การนิเทศประสบผลสำเร็จได้ผู้ที่นิเทศควรทราบถึงความต้องการของผู้รับการนิเทศเสียก่อน

จากสภาพต่างๆดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จึงให้เห็นว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ดังที่ระบุปะนิย นาคกรทรรพ และ ประภาศรี สีหอำไพ (2520) กล่าวว่าการศึกษาภาษาไทยมีความสำคัญ กล่าวคือ ต้องใช้เป็นเครื่องมือสำหรับค้นคว้าวิชาการต่างๆให้กว้างขวางออกไป ไม่ว่าจะป็นวิชาอะไรย่อมต้องใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการสอนทั้งสิ้น การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่ดีนั้นย่อมทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี อันเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนั้นบันลือ พฤษะวัน(2523) ยังได้กล่าวไว้ อีกด้วยว่า ภาษาไทยเป็นกุญแจทองที่จะไขไปสู่การเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมทั้งปวงของคนไทยด้วยกัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยจะเห็นว่าหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถด้านทักษะการเข้าใจภาษา และทักษะการใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับความคิด ดังนั้นแนวทางที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้บรรลุผลจึงต้องมุ่งให้ผู้เรียน

ได้ฝึกฝนทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ จึงจะสังเกตได้ว่าเนื้อหาของ การเรียนวิชาภาษาไทยไม่ได้แบ่งแยกจากกันโดยเด็ดขาดโดยที่ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนนั้น มีลักษณะการสอนที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้แบ่งแยกเป็นรายวิชาแต่จะผสมผสานกันไปตามลำดับความยากและความสามารถของผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ในหลักเกณฑ์ของภาษา มีความคิดและวิจารณ์ญาณในการใช้ภาษา มีทักษะการใช้ภาษาและเข้าใจภาษา ตลอดจนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย จึงกล่าวได้ว่าภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องอาศัยศิลปะและวิธีการสอนหลายอย่างหลายประการ จึงจะเกิดความรู้ความเข้าใจและใช้ภาษาได้ดี

แต่จากสภาพโดยทั่วไปของจังหวัดยะลาที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามถึงร้อยละ 77.95 ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของประชากรจึงแตกต่างไปจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศโดยมีลักษณะคล้ายคลึงกับขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศมาเลเซีย นิยมใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ไม่นิยมพูดภาษาไทย มีบางส่วนพูดภาษาไทยไม่ได้เลย การดำรงชีวิตของประชากรส่วนใหญ่จะผูกพันผสมผสานกันระหว่างประเพณีท้องถิ่นกับหลักธรรมและข้อบังคับของศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันไปจากมาตรฐานส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้เกิดสภาพที่เป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนที่เป็นของรัฐที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่าง เอกลักษณ์เฉพาะ และความต้องการของพื้นที่เป็นสำคัญ เพราะนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐโดยทั่วไปเป็นเด็กไทยมุสลิมถึงร้อยละ 90 นักเรียนเหล่านั้นพูดภาษายาวีตั้งแต่แรกเกิดเมื่อเข้าเรียนในโรงเรียน จะมีปัญหาในเรื่องการสื่อความหมายกับครูหลายๆด้าน ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อการจัดเรียนการสอนเสมอมา

นอกจากนี้ ชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์(2543) ยังได้อธิบายถึงปัญหาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการศึกษาของสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 2 ซึ่งทำการศึกษาในปี 2536 โดยพบว่าปัญหาการศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมมีอยู่หลายประการดังนี้ คือ

1. การไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ตอบแทนจากการใช้ภาษาไทยรวมทั้งการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองทำให้ผู้ที่ไม่สัมผัสเกิดความล้าสมัยไม่กล้าพูดทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพและเกิดความเบื่อหน่าย
2. ประชาชนบางส่วนเข้าใจผิดว่าการเรียนวิชาทั่วไปที่เป็นภาษาไทยจะเป็นบาปเพราะภาษาไทยเป็นภาษาของพระพุทธศาสนามุสลิมไม่ควรปฏิบัติทำให้มีความหลงเชื่อไม่เข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล
3. การเรียนการสอนในโรงเรียนของรัฐบาลจัดกิจกรรมบางอย่างที่ขัดแย้งกับความเชื่อของศาสนาอิสลาม

จากปัญหาดังกล่าว ในด้านการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะถือว่ายังมีปัญหาค่อนข้างมาก ด้วยเหตุที่มีความจำเพาะด้านปัญหาเฉพาะถิ่นที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ ในประเทศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำและไม่พัฒนาเท่าที่ควร จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติปี 2545 ผลการประเมินความสามารถทางด้านภาษาไทยของนักเรียนในจังหวัดยะลามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าภาพรวมระดับประเทศและเป็นเช่นนี้มาเป็นระยะเวลาหลายปีติดต่อกัน รวมทั้งจากรายงานการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดทางการเรียนปีการศึกษา 2546 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โครงการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และ เขต 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยทุกสมรรถภาพมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.41 และ 38.58 ตามลำดับ และมีจำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงถึงร้อยละ 51.67 ในเขตการศึกษา 1 และ ร้อยละ 61.38 ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในจังหวัดยะลายังไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ไพโรจน์ รุจิระวิทย์ (2535) กล่าวว่า iva จากการประเมินคุณภาพนักเรียนกรณีศึกษาตามผล พบว่าในท้องถิ่นที่นักเรียนใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เด็กนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ใช้ภาษาไทยกลางในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสื่อความหมายระหว่างครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสอนนั้นไม่ประสบผลเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังไม่มีความพร้อมทางด้านภาษาจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตามไปด้วย โดยความเชื่อที่ว่าความพร้อมทางด้านต่างๆสามารถพัฒนาได้จากการจัดกิจ

กรรมต่างๆให้นักเรียนไม่จำเป็นต้องรอให้เด็กเกิดเอง สามารถพัฒนาได้จากการจัดกิจกรรมต่างๆให้นักเรียน ซึ่งผู้ที่รับหน้าที่และบทบาทที่สำคัญนี้คือครูนั่นเอง

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาและความจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูในจังหวัดยะลา อีกทั้งการนิเทศการสอนจะเป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของครูผู้สอนภาษาไทยในจังหวัดยะลา ซึ่งสามารถจะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูได้โดยตรง อันจะทำให้การนิเทศการสอนประสบผลสำเร็จและสามารถแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ตลอดจนงานวิจัยทางการศึกษาที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดมีน้อยและยังไม่ปรากฏว่าเคยมีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยในจังหวัดยะลามาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทย เพื่อนำผลวิจัยเสนอบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับเขตพื้นที่และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการนิเทศได้วางแผนและดำเนินการนิเทศแก่ครูที่สอนภาษาไทยในจังหวัดยะลาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยอย่างแท้จริง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ในจังหวัดยะลาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,061 คน จากจำนวนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งหมด 216 โรงเรียน ในจังหวัดยะลา

3. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยประเมินจากแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนภาษาไทยในด้านต่อไปนี้

- 3.1 หลักสูตร
- 3.2 การเตรียมการสอน
- 3.3 กิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
- 3.4 สื่อการเรียนการสอน
- 3.5 การวัดผลและประเมินผล

คัมพยามศัพท ที่ใช้ในการวิจัย

ความต้องการการนิเทศการสอน หมายถึง สิ่งที่ครูผู้สอนไม่มีหรือมีแต่ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2547 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต

โรงเรียนของรัฐ หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาและ/หรือมัธยมศึกษา ที่เป็นของรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และเขต 2

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารและผู้นิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดยะลา นำไปวางแผนและดำเนินการนิเทศการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยะลาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ผู้วิจัยจึงได้เสนอทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การนิเทศการสอน
2. การศึกษาความต้องการ
 - 2.1 ความหมายของความต้องการ
 - 2.2 ประเภทของความต้องการ
 - 2.3 การประเมินความต้องการและวิธีการศึกษาความต้องการ
 - 2.4 ขั้นตอนการหาความต้องการ
 - 2.5 วิธีการศึกษาและประเมินความต้องการ
3. การสร้างแบบทดสอบ
4. องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูภาษาไทย
 - 5.1 ด้านหลักสูตร
 - 5.2 ด้านการเตรียมการสอน
 - 5.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
 - 5.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
 - 5.5 ด้านการวัดและประเมินผล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การนิเทศการสอน

ความหมายของการนิเทศการสอน

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการสอนเป็นคำประสมระหว่าง การนิเทศและการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศและการนิเทศการสอนก็คือ การนิเทศการสอนเป็นส่วนย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างครูและผู้นิเทศ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อที่จะช่วยเหลือครู ในการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้สูงขึ้น นอกจากนี้แล้วก็ยังได้มีนักการศึกษาอีกหลายท่านที่ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการสอนไว้ ดังต่อไปนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า การนิเทศการสอนหมายถึง ความพยายามใดๆที่จะช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไขสภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยวิธีจัดหา เครื่องอำนวยความสะดวกแก่ครู เพื่อให้ครูปฏิบัติภารกิจการสอนให้ได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายยิ่งขึ้น

นิพนธ์ ไทยพานิช (2528) กล่าวว่า การนิเทศการสอนคือกระบวนการและความคิดรวบยอด เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

สมพงษ์ สิงหนผล (2530) กล่าวว่า การนิเทศการสอน คือ พฤติกรรมชนิดหนึ่งทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในองค์กรและมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

กิติมา ปรีดีดิลก (2532) กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการสอนซึ่งพอจะสรุปได้ว่าเป็นการช่วยเหลือแนะนำ หรือปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งสิ่งที่น่าจะได้ทำการนิเทศได้แก่ เกี่ยวกับแผนการ

สอนและการปฏิบัติตามแผน การควบคุมนักเรียนและระเบียบวินัยในห้องเรียน วิธีการสอน เทคนิคการสอน การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนรวมทั้งการบันทึกและรายงานผล

Harris (1985) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคทางการศึกษาได้ กระทบลงไปกับผู้ใหญ่และกับวัสดุสิ่งของ เพื่อที่จะรักษาไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ในวิถีทางตรงที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสอนที่กระตุ้นและเสริมส่ง การเรียนของนักเรียน

จากความหมายดังกล่าวที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การนิเทศการสอน เป็นความพยายามต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูมีการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยการช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง แก้ไขงานในด้านการสอนรวมทั้งงานหน้าที่ในชั้นเรียนเพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นโดยตรงกับผู้เรียน

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการสอน

ความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการสอน มาจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องและมีความจำเป็นที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ถ้าครูไม่มีความรู้ความเข้าใจก็อาจจะทำให้ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการนิเทศการสอนขึ้น ซึ่งนอกเหนือจากเหตุผลดังกล่าวที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ยังได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึง ความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการสอนไว้ดังต่อไปนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2526:อ้างถึงใน รัชณี ขาวพระไพโร,2539) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. หน้าที่ของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิม ครูสมัยก่อนมีหน้าที่ไม่มากนักเพราะผู้ปกครองช่วยเหลือแต่ในปัจจุบันให้แก่ครูทั้งหมด ครูจึงเป็นผู้ชี้แนะและทำหน้าที่หลายอย่าง
2. ช่วยให้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของวัตถุประสงค์ทางการศึกษา และวัตถุประสงค์ของการสอน
3. ช่วยสร้างให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ

4. ครูต้องมีความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆเสมอ เพื่อเป็นความภาคภูมิใจของครูจะส่งผลถึงการเรียนการสอน การนิเทศการสอนจะช่วยในเรื่องนี้ได้
5. ขนาดของโรงเรียนใหญ่ขึ้น มีครูมากขึ้นมีกิจกรรมและชั่วโมงสอนมากขึ้นหน้าที่ในการนิเทศจึงมีมากขึ้น การนิเทศการสอนจะช่วยให้มีหลักการและมีความมั่นใจมากขึ้น
6. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
7. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาค้นคว้า ทดลอง วิจัย หาวิธีการใหม่ๆ
8. ช่วยเสริมขวัญคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดี และเข้มแข็งและรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมด้วยสติปัญญาอันสูงเพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน
9. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคนและมอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคนช่วยกันประคับประคองให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
10. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนและช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสมและแก้ไข
11. ช่วยประเมินผลการสอนของครู

นอกจากนั้นนิติตบัตบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 28 (2534) ยังได้กล่าวไว้ถึง ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการสอนดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆทำให้การศึกษาต้องพัฒนาไปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและครูต้องพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้วย
2. ศิษยานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถให้การนิเทศได้ทั่วถึง สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน ศิษยานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกไม่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน
3. ปัจจุบันครูในโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถอย่างเพียงพอ การใช้บุคลากรเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์จะช่วยให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือและยอมรับซึ่งกันและกัน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

การกระทำการใดๆก็แล้วแต่ล้วนแต่มีจุดมุ่งหมายในการดำเนินการทั้งสิ้น การนิเทศการสอนก็เป็นส่วนหนึ่งของคำกล่าวนั้น จึงได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ต่างๆกัน ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า ใจมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการสอน คือ การปรับปรุง พัฒนา ซึ่งแนวทางในด้านการเรียนการสอน เพื่อส่งผลไปที่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามปกติ

พนัส หัสนาสินทร์ (2524) กล่าวว่า การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศไม่ใช่เป็นการบังคับหรือเป็นการจับผิด การนิเทศเป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2524) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ 6 ประการ ดัง

นี้

1. ช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์การสอน
2. การช่วยเหลือครูเลือกและปรับปรุงเนื้อหาการสอน
3. การช่วยเหลือครูให้รู้จักใช้วิธีสอน
4. การช่วยเหลือครูให้รู้จักการเลือกและปรับปรุงการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
5. การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการสอน ใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในการสอน
6. การช่วยเหลือให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน

สมพงษ์ สิงหะพล (2530) กล่าวว่า การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ 3 ประการ คือ

1. พัฒนาสภาพการณ์สำหรับการเรียนการสอน ได้แก่
 - 1.1 ปรับปรุงและพัฒนการสอนของครู
 - 1.2 แก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน
 - 1.3 รักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการสอน
 - 1.4 กำหนดเป้าหมายและโปรแกรมการสอนของครู
 - 1.5 ประสานงานเกี่ยวกับการสอนของครูในโรงเรียน
2. ส่งเสริมความเป็นผู้นำทางวิชาชีพให้แก่ครู ได้แก่
 - 2.1 สร้างแรงจูงใจในการสอน
 - 2.2 ตรวจสอบและประเมินผลการสอน
 - 2.3 ให้ความคิดริเริ่มและแนวทางในการพัฒนาการสอน
 - 2.4 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางวิชาการและบริหารในโรงเรียนให้เป็น

ไปในทางบวก

3. พัฒนาความงอกงามของนักเรียนได้แก่

- 3.1 แก้ปัญหาการเรียนของนักเรียน
- 3.2 ส่งเสริมการเรียนของนักเรียน
- 3.3 พัฒนาการสอนของครู
- 3.4 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

ปริยากรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2541) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนเป็นการมุ่งปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งมีดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู

1.1 การนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครูในด้านการสอนเพื่อครูจะได้นำไปใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการสอนของตน

1.2 การนิเทศการสอนช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการสอน

1.3 การนิเทศการสอนช่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

2.1 เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อคุณภาพของนักเรียน

2.2 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน

3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

4. เพื่อสร้างสัมพันธที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศดังที่ได้กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การศึกษาความต้องการ

ความหมายของความต้องการ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่าความต้องการไว้หลายประเด็นด้วยกัน ดังต่อไปนี้

คอฟแมน(Kaufman and English,1979 อ้างถึงใน สุณีย์ เกียรติมาพรศักดิ์,2540) ได้ให้ความหมายของความต้องการว่า หมายถึง ช่องว่าง(Gap) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับ

ผลผลิตที่เราต้องการ โดยนำช่องว่างที่ได้รับมาจัดลำดับความสำคัญ แล้วเลือกเอาสิ่งที่สำคัญที่สุด เป็นความต้องการที่จะกระทำก่อน

เจษฎา แจ่มประเสริฐ(2534) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการหมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหาปัญหาหรือสิ่งที่ยังบกพร่อง ที่ทำให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการจากสภาพที่ควรจะเป็น

สุพัตร์ พิบูลย์(2535) กล่าวถึงความหมายของความ ต้องการไว้ว่า ความต้องการ คือ เงื่อนไขความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน(Actual Conditional) กับสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่ต้องการ(Desired Conditional) เป็นสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือดำเนินการแก้ไข

สุนีย์ เกียรติมาพรศักดิ์(2540) กล่าวว่า ความต้องการ หมายถึง ความไม่สอดคล้องกันระหว่างสภาพการณ์ที่มุ่งหวัง ซึ่งเป็นมาตรฐานที่พึงปรารถนา กับสถานการณ์ที่เป็นจริง ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรม ทักษะ หรือเจตคติของบุคคลนั้น

จากความหมายของคำว่าความต้องการ ดังที่นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ นั้น สรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง สภาพของความไม่สอดคล้องกันระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังหรือสิ่งที่อยากให้เป็นกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง เป็นสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ประเภทของความ ต้องการ

สตัฟเฟิลบีมและคณะ (Stufflebeam and Others, 1985) ได้จำแนกประเภทของความ ต้องการออกเป็น 4 ทศนะคือ

1. ทศนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความไม่สอดคล้อง (The Discrepancy View) ตามทศนะนี้คือ ความไม่สอดคล้องระหว่างความเป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

2. ทศนะเชิงประชาธิปไตย (The Democratic View) จะเน้นการศึกษาความต้องการตามการรับรู้ของกลุ่มบุคคลอ้างอิงที่สำคัญๆ ขององค์กรนั้นๆ และถือเอาความต้องการของบุคคลเหล่านั้นเน้นความต้องการขององค์กร

3. ทักษะเชิงวิเคราะห์ (The Analytic View) จะเน้นการรวบรวมปัญหาอย่างเป็นระบบและแก้ปัญหามีแบบแผน

4. ทักษะเชิงวินิจฉัยวิเคราะห์ (The Diagnostic View) กลุ่มนี้จะมองความต้องการจำเป็นในลักษณะของความจำเป็นพื้นฐานซึ่งถ้าขาดหายไปหรือไม่ได้รับการตอบสนองแล้วจะเกิดความเสียหายหรือเกิดอันตราย

โมโรนี (Moromey, อ้างถึงใน เสาวนีย์ พานิชโยวาท ,2535) ได้จำแนกความต้องการออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. Normative Needs เป็นความต้องการที่ยึดมาตรฐานที่ชัดเจนเป็นตัวเปรียบเทียบ เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน
2. Perceived Needs เป็นความต้องการตามความรับรู้ของบุคคล
3. Expressed Needs เป็นภาวะความต้องการที่แสดงให้เห็นโดยจำนวนผู้แสดงความต้องการหรืออยู่ในสภาวะที่เป็นปัญหา
4. Relative Needs ได้จากการพิจารณาการได้รับบริการในเขตพื้นที่ต่างกันเป็นการพิจารณาในแง่ของความเท่าเทียมกันของการได้รับบริการ

ศรีสมร พุ่มสะอาด (2535, อ้างถึงใน อมรรัตน์ คำแดง, 2539) ได้กล่าวถึงความต้องการที่ใช้ช่วงเวลาเป็นเครื่องกำหนดไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. ความต้องการเชิงแก้ไขปรับปรุง คือ ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่จะเป็นในปัจจุบันหรือในอดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต
2. ความต้องการเชิงป้องกัน คือ ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นความต้องการที่ยังไม่เกิดในอดีตและปัจจุบัน แต่มีเครื่องชี้วัด (indicator) บ่งบอกว่าอาจเกิดขึ้นในอนาคต
3. ความต้องการเชิงพัฒนา คือ สภาพที่เกิดขึ้นจริงในอดีตและปัจจุบัน ไม่แตกต่างจากที่ควรจะเป็น ดังนั้นในปัจจุบันยังไม่เกิดความต้องการ แต่ในอนาคตอาจเกิดความต้องการขึ้นได้ แต่ในกรณีที่ความต้องการเพิ่มคุณภาพหรือประสิทธิภาพ ทำให้สภาพที่ควรจะเป็นสูงขึ้นซึ่งจะทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

การประเมินความต้องการและวิธีการศึกษาความต้องการ

คอฟแมน (Kaufman and English,1979) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการไว้ดังนี้

1. การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการหาความต้องการท้ายสุดหรือผลผลิต
2. การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการทดลอง สังเกตที่ต้องการหาผลผลิต โดยมีเกณฑ์ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาและเปรียบเทียบด้านหลักสูตร
3. การประเมินความต้องการเป็นการหาความเชื่อมั่นของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อทดสอบมาตรฐาน และ/หรือ ข้อทดสอบอิงเกณฑ์ว่ามีความเหมาะสม
4. การประเมินความต้องการเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความต้องการระหว่างผลที่ได้กับผลที่ต้องการ โดยเรียงลำดับความต้องการสูงสุด และเลือกนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการ

เจษฎา แซ่มประเสริฐ (2534) ได้กล่าวถึง การประเมินความต้องการ (Need Assessment) ว่าหมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหาปัญหาหรือสิ่งที่ยังบกพร่อง ที่ทำให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการจากสภาพที่ควรจะเป็น เมื่อเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

ขั้นตอนการหาความต้องการ

สุวิมล ว่องวานิช (2531) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินความต้องการ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. พยายามกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. พยายามวัดสถานการณ์หรือสถานภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (What is)
3. หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ ข้อ 2
4. ศึกษาสาเหตุหรือเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (ปัญหา) ในข้อ 3
5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

เจษฎา แซ่มประเสริฐ (2534) กล่าวว่าไว้ว่า ในการพิจารณาว่าสิ่งใดคือปัญหานั้น พิจารณาจากความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับสิ่งที่ทำได้จริงของหน่วยงาน โดยมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงและกำลังดำเนินการอยู่เป็นปกติ

2. ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการหรือเป้าหมาย ซึ่งแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ที่ปรารถนาโดยทั่วไป ความคาดหวังจะปรากฏออกมาในรูปแบบต่างๆ คือ นโยบายของหน่วยเหนือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ทฤษฎีและหลักวิชาการต่างๆ ประมวลความคิดเห็นและความคาดหวังของบุคคลในหน่วยงาน

3. สิ่งที่ได้จริง หมายถึง ความพยายามที่จะพัฒนาสภาพปัจจุบันให้ไปสู่ความคาดหวัง

ดังนั้น หากต้องการทราบปัญหาเพื่อประเมินความต้องการการจัดการเรียนการสอนอาจทำได้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์นโยบายของโรงเรียนหรือจากเกณฑ์มาตรฐานต่างๆหรือจากหลักวิชาหรือจากความคาดหวังของครู
2. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนโดยการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประเมินสภาพการปฏิบัติการของครู
3. นำข้อ 1 และข้อ 2 มาเปรียบเทียบกัน ถ้าสภาพไม่ตรงกันก็มีปัญหา ควรร่วมมือกันวางแผนหรือทำโครงการแก้ไขปรับปรุง

คอฟแมน (Kaufman and English,1979) ได้เสนอขั้นตอนในการหาความต้องการอย่างละเอียดไว้ 14 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนเพื่อที่จะทำแผน : กำหนดวิธีการและจุดประสงค์ การเตรียมการ ซึ่งรวมไปถึงกำหนดเวลา แหล่งวิทยากร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. ที่มาของจุดหมาย : ขอร้องผู้เชี่ยวชาญ (ผู้ที่มีความรู้) ในการกำหนดผลผลิตทางการศึกษาว่าเป็นที่น่าพอใจหรือไม่
3. ความสมบูรณ์ของจุดหมาย : หาความเชื่อมั่นโดยถามนักศึกษาและที่ไม่ใช่ นักศึกษาว่า จุดหมายเหมาะสมหรือไม่
4. การจัดลำดับความสำคัญของจุดหมาย : สุ่มประชากรที่มีนักเรียน นักศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ให้ช่วยเรียงลำดับตำแหน่งของจุดหมาย
5. ดีความจุดหมาย : ข้อความของจุดหมายเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วัดได้
6. ความสมบูรณ์เชื่อมั่นของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : การแปลงจุดมุ่งหมายเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องถูกต้องและเฉพาะเจาะจง
7. จัดลำดับของจุดหมายอีกครั้งหนึ่ง : พิจารณาจุดหมายจากผลการสุ่มอีกครั้งหนึ่งในขั้นที่ 3 ส่วนขั้นที่ 3 จะทำอีกครั้งก็ได้ถ้าต้องการ

8. กำหนดข้อมูลนำเข้าในจุดหมาย : กำหนดจุดประสงค์ในอนาคต ใช้เทคนิคเดลฟาย(The Delphi Technique) โดยการทำนายทิศทาง(การศึกษา) ในอนาคตเพื่อนำไปใช้แยกแยะทำให้จุดหมายทางการศึกษาที่ได้มาจากจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

9. จัดจุดหมายอีกครั้ง : โดยใช้งานวิจัยและการศึกษา วิธีการทำนายได้เช่นเทคนิคเดลฟาย(The Delphi Technique)

10. เลือกเครื่องมือทดสอบ หรือเทคนิควัดผลเพื่อใช้ในการประเมินผล : เครื่องมือที่ใช้ต้องระบุแน่ชัดถึงระดับความสามารถนักเรียนบอกได้ว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต้องการหรือไม่

11. เปรียบเทียบข้อมูล : นำข้อมูลที่รวบรวมเข้าตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ คอฟแมน (Kaufman and English 1979) ซึ่งให้เห็นว่า การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการเสนอให้เห็นช่องว่างที่ชัดเจนหรือความแตกต่างระหว่างเกณฑ์ 2 ชุด ข้อมูล สภาพ และผลที่ต้องการในอนาคตและข้อมูลที่เป็นอยู่ ในการเสนอข้อมูลนั้นข้อมูลที่มีรายละเอียดมากที่สุดจะถูกแบ่งกลุ่ม เพื่อพิจารณาตัดสินในขั้นสุดท้าย

12. เขียนข้อความของความต้องการ

13. จัดลำดับความสำคัญของจุดหมาย : โดยใช้ระดับความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ต้องการกับที่เป็นจริง

14. เขียนข้อความที่เป็นความต้องการ : ซึ่งเป็นขั้นสิ้นสุดของการประเมินความต้องการ

วิธีการศึกษาและประเมินความต้องการ

การศึกษาความต้องการสามารถศึกษาจากสภาพการณ์ที่ไม่สอดคล้อง ที่จะนำมาซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นและจะต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยมีวิธีการซึ่งเป็นการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการสำรวจความต้องการที่ง่ายอาศัยการเผชิญหน้าได้ตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ทำให้เห็นบุคลิกท่าทางตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์สามารถถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน รวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหา ทำให้ทราบถึงความต้องการของบุคคลเหล่านั้น เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการใช้คำถามมีความยืดหยุ่นสูง แต่การสัมภาษณ์ต้องใช้เวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูงหากต้องการสัมภาษณ์บุคคลเป็นจำนวนมาก ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ยากใน

การสรุปผลเพราะมาจากบุคคลที่หลากหลายรวมทั้งมีความแตกต่างกันทางความคิด การสัมภาษณ์อาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีสัมภาษณ์แบบอิสระโดยการปล่อยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระทำให้ได้ข้อมูลจำนวนมาก แต่ค่อนข้างยากในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีสัมภาษณ์แบบกำหนดแนวทางข้อคำถามไว้ล่วงหน้าทำให้ได้ข้อมูลตรงตามความต้องการของผู้สัมภาษณ์แต่อาจไม่ได้ข้อมูลที่มีความสำคัญ

การสอบถาม เป็นวิธีสำรวจความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายเนื่องจากเป็นวิธีการที่คุ้นเคยและประหยัดสามารถรวบรวมข้อมูลจากคนจำนวนมากๆได้ การคำนวณค่าทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ง่าย ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเพราะไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้เก็บข้อมูลลักษณะแบบสอบถามที่ใช้มี 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามแบบปลายเปิด
2. แบบสอบถามแบบปลายปิด

การสังเกต เป็นวิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นที่สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล จดบันทึกพฤติกรรมลงในเครื่องมือที่สร้างขึ้น เช่น แบบวัดความถี่ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม แบบตรวจสอบพฤติกรรมในการทำงาน ลักษณะของการสังเกตมี 2 ประเภท คือ การสังเกตแบบกำหนดแนวทางไว้ล่วงหน้า และการสังเกตแบบไม่ได้กำหนดแนวทางไว้ล่วงหน้า

การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร เป็นวิธีการสำรวจการพัฒนาบุคลากรโดยศึกษาจากรายงานบันทึก เอกสารและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่างๆ เช่น นโยบายองค์กร รายงานประจำปี บันทึกการรายงานการประชุม ประวัติพนักงาน เป็นต้น

การทดสอบ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวัดความสามารถ ความถนัดของบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงาน ทำให้ทราบความต้องการจำเป็นที่ขัดแย้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบเช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบบุคลิกภาพ เป็นต้น

การศึกษาค้นคว้าความต้องการนั้นสามารถศึกษาจากสภาพการณ์ที่ไม่สอดคล้องกันดังกล่าว เพื่อจะได้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและหาทางแก้ไขเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ดังนั้นในการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทย ผู้วิจัยใช้หลักการศึกษาจากสภาพของความไม่สอดคล้องกันกับสิ่งที่เป็นจุดประสงค์ที่ควรจะเป็นไปตามหลักการที่ตั้งไว้ โดยพิจารณาจากความเข้าใจของครู ถ้าครูขาดความรู้ความเข้าใจแสดงว่าสิ่งนั้นเป็นความต้องการที่ครูควรได้รับการนิเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุด

หมายของหลักสูตร โดยวิธีการศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษาความต้องการของครูผู้สอนกลุ่ม
 สาระการเรียนรู้ภาษาไทยในครั้งนี้คือการทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การสร้างแบบทดสอบ

ความหมายของแบบทดสอบ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของแบบทดสอบไว้ต่างกันไป ดังต่อไปนี้

สมบุญ ภู่นวล (2525) กล่าวว่า แบบทดสอบ หมายถึง ชุดคำถามที่มีหลายๆข้อทดสอบ
 รวมกันเป็นชุดหรือฉบับ แบบทดสอบชุดหนึ่งหรือฉบับหนึ่งจะมีที่ข้อก็ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของ
 การวัดและเวลาน้อยหรือมากเพียงใด

อุทุมพร จามรมาน (2535) กล่าวว่า แบบทดสอบ ได้แก่ เครื่องมือตรวจสอบทางการ
 ศึกษาที่กระตุ้นสมองให้แสดงพฤติกรรมออกมาในเชิงความสามารถของบุคคลนั้นๆ แบบทดสอบ
 ประกอบด้วยข้อสอบจำนวนหนึ่งซึ่งได้รับการสร้างเพื่อตรวจสอบลักษณะของบุคคลตามจุดมุ่ง
 หมายในการตรวจสอบนั้นๆ

อำนาจ เลิศขันธ์ (2539) กล่าวว่า แบบทดสอบ หมายถึงสถานการณ์อันได้มาตรฐานที่
 ได้กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นสิ่งเร้าให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมที่ต้องการวัดแล้วตอบสนองออกมา

ล้วน สายยศ (2543) ให้ความหมายของแบบทดสอบว่า หมายถึง เป็นชุดของข้อคำถาม
 ที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบเพื่อใช้วัดตัวอย่างของพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่เรียกว่าสร้างอย่างมี
 ระบบนั้น หมายถึงระบบด้านเนื้อหา ระบบในวิธีการดำเนินการสอบและระบบในการให้
 คะแนน

จากความหมายที่ได้กล่าวมา แบบทดสอบ หมายถึง ชุดของข้อคำถามอันได้มาตรฐานที่
 กำหนดขึ้นมาเพื่อตรวจสอบลักษณะของบุคคลตามจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบนั้นๆ

คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

สมบุญ ภู่นวล (2527) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบที่ดี ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นปรนัย หมายถึง ความแจ่มชัดในความหมายของคำถาม ความแจ่มชัดในวิธีการตรวจและความแจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน

2. การถามจำเพาะเจาะจง ไม่ถามคลุมเครือ ไม่ถามครอบจักรวาล
3. ความยุติธรรม
4. ถามให้ผู้ตอบคิดค้นหา
5. ถามให้ช่วยอยากตอบ
6. คำถามง่ายพอเหมาะ
7. มีอำนาจจำแนก
8. มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2527) กล่าวถึง คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีหลายประการ ดังนี้

1. วัดได้ตรง
2. ความเป็นปรนัย
3. ประสิทธิภาพ
4. ความง่ายพอเหมาะ
5. อำนาจจำแนก
6. ความเที่ยง

จากที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าแบบทดสอบที่ดี ควรจะวัดได้ตรง มีความเป็นปรนัย คำถามง่ายพอเหมาะรวมทั้งมีความตรงและความเที่ยง

กระบวนการสร้างข้อสอบ

ในการสร้างข้อสอบที่ดีนั้นควรจะมีการวางแผนการออกข้อสอบที่ดีเสียก่อนดังที่ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

วิญญา วิศาลาภรณ์ (2533) กล่าวถึง การวางแผนในการสร้างแบบทดสอบนั้นมีหลายสิ่งที่จะต้องพิจารณาหรือจะต้องกระทำ 4 ประการที่สำคัญด้วยกัน คือ

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบ

2. การเขียนข้อสอบและเลือกข้อคำถาม
3. วิธีการตรวจให้คะแนน
4. การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ

อุทุมพร จามรมาน (2535) กล่าวว่า การวางแผนการออกข้อสอบที่ดีมีขั้นตอนดังนี้

1. การระบุจุดมุ่งหมายในการทดสอบ
2. การระบุเนื้อหาให้ชัดเจน
3. การทำตารางเนื้อหาจับคู่จุดมุ่งหมายในการทดสอบ
4. การกำหนดน้ำหนัก
5. การกำหนดรูปแบบของข้อคำถาม
6. การกำหนดเวลาสอบ
7. การกำหนดจำนวนข้อหรือคะแนน
8. การเขียนข้อสอบ
9. การตรวจข้อสอบที่เขียนขึ้น
10. การทดลองใช้แก้ไข ปรับปรุง

การสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบ

ลักษณะของข้อสอบแบบเลือกตอบ

ข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นแบบหนึ่งของข้อสอบแบบปรนัยที่มีผู้นิยมใช้กันมากแบบหนึ่ง เพราะข้อสอบแบบเลือกตอบสามารถวัดเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันวัดความจำและทักษะที่ยากๆ ได้อย่างดี จึงได้มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงลักษณะของข้อสอบแบบเลือกตอบไว้ต่างๆ ดังต่อไปนี้

วิญญา วิศาลาภรณ์ (2533) กล่าวว่า ข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางทั้งที่เป็นข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นเองหรือเป็นข้อสอบแบบมาตรฐาน ทั้งนี้ข้อสอบแบบเลือกตอบมีลักษณะเด่นหลายประการ เช่น มีความเชื่อมั่นสูง สามารถวัดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ได้หลายอย่าง เป็นต้น ข้อสอบแบบเลือกตอบมีส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ตัวปัญหาและตัวเลือก

ภัทรา นิคมานนท์ (2538) กล่าวว่าแบบทดสอบแบบเลือกตอบเป็นแบบทดสอบปรนัยที่นิยมใช้กันมากกว่าแบบทดสอบปรนัยแบบอื่น มีส่วนประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ตอนนำหรือตัวคำถามและตัวเลือก

ล้วน สายยศ (2543) กล่าวถึงแบบทดสอบแบบเลือกตอบว่า พัฒนามาจากข้อสอบแบบความเรียงและข้อสอบแบบเติมคำ คำตอบถูกจะมีเพียงคำตอบเดียวเท่านั้นดังนั้นผู้ที่ตอบเบี่ยงเบนไปจากคำตอบที่ถูกก็ถือว่าเป็นคำตอบผิด ลักษณะของคำตอบแบบเลือกตอบประกอบด้วยส่วนที่สำคัญที่สุดสองส่วนคือ ส่วนข้อคำถามและส่วนตัวเลือก

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544) กล่าวว่า แบบทดสอบแบบเลือกตอบเป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้สอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องหรือคำตอบที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุดหรือถูกที่สุดจากตัวเลือกต่างๆที่กำหนดให้ ข้อสอบประเภทนี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ตอนนำหรือตัวคำถามและตัวเลือก

ดังที่กล่าวถึงลักษณะของข้อสอบแบบเลือกตอบตามความหมายของนักการศึกษาและนักวิชาการไปแล้วนั้น สรุปได้ว่า ข้อสอบแบบเลือกตอบ เป็นข้อสอบที่มีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวให้ผู้สอบเลือกตอบประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนคือข้อคำถามและตัวเลือก

หลักการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535) กล่าวถึง หลักการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบว่า

1. ข้อสอบแต่ละข้อควรวัดผลการเรียนรู้ที่สำคัญ
2. เขียนข้อถามหรือปัญหาและตัวเลือกให้ ชัดเจนเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักภาษา
3. คำตอบต้องถูกต้องขัดแย้งกันไม่ได้
4. ควรหาตัวลวงที่คล้ายกับตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องให้มากที่สุด
5. ข้อสอบแต่ละข้อควรเป็นอิสระซึ่งกันและกัน
6. ควรให้คำตอบที่ถูกต้องอยู่กระจายแบบสุ่ม

ภัทรา นิคมานนท์ (2538) กล่าวถึงหลักในการเขียนแบบทดสอบประเภทเลือกตอบไว้ดังนี้

1. เขียนตัวคำถามหรือตอนนำให้อยู่ในรูปประโยคคำถามที่สมบูรณ์
2. เน้นเรื่องที่ถูกถามให้ชัดเจนและตรงจุด

3. ใช้ภาษาให้เหมาะกับระดับผู้สอบ
4. คำถามควรสั้นและชัดเจน
5. พยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำถามปฏิเสธหรือปฏิเสธซ้อน
6. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดให้เหมาะสม
7. ใช้คำถามคຸ້ມงานสอบ
8. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว
9. เขียนตัวถูกผิดให้ถูกผิดตามหลักวิชา
10. เขียนตัวเลือกให้เป็นอิสระจากกัน
11. เรียงลำดับตัวเลือกที่เป็นตัวเลข
12. พยายามใช้รูปภาพช่วย
13. หลีกเลี่ยงคำถามที่เน้นคำตอบ

ล้วน สายยศ (2543) กล่าวถึงวิธีการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบว่า

ด้านตัวคำถาม

1. ควรเน้นให้ชัดเจนว่าเป็นคำถามหรือเติมคำ
2. ควรถามให้ตรงจุดและชัดเจน
3. คำถามควรกะทัดรัดไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย
4. คำถามควรเร้าให้ผู้ตอบได้ใช้ความคิด
5. คำถามควรใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับผู้สอบ
6. ไม่ควรใช้คำปฏิเสธหรือปฏิเสธซ้อนกัน
7. ข้อคำถามหนึ่งควรถามเรื่องเดียว
8. ข้อคำถามไม่ควรถามสิ่งที่ต้องจำคล่องปาก

ด้านตัวเลือก

1. ควรมีคำตอบถูกเพียงตัวเดียว
2. ตัวเลือกไม่ควรเน้นคำตอบ
3. ตัวเลือกควรเขียนกะทัดรัดไม่ยาวยืดเยื้อหรือเพิ่มคำที่ไม่จำเป็น
4. ตัวเลือกควรอิสระจากกัน
5. ตัวเลือกควรเป็นลักษณะเอกพจน์
6. ตัวเลือกที่ถูกหรือเรียกว่าตัวถูกไม่ควรยาวเกินไป
7. ความยาวของตัวเลือกควรเป็นระบบ

8. ควรเรียงตัวเลือกตามลำดับปริมาณหรือลำดับของตัวเลข
9. ตัวลวงต้องมีทางเป็นไปได้
10. ตัวเลือกไม่ควรมีประเภท

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนรู้ของมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยการสอนซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและการเรียนรู้ที่สำคัญจะอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาซึ่งผู้สอนจะต้องมีอุดมการณ์สำคัญยิ่งของการสอนก็คือการมุ่งให้ผู้เรียนทุกคนบรรลุผลการเรียนรู้ในระดับสูงการที่จะสามารถบรรลุอุดมการณ์ของการสอนหรือทำได้ใกล้เคียงกับอุดมการณ์ของการสอนดังกล่าวผู้สอนจะต้องพัฒนาการสอนของตนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2537) การสอนถือเป็นหน้าที่โดยตรงของครูเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในทุกๆด้าน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวถึง ความสำคัญของผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า การสอนที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้และมีทักษะจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย มีคุณค่า เป็นการประหยัดเวลาและป้องกันการสูญเปล่า

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญหลายประการที่ครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจและมีความรู้ในเรื่องเหล่านั้นเป็นอย่างดี ซึ่งองค์ประกอบต่างๆเหล่านั้นมีด้วยกันหลายอย่าง ดังที่ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการต่างๆกล่าวไว้ดังต่อไปนี้

คณะนิติศาสตร์ “ภารกิจของครูยุคใหม่” (2512) กล่าวว่า การสอนนั้นเป็นภารกิจโดยตรงของครู การที่ครูจะดำเนินการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมในด้านต่อไปนี้

1. การศึกษาหลักสูตรและจิตวิทยา
2. การวางโครงการสอนระยะยาว
3. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

4. การเตรียมการสอน
5. การดำเนินการสอน
6. การประเมินผล

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2526) กล่าวว่า เป็นครูต้องรู้ศาสตร์อย่างมีศิลป์ หมายความว่า ผู้เป็นครูจะต้องรู้จักศาสตร์การสอน เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน หลักการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ ฯลฯ และรู้จักใช้ศิลป์การสอนซึ่งเป็นเทคนิคการสอนเป็นอย่างดี

การสอนเป็นกระบวนการสามเส้า อันประกอบด้วย OLE อันได้แก่

O = Objective = จุดมุ่งหมาย

L = Learnin Experience = การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

E = Evaluation = การประเมินผล

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) ได้เสนอองค์ประกอบของการสอนไว้เป็นสองส่วนด้วยกันคือ องค์ประกอบรวมซึ่งหมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่นำมาประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย

1. ครูหรือผู้สอนหรือวิทยากร
2. นักเรียนหรือผู้เรียน
3. หลักสูตรหรือสิ่งที่จะสอน

องค์ประกอบย่อยซึ่งหมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอนซึ่งจะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้จึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่

1. การตั้งจุดประสงค์การสอน
2. การกำหนดเนื้อหา
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
4. การใช้สื่อการสอน
5. การวัดผลประเมินผล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช(มปป.) กล่าวว่า องค์ประกอบการเรียนการสอน ประกอบด้วย ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วัตถุประสงค์ของการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และ การประเมินผลการสอน

ทวน ภาษีธรรม (2539) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการทำงานของครูที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การจัดบรรยากาศในห้องเรียน การวัดและการประเมินผล รวมทั้งการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน

นอกจากองค์ประกอบของการสอนที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพแล้วนั้นบุคคลที่นับได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะทำให้องค์ประกอบเหล่านั้นเกิดความสมบูรณ์แบบมากที่สุดก็คือ ครูผู้สอน ซึ่งนักการศึกษาท่านต่างๆ ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้การสอนของครูเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ดังต่อไปนี้

ภพ เลหาไพบุลย์ (2528,อ้างถึงใน สุขรัก สรวงทอง,2543) ได้กำหนดสมรรถภาพด้านการสอนของครูภาษาไทยไว้ดังนี้

1. มีความรู้เนื้อหาสาระในวิชาภาษาไทย
2. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
3. มีทักษะในการเลือกและการใช้เทคนิคและวิธีสอนได้อย่างเหมาะสม
4. มีทักษะในการเขียนและใช้แผนการสอน
5. มีทักษะในการใช้ความรู้ทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการสอน
6. มีทักษะในการผลิตและการใช้สื่อ
7. มีทักษะในการวัดและการประเมินผลการสอน

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย คือครูผู้สอนและนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านต่างๆดังต่อไปนี้ คือความรู้ในเนื้อหาวิชาภาษาไทย ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการที่จะจัดระบบการเรียนการสอน ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการสอน การใช้เทคนิคการเสริมแรง เทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ การจัดกิจกรรมแบบต่างๆ การผลิตการใช้สื่อ ระเบียบวิธีและขั้นตอนในการประเมินผลและวิธีพัฒนาการเรียนการสอน

ภาวิณี ทรัพย์าคม (2533) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทย นอกจากครูจะศึกษาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรแล้วครูจะต้องศึกษาและทำ

ความเข้าใจในเรื่องของการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล การสอนซ่อมเสริมและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยเพื่อช่วยให้การสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรมากขึ้น

ทัศนีย์ สุกเมธี (2535) กล่าวว่า คุณลักษณะที่ดีของครูภาษาไทย ควรจะมีความรู้ภาษาไทยเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านเนื้อหาสาระที่สอนและในสาขาวิชาอื่น มีความรู้อย่างกว้างขวาง ปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัย ติดตามความเคลื่อนไหวของหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จากแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จึงสรุปได้ว่าสิ่งที่ครูผู้สอนภาษาไทยจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อจะทำให้การดำเนินการสอนบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ ความรู้ในด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการเตรียมการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดและประเมินผล

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ นับตั้งแต่การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา รวมทั้งการจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษารูปแบบอื่นๆทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพัฒนาประเทศ ดังที่กัญญา สาธร (2521) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาในประเทศไทยถือว่าหลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญเพราะหลักสูตรคือโครงการเตรียมเด็กและเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของสังคม จึงมีความจำ

เป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องทำความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรให้ตรงกัน

ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของ “หลักสูตร” ไว้ต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler, 1957) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการเรียนการสอนสำหรับเด็ก แต่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลจากโรงเรียน

ทาบา (Taba, 1962) กล่าวถึงหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง แนวทางในการเตรียมพลเมืองที่จะให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่สามารถสร้างสรรค์ผลผลิตให้แก่วัฒนธรรมนั้น

กู๊ด (Good, 1959) ได้ให้คำจำกัดความของหลักสูตรว่า เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตรในหมวดวิชาที่สำคัญหรือเป็นแบบเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอนในโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความรู้จบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป

นอกจากนี้ยังได้มีนักการศึกษาไทยอีกหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ ดังต่อไปนี้

สุจริต เพียรชอบ (2521) หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์หรือกิจกรรมต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและช่วยให้เกิดการพัฒนาทุกด้าน

บันลือ พุกกะวัน (2539) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมและประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนแต่ละระดับชั้นตามเวลาที่กำหนด

กาญจนา คุณานุรักษ์ (2527) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นแผนงานอย่างหนึ่งที่ใช้กับการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธีร บัวศรี(2532) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาในด้านต่างๆตามจุดหมายที่กำหนดไว้

วิชัย คิสสระ(2535) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่ประมวลประสบการณ์ของการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

วิชัย วงษ์ใหญ่(2538) กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายสองนัย ความหมายในวงแคบ หลักสูตร คือ วิชาที่สอน ส่วนความหมายในวงกว้างหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนซึ่งเป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม

พิศมัย ถิณะแก้ว (2544) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดแผนงาน โครงการ รายวิชา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่สถาบันการศึกษาได้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านต่างๆทั้งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามควรแก่อัตภาพ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ แผนการดำเนินการที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจัดให้กับผู้เรียนทั้งในด้านของเนื้อหาวิชา มวลประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

องค์ประกอบของหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร(2523) กล่าวถึงหลักสูตรในรูปขององค์ประกอบว่ามี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร(Objectives) หมายถึง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรนั้นๆคาดหวังไว้โดยที่ความมุ่งหมายนี้จะต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับปรัชญาหรือปณิธานที่วางไว้

2. เนื้อหา(Content) หมายถึงเนื้อหาสาระที่ผ่านการจัดลำดับการเรียนรู้ก่อนหลังแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3. การนำหลักสูตรไปใช้(Curriculum Implementation) เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง โดยครูจะต้องนำหลักสูตรที่กำหนดมาให้มันไปตัดแปลงให้เหมาะสมแล้วจึงนำไปสอน ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงรวมกิจกรรมไว้สามอย่างคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพ และการสอนของครู

4. การประเมินผล(Evaluation) หมายถึงการประเมินเพื่อตัดสินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร โดยมีขอบเขตคือการวิเคราะห์ตัวหลักสูตร การวิเคราะห์กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ การวิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนและการวิเคราะห์โครงการประเมินหลักสูตร

ธีรารัง บัวศรี(2531) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. จุดหมายของหลักสูตร(Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน(Instructional Objectives) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์(Content and Experience) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน(Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่นๆตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

5. วัสดุและสื่อการเรียนการสอน(Instructional Media and Materials)

6. การประเมินผล(Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน

กรมสามัญศึกษา (2532,อ้างถึงในสุภัทรา ชูสม,2536) กล่าวว่าหลักสูตรประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมาย คือความประสงค์และความต้องการทางการศึกษาและสังคม

2. หลักการ คือทิศทางหรือแนวทางซึ่งจะนำไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร

3. โครงสร้าง คือกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆในหลักสูตร

4. จุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละรายวิชา คือความรู้ ทักษะหรือทัศนคติบางประการ โดยเฉพาะรายวิชานั้นๆซึ่งนักเรียนจะต้องรู้ต้องมีหรือต้องปฏิบัติให้ได้

5. เนื้อหาของรายวิชา คือประสบการณ์ต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งกำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้นๆ อันจะช่วยให้บรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้

6. สื่อการเรียนการสอน คืออุปกรณ์ต่างๆที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและทัศนคติตามต้องการ

7. วิธีสอนการสอนย่อมช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

8. การประเมินผล คือการวัดความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามนัยของจุดประสงค์การเรียนรู้การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะดังกล่าว

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์(2539) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร คือ

1. จุดหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระ
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

ลำลี รักสุทธิ (2544) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตร มีดังนี้

1. หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งแผนการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตรด้านอื่น ๆ ของกลุ่มวิชา รายวิชา

2. ระเบียบ การวัดผล ประเมินผลการเรียน และคู่มือการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับ

3. สื่อการเรียนการสอน ที่ปรากฏในรูปของหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบและสื่อในลักษณะอื่น ๆ

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่าหลักสูตรควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระ
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

การนำหลักสูตรไปใช้

สุมิตร คุณานุกร (2518) ได้กล่าวไว้ว่า หัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้คือการสอนและบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้ก็คือ ครู การใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุเป้าหมายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าหากนำหลักสูตรไปใช้ไม่รัดกุมหรือการวางแผนไม่ดีพอแล้วหลักสูตรที่สร้างขึ้นอาจประสบความล้มเหลวไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ได้

ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง และนับเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งจนสามารถกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้เป็นประการสำคัญ ดังนั้นจึงได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการกล่าวถึงความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

สุมิตร คุณานุกร (2523) กล่าวว่า หมายถึงการที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มไปปฏิบัติให้เกิดผล ขั้นตอนนี้รวมถึงการบริหารด้านวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวกและนักเรียนสามารถสอนและเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สมพร มั่นตะสูตร (2526) ให้ความหมายว่า การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงการที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้สอนนำเอาโครงการในหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลตามความมุ่งหมายโดยเลือกสรรเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นไปของชีวิตและสังคมของท้องถิ่นที่นักเรียนอยู่

รุ่งทิวา จักรกร (2526) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการปฏิบัติที่ต้องอาศัยการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกและนักเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สันต์ ธรรมบำรุง (2527) มีความเห็นว่า การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงการที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำเอาโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มเหล่านั้นไปปฏิบัติให้เกิดผลและรวมถึงการบริหารงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้

สัจด์ อุทรานันท์ (2527) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่ การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากรการบริหารและบริการหลักสูตร การนิเทศการใช้หลักสูตร

สุภัทรา ชูสม (2536) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ การดำเนินการเพื่อนำเอาหลักความมุ่งหมาย โครงสร้าง ตลอดจนเนื้อหาทั้งหมดในหลักสูตรไปปฏิบัติสู่การเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสูงสุดตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

จากความหมายต่างๆดังที่นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ขั้นตอนของการดำเนินการในโรงเรียนที่จะนำเอาหลักสูตรที่ได้จัดทำเป็นรูปเล่มไปสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ขั้นตอนและกิจกรรมในการนำหลักสูตรไปใช้

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ทัศนะที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

สุมิตร คุณานุกร (2523) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประการ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน
3. การสอน

สัจด์ อุทรานันท์ (2527) กล่าวว่า มีงานหลัก 3 งาน คือ

1.งานบริหารและบริการหลักสูตร ประกอบด้วย งานเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร และการบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน

2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดและประเมินผลการเรียนการสอน

3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2535) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
2. การเตรียมจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
8. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการเลือกสรรโครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร
9. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวว่า วิธีการหรือกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้น่าจะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมครู
2. บทบาทของผู้บริหารหรืออาจารย์ใหญ่
3. การสอนของครู

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ มี 2 งาน ดังนี้

1. งานบริหารหลักสูตร มีกิจกรรมสำคัญ คือ การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดแผนการเรียน การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้แก่ครูผู้ใช้หลักสูตร การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. งานสอน มีกิจกรรมดังนี้ การทำความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับ สภาพและความต้องการของท้องถิ่น การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดสอนซ่อมเสริม การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) กล่าวว่า กิจกรรมการนำหลักสูตรไปใช้มีดังต่อไปนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยสภาพต่างๆภายในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลตามหลักการและจุดหมายของหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับโครงสร้างและแนวดำเนินการของหลักสูตร

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งซึ่งงานการนำหลักสูตรไปใช้มี 3 งาน ดังนี้

1. งานบริหารและบริการหลักสูตร
2. งานดำเนินการเรียนการสอน
3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลากรที่นำหลักสูตรจากเอกสารไปสู่การปฏิบัตินับได้ว่าสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นักการศึกษาและนักวิชาการต่างๆได้กล่าวถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังต่อไปนี้

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2525) กล่าวถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้และส่งผลให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย มี 3 กลุ่ม ได้แก่ ครูใหญ่ ครูประจำชั้น ชุมชนหรือผู้ปกครอง โดยเฉพาะครูใหญ่จะต้องวางแผนในการนำหลักสูตรไปใช้

สัจด์ อุทรานันท์ (2528) กล่าวถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดหรือหัวหน้าสาขาวิชา ครูผู้สอน บุคลากรอื่นๆ เช่น บรรณารักษ์ นักเทคโนโลยีทางการศึกษา นักวัดผล นักแนะแนว

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่าบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครองและชุมชน

กล่าวโดยสรุปว่าบุคคลที่มีความสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ที่สำคัญ ประกอบไปด้วย นักวิชาการ ผู้บริหาร ครูผู้สอน รวมทั้งชุมชนและผู้ปกครอง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กล่าวถึงการจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้พอสังเขป ดังต่อไปนี้

การสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนภาษาเพื่อพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษา ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์การใช้ภาษาวรรณคดีและวรรณกรรม ผู้เรียนจะต้องมีทักษะการใช้ภาษาได้ถูกต้องสละสลวยตามหลักภาษาอ่านวรรณคดีที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และตั้งสมายาวนาน และอ่านวรรณกรรมต่างๆ เพื่อศึกษาเรื่องราวของชีวิตที่จะทำให้ชีวิตทัศน์และโลกทัศน์ของผู้อ่านให้กว้างขวางขึ้น เข้าใจสภาพ

สังคมและวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบันและสังคมในอนาคต รวมทั้งการศึกษามีปัญหาทางภาษาในท้องถิ่นต่างๆ

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทยและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรและจัดการเรียนให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นและมีอิสระในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด สถานศึกษาสามารถยืดหยุ่นในการบริหารหลักสูตร และจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนได้มากขึ้น

อนึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นบุคคลที่มีความรู้ดี มีทักษะกระบวนการคิด การจัดการ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี สามารถแสวงหาความรู้และพึ่งตนเอง ทำงานร่วมกับคนอื่นอย่างสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเน้นการพัฒนาจิตใจผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตที่ดีงาม มีความคิด การปฏิบัติและการตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างถูกต้อง

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาจะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้ยึดเนื้อหาเป็นหลัก หลักสูตรจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน (Competency-Based Curriculum) โดยเน้นทักษะและความสามารถของผู้เรียนมากกว่าการเน้นเนื้อหา มีมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นตัวกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะมีสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาและสาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดยเน้นด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ และด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม การจัดหลักสูตรภาษาไทยจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นพัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระดังกล่าว โดยจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและคำอธิบายรายวิชา

การจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถานศึกษาจะต้องออกแบบเป็นหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้นตามตารางสัดส่วนของเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นป.1-3 ป.4-6 ม.1-3 และม.4-6 หน่วยการเรียนรู้ในช่วงชั้น ป.1-3 ป.4-6และม.1-3 จัดเป็นรายปีสามารถยืดหยุ่นเวลาเรียนของแต่ละปีได้ และเมื่อรวมเวลาเรียนทั้ง 3 ปีแล้วจะเป็น

ไปตามโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนการจัดหลักสูตรในช่วงชั้น ม.4-6 จัดเป็นรายภาคกำหนด การเรียนรู้เป็นหน่วยกิตโดย 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง ต่อ 1 ภาคเรียน จะกำหนด หน่วยการเรียนแต่ละภาคเป็นที่หน่วยการเรียนก็ได้แต่ต้องครอบคลุมมาตรฐานการเรียนและระยะเวลาที่กำหนด โดยนำคำอธิบายรายวิชามาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบ 3 ปีแล้วจะต้อง เป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้จะต้องยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลักเมื่อผู้เรียนเรียนครบ ทุกช่วงชั้น จะครบมาตรฐานการเรียนรู้ และครบมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งเป็นสมรรถฐาน ในการพัฒนาผู้เรียน การออกแบบการสอนในหน่วยการเรียนรู้จะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียน ปฏิบัติในสถานการณ์จริง สามารถปฏิบัติงานต่างๆตามกิจกรรมที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้และ ใช้สื่อต่างๆในการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ให้ผู้เรียนคิดสร้าง โครงงานการเรียนรู้ทั้งเป็นกลุ่มและ รายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งและทำงานเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความสนใจ เพื่อสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมจากการฝึกปฏิบัติ

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ครูควรปรับ เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากการบอก การเล่า การอธิบาย มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ เรียน วางแผนและออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามที่วางแผน การเรียนรู้ไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดูและพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตน และสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
8. มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

นอกจากนั้นยังได้กำหนดไว้ด้วยว่าเมื่อจบแต่ละช่วงชั้นผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้ เพื่อนำมาตรฐานการเรียนรู้เหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

- อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
- เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเข้าใจข้อความที่อ่าน
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ
- เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และบันเทิง
- พูดย่อและเขียน แสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการและจินตนาการ
- จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
- จับใจความสำคัญ และหารายละเอียดของเรื่อง ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่ฟังและที่ดู
- เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
- ใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรองง่าย ๆ
- ท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะ และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน
- นำปริศนาคำทาย และบทหรือการเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น
- ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด
- มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

- อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น
- เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบ อ่านจับประเด็นสำคัญรายละเอียดของเรื่อง แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความจากการอ่าน
- นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน

- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์
- เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงานและรายงาน เขียนเรื่องราวจากจินตนาการและเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์และการสังเกตอย่างเป็นระบบ
- สรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังที่ดูและเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิต
- สนทนา ได้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชนและพูดรายงาน
- ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
- เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย
- ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์
- ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่าและนำไปประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
- ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าทางความคิดและนำไปใช้ในการพูดและการเขียน
- แต่งกาพย์และกลอนง่ายๆ
- เล่นิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น
- มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด
- มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

- อ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น
- เข้าใจวงคำศัพท์ที่กว้างขวางขึ้น สำนวนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างเหมาะสม
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้กว้างขวางตามจุดประสงค์
- เขียนเรียงความ ย่อความและจดหมาย เขียนอธิบาย ชี้แจง รายงาน เขียนแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง และเขียนเชิงสร้างสรรค์
- สรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
- รู้จักเลือกใช้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิด ขั้นตอนในการนำเสนอตามรูปแบบของการเขียนรายงานประเภทต่างๆ

- พุฒเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์และการประเมินเรื่องราวต่างๆ พุฒเชิญชวน อวยพร และพูฒในโอกาสต่างๆอย่างเหมาะสม
- เข้าใจธรรมชาติของภาษาและการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
- ใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธ เกรงใจต่อรองด้วย ภาษาและกริยาท่าทางที่สุภาพ
- ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ การทำงาน และใช้อย่างสร้างสรรค์เป็น ประโยชน์
- ใช้หลักการพิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรม พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็น คุณค่าและนำไปประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
- แต่งกาพย์ กลอน และโคลง
- ท่องบทหรือกรองที่ไพเราะและนำไปใช้กล่าวอ้างในการพูฒและการเขียน
- ร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในที่ถิ่น
- มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูฒ
- มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

- อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและมีประสิทธิภาพ
- ตีความ แปลความ และขยายเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่าเรื่องที่ อ่าน
- เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้กว้างขวาง เพื่อประโยชน์ในการ พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ
- เขียนเชิงวิชาการ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทัศนะ เขียนบันเทิง คดีและสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์
- ตั้งประเด็นหัวข้อการเขียนได้ตามจุดประสงค์ เรียบเรียงงานเขียน โดยมีการอ้างอิงข้อมูล สารสนเทศได้อย่างถูกต้อง
- นำความรู้จากการฟังและดูสื่อรูปแบบต่างๆมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและ แสดงความคิดเห็นและสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล
- พุฒในโอกาสต่างๆทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ พุฒโน้มน้าวใจ พุฒเพื่อความ บันเทิง พุฒแสดงความคิดเห็น
- ใช้ภาษาพัฒนาการเรียน การทำงาน และการประกอบอาชีพ สร้างสรรค์งานเชิงวิชาการ และใช้อย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์

- เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมทั้งอิทธิพลของภาษาถิ่นและภาษาต่างประเทศที่มีต่อภาษาไทย
- เข้าใจประวัติวรรณคดีและวรรณกรรมในแต่ละยุค และใช้หลักวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น พิจารณาเรื่องที่อ่านและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- แต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่าย
- ท่องจำบทร้อยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่านำไปใช้ในการกล่าวอ้างทั้งการพูดและการเขียน
- ศึกษา รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้าน ศึกษาความหมายของภาษาถิ่น สำนวนสุภาษิตที่มีวรรณกรรมในพื้นที่และวิเคราะห์คุณค่าทางด้านภาษาและสังคม
- มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด
- มีนิสัยรักการอ่านการเขียน

คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในแต่ละช่วงชั้นนั้น เป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน แต่ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องฝึกทักษะต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. กำหนดสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย(Strand)ซึ่งเป็นแก่นความรู้ทางภาษาที่ผู้สอนต้องนำไปขยายรายละเอียดและจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละสาระ เพื่อระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนและสมรรถฐานที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อันเป็นคุณภาพของผู้เรียนที่ผู้สอนจะยึดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดหลักสูตรเป็นช่วงชั้น ทั้งมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่องผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทุกช่วงชั้นมิใช่เฉพาะช่วงชั้นที่จะสอนเท่านั้นเพื่อเห็นภาพการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายภาคและเป็นหน่วยกิต

ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเวลาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 50 (เวลาเรียนตลอดปี 800-1,000 ชั่วโมง) เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้และวางทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านเขียนและการคิดคำนวณ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 40 (เวลาเรียนตลอดปี 800-1,000 ชั่วโมง) ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญต่อภาษาไทยและให้ความสำคัญต่อวิทยาศาสตร์มากขึ้น ภาษาไทยยังต้องฝึกฝนทบทวนอยู่เป็นประจำเพื่อเป็นพื้นฐานในระดับสูง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค คัดนำหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงทำให้มีการเลือกเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดให้มีรายวิชาเพิ่มเติมใหม่ เป็นรายวิชาที่มีความน่าสนใจหรือมีความยากในระดับสูงขึ้นไปจัดเป็นรายวิชาสั้นๆหรือรายวิชาเดี่ยวหรือรวมกันในลักษณะบูรณาการเป็นรายวิชาเลือกเฉพาะทาง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้เป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การกำหนดสาระการเรียนรู้ถือเป็นสาระแกนกลางที่ทุกคนจะต้องเรียน ดังต่อไปนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆเขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเองโดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขึ้นเป็นหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรสถาน ศึกษาแต่ละแห่งในทุกสาขาวิชา โดยในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละแห่งนั้นให้ยึดถือ หลักสูตรแกนกลางที่กระทรวงกำหนดขึ้นเป็นหลักและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแต่ละราย วิชาและในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาภาษาไทยนั้น กรมวิชาการ(2544)ยังได้ กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ศึกษาปัจจัยของโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ได้แก่

1.1.1 ปัจจัยภายนอก เช่น การศึกษาชุมชน ผู้ปกครองและแหล่งเรียน รู้ ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น

1.1.2 ปัจจัยภายใน เช่น ตัวครู ตัวนักเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน การบริหารโรงเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น

1.2 กำหนดปรัชญา เป้าหมาย วิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยศึกษาจากเอกสารของ โรงเรียน กำหนดเป็นแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน จุดเน้นของโครงสร้างของหลักสูตร

1.3 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ทำความเข้าใจการพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารประกอบหลักสูตร

1.4 สถานศึกษาจัดทำโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆจะนำไปพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไป

2. การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยศึกษาวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเพื่อให้เห็นภาพของสาระการเรียนรู้สำคัญๆ

2. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับหลักภาษา วรรณคดี วรรณกรรม *บทร้อยกรอง*ตามสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระของภาษาไทยให้เหมาะสมกับระดับชั้น มีความสอดคล้อง มีลำดับความยากง่ายของเนื้อหาที่ระดับชั้น

3. การจัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น นำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นแต่ละสาระและมาตรฐานการเรียนรู้มาวิเคราะห์และจัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น

4. การจัดทำสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค นำสาระการเรียนรู้มาจัดทำเป็นสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค

5. การจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นรายปีหรือรายภาคให้พิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคโดยให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค

6. การตรวจสอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคกับสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค ให้นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแต่ละชั้นปีกับสาระการเรียนรู้แต่ละชั้นปีตรวจสอบความสอดคล้องและความสัมพันธ์กันในแต่ละข้อ

7. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา ให้นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้แต่ละชั้นปีจัดทำคำอธิบายรายวิชา

8. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ นำคำอธิบายรายวิชาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

9. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้

10. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อาจจัดทำเป็นรายชั่วโมง เพื่อให้ครูนำไปใช้ในชั้นเรียนและบันทึกผลการสอนเพื่อนำไปสู่การวิจัยและปรับปรุงหลักสูตรนั้นๆ หรืออาจจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้เป็นหน่วยการเรียนรู้ใหญ่ เพื่อให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงก็ได้

แนวการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กรมวิชาการ(2545) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ว่าควรคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่เป็นอิสระแต่มีระเบียบวินัยในตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย แนวการจัดการเรียนการสอนคือ บทเรียนมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถและน่าสนใจ การประเมินผลมุ่งเน้นศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการเรียนรู้จากการบูรณาการสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน สาระการเรียนรู้จะเรียนจากเรื่องใกล้ตัว ที่อยู่อาศัย ท้องถิ่นของตน สังคม ประเทศชาติ สิ่งแวดล้อม เรื่องของสังคมโลก การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่เกิดขึ้นในสังคมโลก การเรียนรู้แบบองค์รวมเป็นการบูรณาการความรู้ความเข้าใจเรื่องที่เรียนให้ลึกซึ้ง ครอบคลุมปัญหา และมีความหมายต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาของสังคม

3. การเรียนรู้จะต้องปรับวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องมีลีลาการเรียนรู้(Learning Styles) ของตน มีอิสระในการเรียนรู้อย่างมีความรับผิดชอบสูง มีวินัยในตนเอง หากการเรียนโดยการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนขาดระเบียบวินัย ขาดความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทนและความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จและขาดวินัยในการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนย่อมล้มเหลว ดังนั้นครูจำเป็นต้องปลูกฝังและสร้างนิสัยในตนเองควบคู่ไปกับวิธีการเรียนรู้

4. การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้โดยการประมวลข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ต่างๆมาวิเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ เพื่อนำความรู้และวิธีการไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน ผู้เรียนจะแสวงหาข้อมูลจากการอ่าน การ

สัมภาษณ์ การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การฟังแล้วจดบันทึกข้อมูลนำมาวิเคราะห์ คิดอย่างรอบคอบแล้วนำความรู้ไปปฏิบัติจริง

5. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกันด้วยการนำข้อมูลมาศึกษาทำความเข้าใจร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรมการอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกัน

6. การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนและมีส่วนร่วมในผลงาน เป็นการให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักบทบาท หน้าที่ แบ่งความรับผิดชอบ ปรึกษาหารือ ติดตามผล ประเมินผลงาน บูรณาการความรู้จากหลายวิชา

7. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ลีลาการเรียนรู้และความถนัดในการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะรู้กระบวนการเรียนรู้จากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เกิดการศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไป

8. การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการเรียน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการจัดการ ทักษะการดำเนินชีวิตและการมีมนุษยสัมพันธ์ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

2. ด้านการเตรียมการสอน

ความหมายของการวางแผนการสอน

การเตรียมการสอนเป็นการวางแผนล่วงหน้าของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดเน้นและแนวทางการใช้หลักสูตร ได้มีนักวิชาการที่กล่าวถึงความหมายของการวางแผนการสอนไว้ดังต่อไปนี้

ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน (2524) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนการสอน คือ กิจกรรมในการคิดและการกระทำของครูก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปจะประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหา การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกตำรา เอกสาร อุปกรณ์ การประเมินผลและการพิมพ์ประมวลการสอนรายวิชา

บุญส่ง ลอยสุวรรณ(2530) กล่าวถึง การวางแผนการสอน ว่าเป็นการเตรียมล่วงหน้า ก่อนสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจปัญหา การสำรวจทรัพยากร การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรม สื่อการสอน ตลอดจนถึงการวัดผลและประเมินผลแล้วเขียนออกมาในรูปแผนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2538) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการสอนคือ การเตรียมการสอน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครู อันจะช่วยให้การเรียน การสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วันเพ็ญ วรรณโกมล (2538) กล่าวว่า การวางแผนการสอน คือการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาและประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนกับระบบการ เรียนการสอนซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของครูผู้สอนจะทำให้เกิดการพัฒนารเรียนการสอนอย่าง มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์(2539) ให้ความเห็นว่า การวางแผนการสอนเป็นการเตรียมการ สอนวิชาหนึ่งวิชาใดล่วงหน้าโดยวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆแล้วนำ มาสร้างเป็นกำหนดการสอนและแผนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร

จากทัศนะของนักการศึกษาและนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า การวางแผนการสอน เป็นการเตรียมการสอนล่วงหน้าของครูผู้สอนโดยการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแล้วนำมาสรุ บสร้างเป็นแผนการสอน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนการสอน

การจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพนั้นการวางแผนการสอนหรือการ เตรียมการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการวางแผนการสอนเป็นการเตรียมตัวของครู ล่วงหน้าว่าจะสอนเรื่องอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไรจะดำเนินการสอนหรือจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนอย่างไรรวมทั้งจะประเมินผลด้วยวิธีการใดจึงจะทำให้ให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นจึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการวางแผนการสอนไว้ ดังนี้

สมพร มั่นตะสูตร (2526) กล่าวว่าความจำเป็นในการวางแผนการสอนวิชาภาษาไทย ว่าภาษาไทยเป็นวิชาทักษะต้องอาศัยศิลปะและวิธีสอนหลายอย่างหลายประการจึงจะเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ภาษาได้ดีการเตรียมการสอนจึงเป็นเรื่องจำเป็นนอกจากความรู้พื้นฐานปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ กลวิธีสอนต่างๆ การจัดกิจกรรมและสื่อการสอน ความรู้เกี่ยวกับความเป็นจริงทางภาษา ตลอดจนการวัดผลประเมินผล

รุ่งทิwa จักรักร (2527) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการวางแผนการสอนไว้ว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนส่วนมากจะวางแผนการสอนก่อนทำการสอนซึ่งบางคนอาจวางแผนการสอนไม่สมบูรณ์นัก คือ เขียนแผนบางส่วนไว้คร่าวๆพอให้เข้าใจได้เองคนเดียว เพราะทราบคิดว่าส่วนไหนจำเป็นสำหรับตนแต่ข้อเสียก็คือเมื่อขาดสอนการที่จะให้คนอื่นสอนแทนให้ได้ผลดีเป็นไปได้ยาก ครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยยิ่งจำเป็นมากที่จะต้องมีการวางแผนการสอนให้สมบูรณ์

ศุภาพิชญ์ อาศวนิชย์พันธุ์ (2536) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การวางแผนการสอนจะทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนสามารถดำเนินการเรียนการสอนให้เกิดผลดีบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของนักเรียน หากครูวางแผนการสอนและทำแผนการสอนไว้ด้วยจะเป็นประโยชน์ต่อครูคือเป็นหลักฐานในการสอนและออกข้อสอบ สะดวกในการสอนแทนเป็นการประหยัดเวลาถ้าครูได้สอนเนื้อหาอื่นอีก สะดวกต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน กล่าวคือ หลังจากที่ได้ใช้แผนการสอนนั้นแล้วพบว่า มีข้อบกพร่องหรือมีปัญหาใดๆ ครูอาจนำแผนการสอนนั้นมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือวางแผนการสอนใหม่เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาภรณ์ ใจเที่ยง(2537) กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นงานสำคัญของครูผู้สอน การสอนจะประสบผลสำเร็จด้วยดีหรือไม่มากนักขึ้นอยู่กับครูขึ้นอยู่กับครูวางแผนการสอนที่สำคัญประการหนึ่งถ้าผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดีเท่ากับบรรลุจุดหมายปลายทางไปแล้วครั้งหนึ่ง การวางแผนการสอนจึงมีความสำคัญหลายประการดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจย่อมจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัดเพราะได้เตรียมการไว้ทุกอย่างการสอนก็จะดำเนินไปสู่ปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนสอนอย่างมีแผนมีเป้าหมายมีทิศทางในการสอน
3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร
4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไปทำให้ไม่เกิดความซับซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลประเมินผลผู้เรียนได้
6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2538) กล่าวถึงความสำคัญของการเตรียมการสอนไว้ว่า

1. ทำให้ครูสามารถรวบรวมและเลือกข้อมูลหรือเนื้อหาสาระของบทเรียน
2. สร้างและเลือกใช้วิธีการสอนสื่อการเรียนการสอนและแบบวัดประเมินผลได้ถูกต้อง
3. จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
4. เป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ช่วยให้สามารถติดต่อประสานงานกับบุคลากรและแหล่งวิทยาการอื่นได้ดี
6. ครูคนอื่นสามารถนำแผนการสอนที่เตรียมไว้ไปใช้สอนแทนได้เมื่อมีเหตุจำเป็น

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538) กล่าวถึงการวางแผนการสอนและการเตรียมการสอนว่า การสอนจะมีคุณภาพไม่ได้หากครูมิได้วางแผนและเตรียมการสอนดีพอ การวางแผนและเตรียมการสอนมีหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ต้องเขียนแผนการสอนที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่จะสอน หัวเรื่องที่กำหนด ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล
2. ต้องมีการรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาสาระที่จะสอนตามหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

3. ต้องมีการวางแผนผลิตหรือจัดหาสื่อการสอนเพื่อใช้ในกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
4. ต้องเตรียมแบบทดสอบสำหรับให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
5. ต้องซ้อมสอนเพื่อจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้ตนเองแน่ใจว่าจะสอนนักเรียนได้ดีและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การวางแผนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งก่อนที่จะมีการดำเนินการสอนของครูเพราะการวางแผนการสอนจะเป็นแนวทางในการที่ครูจะดำเนินการสอน ทำให้การสอนมีความราบรื่นและประสบความสำเร็จตามที่ได้วางจุดประสงค์ไว้

ความหมายของแผนการสอน

แผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าก่อนสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของแผนการสอนไว้ดังนี้

ศุภัญญา ชาติวรธ (2521) อธิบายความหมายของแผนการสอนไว้ว่า แผนการสอนเป็นส่วนขยายของหลักสูตร ซึ่งกำหนดแนวทางการสอน และการจัดกิจกรรมเสนอแนะแก่ครู โดยยึดถือจุดประสงค์การเรียนรู้และความคิดรวบยอดในหลักสูตรเป็นหลัก

สังัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติโดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2532) กล่าวว่า แผนการสอนเป็นแผนซึ่งกำหนดขั้นตอนการสอนที่ครูมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและประสบการณ์หน่วยใดหน่วยหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สงบ ลักษณะ (2533) กล่าวว่า การทำแผนการสอน คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกการสอน มีวัตถุประสงค์ให้ครูออกแบบและเตรียม

การสอนล่วงหน้า และเห็นรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละหัวข้อย่อยของเนื้อหาวิชาสำหรับการสอนแต่ละครั้ง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า แผนการสอน คือ การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าหรือบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง

ศรีเมงคล เทพเรณู (2545) กล่าวว่า แผนการสอนคือ เอกสารที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดรายละเอียดที่รวบรวมจากการดำเนินการสอนเป็นขั้นตอนการสอน ตามที่ครูผู้สอนมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและประสบการณ์ในหน่วยต่างๆตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า แผนการสอน คือ การเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างมีลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความสำคัญของแผนการสอน

แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกร หรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง จึงนับได้ว่าแผนการสอนถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นจึงได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของแผนการสอนไว้ต่างๆกัน ดังนี้

สงบ ลักษณะ (2533) ได้กล่าวถึงผลดีของการทำแผนการสอนสรุปได้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครूमือถือการสอนที่ทำด้วยตัวเองทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตรและสอนได้ทันเวลา
3. เป็นผลงานวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยให้เกิดความสะดวกแก่ครูผู้มาสอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

โศภณ นุ่มทอง (2536) กล่าวว่า แผนการสอนมีความสำคัญกับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ดังนี้

1. เป็นแนวทางให้ผู้สอนได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามระบบที่แน่นอน
2. เป็นแนวทางให้ผู้สอนเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนสอนได้ทุกเรื่องทุกคาบหรือทุกครั้งการสอน
3. เป็นแนวทางให้ผู้สอนคนอื่นใช้สอนแทนได้
4. ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอนกระบวนการต่างๆเพื่อการนิเทศติดตามตลอดจนการประเมินได้

องค์ประกอบของแผนการสอน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า แผนการสอนไม่ว่าจะมีรูปแบบใดส่วนใหญ่มักมีองค์ประกอบคล้ายคลึงกันอาจมีแตกต่างกันบ้างที่ตรงที่บางแผนการสอนมีองค์ประกอบที่ละเอียดกว่า อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบที่สำคัญที่ควรระบุไว้ในแผนการสอนมีดังนี้ คือ

1. ชื่อกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา ชื่อระดับชั้น ชื่อแผนการสอน/เรื่องและจำนวนคาบ
2. สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอดคือข้อสรุปหรือความคิดครั้งสุดท้ายที่เกิดแก่ผู้เรียนในลักษณะที่สั้นที่สุดเป็นสาระหรือแก่นแท้ของเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับหรือเป็นความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์หรือการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ การเขียนความคิดรวบยอดจะต้องคำนึงถึงวัยและระดับสติปัญญาของผู้เรียน มักเขียนในรูปประโยคบอกเล่าหรืออาจเขียนเป็นข้อๆก็ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นพฤติกรรมหรือสิ่งที่มุ่งหวังจะให้เกิดกับผู้เรียนหลังจากที่ได้เขียนแผนการสอนนั้นๆ ควรเขียนโดยระบุพฤติกรรมให้ชัดเจน กะทัดรัดและเข้าใจง่ายจะได้เป็นประโยชน์ต่อครูในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนนอกจากนี้ควรครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย
4. เนื้อหาสาระ เป็นสิ่งที่ครูต้องศึกษาจากหลักสูตรและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องและควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ควรยากหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้เรียน
5. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรระบุวิธีการสอนและกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมมากที่สุด โดยครูมิใช่เป็นผู้

ให้ความรู้แก่ผู้เรียน โดยตรงแต่จะคอยชี้แนะหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เอง ครูจึงควรเน้นการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่เนื้อหาวิชา แผนการสอนอาจระบุขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอนออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นดำเนินการสอนและขั้นสรุปบทเรียนซึ่งอาจระบุแยกเป็น 3 ขั้นตอนให้ชัดเจนหรือเขียนรวมกันและแบ่งเป็นรายข้อก็ได้

6. สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติไปยังผู้เรียนอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนมีความหมายครอบคลุมถึงวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ เทคนิคและวิธีการที่ครูและผู้เรียนใช้ในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งสิ่งพิมพ์ต่างๆ

7. การวัดผลและประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่าหลังจากที่เรียนบทเรียนในแผนการสอนแล้วผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปตามที่ได้ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ควรเขียนแนวทางการวัดผลให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ระบุวิธีการวัดผล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและเกณฑ์ในการตัดสินให้ชัดเจน

ลักษณะของแผนการสอนที่ดี

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวว่า แผนการสอนที่ดีจะช่วยในการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ดี ดังนั้น ผู้สอนจึงควรทราบถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดีซึ่งมีดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอนของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาเหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจนทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน

สมพร มั่นตะสูตร (2526) กล่าวถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดี สรุปไว้ว่า แผนการสอนที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างชัดเจน มีการกำหนดวิธีสอนที่เหมาะสมกับแต่ละบทเรียน กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม กำหนดให้ใช้วัสดุที่ราคาถูก ง่ายและมีอยู่ในท้องถิ่น หากจะเชิญวิทยากรควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพท้องถิ่น

ประโยชน์ของแผนการสอน

ภาควิชาหลักสูตรและการสอนสถาบันราชภัฏธนบุรี (2536) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้พิจารณาส่วนประกอบต่างๆของบทเรียนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ระดับชั้น ความสามารถ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้
2. ช่วยให้ครูมีความรอบคอบในการจัดกิจกรรม การใช้วัสดุอุปกรณ์ การประเมินผลได้เหมาะสมกับเนื้อหา วัยและจำนวนผู้เรียน
3. ช่วยให้ครูได้เตรียมเนื้อหาได้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนของผู้เรียนได้อย่างคุ้มค่า
4. ช่วยให้ครูมีความมั่นใจต่อการสอนสามารถยืดหยุ่น ปรับกระบวนการกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม
5. ช่วยให้ครูได้มีการปรับปรุงแก้ไขการเรียนของผู้เรียน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่าแผนการสอนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูสอนได้ครบถ้วนและตรงตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด
2. ช่วยให้ครูรู้สึกมั่นใจในการสอน
3. ช่วยให้ครูดำเนินการสอนได้ผลดีและสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป
4. ช่วยให้ครูที่ได้รับมอบหมายให้สอนแทนสามารถดำเนินการสอนได้ดีและต่อเนื่องจากการสอนครั้งก่อน

กล่าวโดยสรุปแล้วแผนการสอนมีประโยชน์ในแง่ของเป็นการเตรียมตัวของครูก่อนที่จะมีการทำการสอนในแต่ละครั้ง เพื่อให้ครูมีแนวทางในการดำเนินการสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับเวลา

ในปีพุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในหลักสูตรเดียวกันนั้นเอง ได้กำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำหลักสูตรขึ้นใช้เองภายในโรงเรียนตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลังจากที่ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้วหน้าที่ในการเตรียมการสอนของครูตามที่หลักสูตรได้กำหนด

ก็คือ การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงแผนการสอนนั่นเอง กรมวิชาการ (2546) จึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการดังกล่าวไปแล้วนั้น ดังต่อไปนี้

แนวทางการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

การจัดทำคำอธิบายรายวิชาเขียนได้หลายรูปแบบ สถานศึกษาจะเลือกรูปแบบใดก็ได้ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชา มีแนวการเขียน 5 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 เขียนเป็นความเรียงเสนอภาพรวมมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

รูปแบบที่ 2 เขียนแยกเป็นสองส่วน ประกอบด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง : เขียนเป็นความเรียง สรุปภาพรวมของผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

สาระการเรียนรู้ : เขียนเป็นความเรียงของขอบข่ายเนื้อหา

รูปแบบที่ 3 เขียนเป็นความเรียงประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ขอบข่ายกิจกรรมที่กำหนดกว้างๆ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของรายวิชาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างกว้างๆ

รูปแบบที่ 4 เขียนเป็นความเรียง ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ จุดประสงค์ของรายวิชาที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้รายวิชา ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการวัดและประเมินผล

รูปแบบที่ 5 เขียนแยกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง:เขียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือมีคำกริยาที่เป็นสมรรถฐาน ความรู้ ความสามารถที่เป็นทักษะและกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และร่องรอยการเรียนรู้เป็นข้อๆ โดยไม่แยกด้าน สาระการเรียนรู้ : เขียนเป็นความเรียงครอบคลุมเนื้อหาแต่ละสาระ และใช้ย่อหน้ากำหนดสาระการเรียนรู้โดยไม่ต้องกำหนดว่าเป็นสาระการอ่านหรือการเขียน ทั้งนี้คำอธิบายรายวิชาต้องระบุชื่อวิชา รหัสวิชา ชั้น และจำนวนเวลาการสอนหรือจำนวนหน่วยกิตด้วย

ส่วนชื่อรายวิชาสถานศึกษาสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม โดยต้องสื่อความหมายให้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้คือการจัดทำสาระการเรียนรู้โดยกำหนดหัวข้อเรื่อง หรือ กำหนดเรื่องที่จะสอนตลอดปีหรือตลอดภาคเรียน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ต้องนำคำอธิบาย รายวิชา มาวิเคราะห์และกำหนดเรื่องหรือหัวข้อที่จะสอน ส่วนมากจะกำหนดเป็นชื่อหน่วย จัด เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เรียกว่า Thematic Unit หรือจัดทำเป็นหน่วยที่เรียกว่าหน่วยสหวิทยาการ (Interdisciplinary Unit) เป็นหน่วยบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้และบูรณาการทักษะเข้าด้วยกัน

หลักการจัดทำหน่วยการเรียนรู้มีดังนี้

1. นำสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากคำอธิบายรายวิชา มา กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะสอน โดยใช้วรรณคดีหรือวรรณกรรมเป็นชื่อหน่วย บูรณาการทักษะและ สาระการเรียนรู้อื่นเข้าด้วยกัน

2. บูรณาการสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้ง 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา และวรรณคดีวรรณกรรม มาบูรณาการเข้าด้วยกัน กำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้

3. มีส่วนประกอบของหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

3.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้และเวลาที่กำหนดสอนแต่ละหน่วยเป็นภาพ รวมตลอดทั้งปีหรือรายภาค

3.2 รายละเอียดของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับสาระการเรียนรู้แต่ละ หน่วยการเรียนรู้ ต้องมีความสอดคล้องกันและกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย

3.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้ควรกำหนดสาระการเรียนรู้ยากง่ายตาม ลำดับขั้นและลำดับพื้นความรู้

4. กำหนดแผนภาพความคิดหรือผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดสาระ การเรียนรู้ กำหนดหลักการเรียนรู้และขั้นตอนของกิจกรรมเป็นภาพความคิดเพื่อจะนำไปสู่การ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

5. กำหนดค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนคุณลักษณะของนักเรียนที่ พึงประสงค์เพื่อกำหนดในสาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อาจใช้แนวดังนี้

1. ยึดวรรณคดีและวรรณกรรมเป็นหลัก
2. ยึดสังคมเป็นหลัก
3. ยึดทักษะเป็นหลัก

แนวการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ก็คือแผนการสอนนั่นเอง แต่เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนเองด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูล และสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จัดบันทึกและควรจะได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากครูวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่างในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีแนวการเรียนเรียง ดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้อยู่เป็นรายชั่วโมง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวมไม่แยกเป็นรายชั่วโมงครูจะต้องนำไปจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้อยู่เอง

2. ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ ก็คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้จะเป็นที่แผนขึ้นกับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้ก็คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือการกำหนดวิธีการวัดผลและการประเมินผล เช่น สังเกต ตรวจสอบ ทดสอบ เป็นต้น การวัดและประเมินผลจะกำหนดเกณฑ์การสังเกต การตรวจสอบงานและพฤติกรรมเรียนซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียนสถานที่ที่จะศึกษา วิทยากร เป็นต้น

จุดประสงค์การสอน

จุดประสงค์การสอนหรือที่เราคุ้นเคยกันดีในชื่อที่เรียกกันว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการสอนที่ให้แนวทางการกำหนดองค์ประกอบอื่นๆของการสอนต่อไป ดังนั้นผู้เป็นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญรวมทั้งประเภทของจุดประสงค์การสอน เพื่อให้เกิดทักษะในการเขียนจุดประสงค์การสอนได้อย่างถูกต้อง

ความหมายของจุดประสงค์การสอน

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของจุดประสงค์การสอนไว้ต่างกันไป ดังนี้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2533) กล่าวว่า จุดประสงค์การเรียนการสอน คือ ข้อความที่ระบุคุณลักษณะของการเรียนรู้และความสามารถที่ครูต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากที่นักเรียนได้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในบทหนึ่งๆแล้ว

ปรีชา คิมภิรปกรณ์ (2532) กล่าวว่า วัตถุประสงค์การสอน หมายถึง แนวทาง ขอบข่าย และจุดมุ่งหมายของการสอน หรือพฤติกรรมที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2527) กล่าวว่า จุดประสงค์การสอน คือ ข้อความที่ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนตามที่คุณสอนคาดหวังให้เกิดขึ้น หลังจากที่คุณเรียนได้ผ่านการเรียนการสอนแล้ว

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า จุดประสงค์การสอนหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง ข้อความที่ระบุถึงพฤติกรรมของผู้เรียนที่คุณสอนต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว

ความสำคัญของจุดประสงค์การสอน

กาญจนา คุณานุรักษ์ (2527) กล่าวว่า จุดประสงค์ในการสอนจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. ช่วยในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ เนื้อหาวิชาและกิจกรรมได้ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบพัฒนาการของตนเองในขณะที่เรียนและการทราบพัฒนาการของตนเองนี้จะช่วยกระตุ้นหรือเสริมแรงให้ผู้เรียนมีความพยายามมากขึ้นเพื่อที่จะไปให้ถึงขีดความสามารถสูงสุดของตนเอง
3. ช่วยในการประเมินผลโครงการหรือวิชาที่จะชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนที่เรียนจบบทเรียนแต่ละครั้งหรือจบรายวิชาแล้วประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างไรและมีข้อบกพร่องอะไรที่ควรแก้ไข

ลำพอง บุญช่วย (2530) กล่าวเปรียบเทียบความสำคัญของจุดประสงค์การสอนไว้ว่า จุดประสงค์การสอนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เปรียบเสมือนหางเสือของเรือที่กำหนดทิศทางในการเล่นเรือให้มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ต้องการ การสอนที่ไม่มีการกำหนดจุดประสงค์ของการสอนที่แน่นอนก็เหมือนเรือที่แล่นไปโดยไม่มีหางเสือ ในการสอนแต่ละครั้งถ้าครูผู้สอนได้กำหนดจุดประสงค์ของการสอนไว้อย่างชัดเจนก็ทำให้การสอนดำเนินไปด้วยดีและได้ผลตามที่ต้องการ

กล่าวโดยสรุปจุดประสงค์ของการสอนทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนเพื่ออะไร สอนอะไร สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรในการสอนและทำให้ผู้เรียนทราบว่า จะต้องทำอะไรบ้างจากการเรียนวิชานี้

ประเภทของจุดประสงค์การสอน

จุดประสงค์การสอน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ จุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จุดประสงค์ทั่วไป เป็นจุดประสงค์ที่ตั้งขึ้นเป็นกรอบหรือแนวกว้างๆทำให้ทราบว่าผู้เรียนควรจะมีการเรียนรู้อะไรขึ้นบ้าง หลังจากได้ผ่านการเรียนการสอนแล้ว คำที่ใช้จะเป็นคำที่ไม่เฉพาะเจาะจง จุดประสงค์ทั่วไปนี้จะเขียนไว้ในหลักสูตรที่เป็นกลุ่มวิชาหรือรายวิชา ซึ่งเป็นการบ่งไว้อย่างกว้างๆ ผู้สอนจะใช้จุดประสงค์นี้เป็นหลักในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อสอนเนื้อหาย่อยในการสอนแต่ละครั้ง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นจุดประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงว่า หลังจากการเรียนการสอนแล้วผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่สังเกตได้ วัดผลได้ ออกมาอย่างไรบ้าง คำที่ใช้จะเป็นคำกริยาที่บ่งให้เห็นการกระทำที่ผู้สอนสังเกตได้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนี้ผู้สอนจะเขียนขึ้นเพื่อใช้ในการสอนที่จะสอนเนื้อหาย่อยในแต่ละครั้ง เพราะจะช่วยให้ผู้สอนสามารถวัดผลได้อย่างชัดเจนแน่นอนว่าผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ลักษณะเด่นของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม คือ การใช้คำกริยาที่บ่งให้เห็นพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตได้และวัดผลได้อย่างชัดเจน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สมบูรณ์ซึ่งก่อให้เกิดความกระจ่างทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียนจะมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

- พฤติกรรมที่คาดหวัง คือพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่ผู้เรียนจะแสดงออกหลังจากผ่านการเรียนการสอนแล้ว
- สถานการณ์ คือสภาพการณ์หรือเงื่อนไขในการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมออกมา เป็นการกำหนดขอบเขตหรือสิ่งแวดล้อมที่จะให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมนั้น
- เกณฑ์ คือการกำหนดปริมาณการแสดงพฤติกรรมว่าผู้เรียนจะต้องทำได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเป็นที่ยอมรับ

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิถีทางที่นำนักเรียนไปสู่จุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนถือเป็นหัวใจของการศึกษาและมีด้วยกันหลากหลายวิธีควรให้ความสำคัญและทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

กู๊ด(Good,1959) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมไว้หลายความหมายคือ

1. สภาพการเรียนทั้งชุดที่นักเรียนกระทำด้วยความเต็มใจเพราะการกระทำเช่นนั้นนำไปให้นักเรียนไปสู่เป้าหมายที่คาดไว้
2. เป็นกิจกรรมที่เริ่มต้นจากสิ่งสนใจชนิดใหม่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและการเรียนรู้
3. เป็นการเล่นหรือการทำงานซึ่งเกิดจากแนวความคิดและความรู้สึกของผู้ทำซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบที่ซับซ้อนเพื่อสื่อความเข้าใจให้ผู้อื่นทราบ

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือการกระทำใดๆที่จะมีผลให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนนั้นได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

วไลพร คุณุโทษัย (2530) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์และการทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพน่าสนใจและผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2531) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความหมายถึงกิจกรรมที่นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมและทำให้นักเรียนได้บรรลุตามจุดหมายที่ต้องการ กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการออกแบบในการจัดประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีความเข้าใจต่อการเรียนในเรื่องนั้นๆ

ทัศนีย์ สุขเมธิ (2533) ให้ความหมายว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้นๆได้ผลดี หมายถึง การสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึงการปฏิบัติต่างๆที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การดำเนินการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุสู่จุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึง สิ่งที่ครูจัดกระทำขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้นๆได้ผลดี

ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน

นาคยา กัทรแสวงไชย (2525:อ้างถึงในบุญยาพร อุณาคุณ,2546) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมที่ดีต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการ ดังนี้ คือ

1. กิจกรรมการเรียนทุกอย่างต้องเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียน
2. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทั้ง 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
3. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะกับวัยและความพร้อมของนักเรียน
4. กิจกรรมการเรียนควรมีการจัดลำดับขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่องแต่ละกิจกรรมควรมีการสืบ தொடต่อกจากการเรียนที่มีอยู่ก่อน
5. กิจกรรมการเรียนควรทำให้บังเกิดผลได้อย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
6. กิจกรรมการเรียนควรจะทำทลายความสนใจของนักเรียน

วาริ ธิระจิตร (2530) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมแต่ละชนิดมีคุณค่าในตัวของตัวเองในการจัดการเรียนการสอน หากผู้สอนได้ให้ความสนใจต่อการจัดกิจกรรมแล้วก็จะช่วยส่งเสริมในการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี กิจกรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้หลายประการด้วยกันคือ

1. กิจกรรมช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
6. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักสนุกสนาน
8. กิจกรรมจะช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน
11. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม
14. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน
15. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่างๆ

ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน

สิริวรรณ สุวรรณอำภา (2523) ได้แบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนตามบทบาทของผู้สอน และผู้เรียนเป็น 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการฝึกปฏิบัติกิจกรรม เป็นผู้วางแผนการเรียนการสอน ผู้ถ่ายทอดและเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมผู้เรียนเป็นเพียงผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การบรรยาย การเล่านิทาน การสาธิต การตั้งคำถาม เป็นต้น

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกิจกรรมประเภทนี้ผู้เรียนเป็นแกนกลางในการกระทำกิจกรรม ครูทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน คอยส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถแยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดกลุ่มผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2525) ได้แบ่งรูปแบบต่างๆสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบที่เน้นข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1.1 แบบที่เน้นครู ได้แก่ การบอกเล่าหรือบรรยายและการถามตอบ

1.2 แบบที่เน้นเอกสารและอุปกรณ์ ได้แก่ การอ่านตำราและการสอนราย

บุคคล

2. รูปแบบที่เน้นปฏิสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

2.1 แบบที่เน้นผู้เรียน ได้แก่ การศึกษาด้วยตนเองและให้เด็กสร้างวิชาเอง

2.2 แบบที่เน้นสุขภาพจิต ได้แก่ กลุ่มสัมพันธ์และเกม

2.3 แบบที่เน้นความสัมพันธ์ ได้แก่ การอภิปราย และการใช้กรณีศึกษา

3. รูปแบบที่เน้นประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

3.1 การเน้นประสบการณ์จำลอง ได้แก่ สถานการณ์จำลอง และบทบาท

สมมุติ

3.2 การเน้นประสบการณ์จริง ได้แก่ การดูงาน ทัศนศึกษา และ

การฝึกปฏิบัติ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่านักเรียน โดยเริ่มจากเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอน เป็นผู้นำในขณะปฏิบัติกิจกรรม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว นักเรียนเป็นผู้รับความรู้ กิจกรรมที่ครูใช้เช่น การบรรยาย การสาธิต การตอบคำถาม อย่างไรก็ตามแม้ว่าครูจะเป็นแกนกลางของการจัดกิจกรรมแต่นักเรียนก็ยังมีโอกาสร่วมกิจกรรมบ้างภายใต้การนำของครู

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คือ เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนครูจะเป็นผู้ประสานงานให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องการ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมและเป็นผู้สรุปประเด็น กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน เช่น การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม การทดลอง การประดิษฐ์ การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้ภาษา หรือใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเหมาะสมกับนักเรียนและมีคุณค่าที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้อย่างแท้จริง นักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ไว้ต่างกัน ดังนี้

สมพร มั่นตะสูตร (2526) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลดีอันจะช่วยให้ให้นักเรียนเรียนรู้ได้คืบขึ้นนั้น ควรมีลักษณะดังสรุปได้ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้ามีระเบียบและวิธีดำเนินการที่รัดกุม ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของบทเรียน
2. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมเป็นผู้กำหนดหรือเลือกกิจกรรมที่ให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด
3. ในการสอนทุกครั้งครูควรจัดให้มีกิจกรรมสม่ำเสมอหากเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรทำนอกเวลาเรียน

4. หากครูใช้อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ควรหาง่าย ราคาเยาว์และถ้าเป็นอุปกรณ์ที่ครูกับนักเรียนทำได้เองจะเป็นการดียิ่ง

สุมน อมรวิวัฒน์ (2526) ได้กล่าวถึงลักษณะกิจกรรมการสอนที่ดี ดังนี้

1. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียน
2. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรเร้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน
3. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรให้ออกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคน
ในชั้นเรียน
4. กิจกรรมการสอนที่ดี ควรฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองแก่นักเรียน
5. การจัดกิจกรรมการสอนที่ดี ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง

นาตยา ภัทรแสงไชย (2525,อ้างถึงใน บุญยาพร อุณากุล ,2546) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมที่ดีต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญหลายประการดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนทุกอย่างต้องเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการเรียน
2. การจัดลำดับของกิจกรรมการเรียนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
3. กิจกรรมการเรียนการสอนควรเหมาะกับวัยและความพร้อมของนักเรียน
4. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลำดับขั้นตอนเพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่อง
5. กิจกรรมการเรียนควรทำให้บังเกิดผลคืออย่างเต็มที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
6. กิจกรรมการเรียนจะต้องท้าทายความสนใจของนักเรียนให้นำสิ่งที่เรียนไป
สถานการณ์หนึ่งไปใช้กับสถานการณ์ใหม่
7. กิจกรรมการเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาการคิดส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดแบบสืบสวนสอบสวนและแก้ปัญหาตามแนวทางของตนและต้องรู้จักประเมินความคิดตนเอง
8. กิจกรรมการเรียนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้หลายๆทาง
9. กิจกรรมการเรียนควรมีลักษณะเปิดกว้างแก่นักเรียนให้มีลักษณะที่แตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหาและแนวความคิด

จินตนา สุขมาก (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมที่ดี ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ ทำการประกอบกิจกรรมและประเมินผลกิจกรรม
2. เป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งทางความรู้ ทักษะ และเจตคติ ผสมผสานกันเป็นการบูรณาการอย่างมีระบบ
3. มีลักษณะของการกระทำเด่นชัดด้วยการกำหนดคำที่แสดงการกระทำไว้ด้วยทุกครั้ง
4. กำหนดสภาพการวางเงื่อนไขสำหรับประกอบกิจกรรมไว้ในลักษณะที่สามารถวัดและสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนได้
5. มีเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับการประกอบกิจกรรมพฤติกรรมซึ่งถือว่าเป็นระดับต่ำสุดที่พึงพอใจ
6. ใช้เวลาพอเหมาะที่ผู้เรียนจะดำเนินกิจกรรมจนประสบความสำเร็จและก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ
7. มีการชี้แนวทางหรือนำทางในการประกอบกิจกรรมไว้เด่นชัด
8. มีอุปกรณ์เพื่อช่วยให้ประกอบกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์
9. กิจกรรมตรงกับความมุ่งหมายที่กำหนดไว้
10. ต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อนมีความยากง่ายเหมาะกับวัยผู้เรียน
11. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์

ดังนั้นสรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในทุกๆด้านเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กรมวิชาการ (2545) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาค สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และจัดทำคำอธิบายรายวิชาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องดำเนินการดังนี้

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน

2. คิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆและนำมาใช้ให้เหมาะกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

3. จัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง มีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาการเรียนรู้

ปัจจุบันบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องรู้วิธีการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ รู้วิธีการแสวงหาความรู้ รู้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร สามารถใช้ทักษะทางภาษาเพื่อการอภิปราย การรายงาน การแสวงหาความรู้ สามารถจดบันทึกความรู้ จัดหมวดหมู่ความรู้และเชื่อมโยงความรู้ใหม่และข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตส่วนตัวผู้สอนก็จะปรับบทบาทจากการให้ความรู้ โดยการบอก การบรรยาย เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรม ให้วิธีการเรียนรู้ ให้หลักการของศาสตร์ที่จะสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติและสรุปความรู้ ประเมินตนเอง ปรับปรุงตนเองให้พัฒนาก้าวหน้า การจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่เป็นอิสระแต่มีระเบียบวินัยในตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย แนวทางในการจัดการเรียนการสอนคือ บทเรียนมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน กิจกรรมเรียนรู้หลากหลาย ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง มีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถน่าสนใจ ผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการเรียนรู้จากการบูรณาการสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน สาระการเรียนรู้จะเป็นเรื่องใกล้ตัว การเรียนรู้แบบองค์รวมเป็นการบูรณาการความรู้ความเข้าใจเรื่องที่เรียนให้ลึกซึ่งครอบคลุมปัญหา และมีความหมายต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาของสังคม

3. การเรียนรู้จะต้องปรับวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนจะต้องมีลีลาการเรียนรู้(Learning Styles) ของตน มีอิสระในการเรียนรู้ อย่างมีความรับผิดชอบสูง มีวินัยในตนเอง
4. การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้โดยการประมวลข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ต่างๆมาวิเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ เพื่อนำความรู้และวิธีการไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกัน
5. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
6. การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนและมีส่วนร่วมในผลงาน เป็นการให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีความเป็นประชาธิปไตย รู้กับบทบาทหน้าที่ แบ่งความรับผิดชอบ ปรึกษาหารือ ติดตามผล ประเมินผลงานและบูรณาการความรู้จากหลายวิชา
7. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะรู้กระบวนการเรียนรู้จากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม
8. การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้รู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จักวิธีการวางแผน คิดวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองและฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม

ลักษณะของโครงงาน เป็นเรื่องของการศึกษาค้นคว้า ทดลองตรวจสอบสมมุติฐานโดยอาศัยการศึกษาวิเคราะห์ใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โครงงานมีหลายประเภท ได้แก่ โครงงานประเภททดลอง ประเภทสิ่งประดิษฐ์ ประเภทสำรวจข้อมูล และประเภททฤษฎีต่างๆ สำหรับในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมักเป็นประเภทสำรวจข้อมูล โดยมีการศึกษาสำรวจข้อมูลต่างๆนำมาวิเคราะห์แล้วสรุปเขียนเป็นรายงาน ซึ่งมีทั้งเนื้อหา บทคัดย่อ สรุปย่อ วัตถุประสงค์ สมมุติฐาน อธิบายวิธีการสำรวจ ผลการสำรวจ สรุปและบรรณานุกรม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ได้ผลงาน ความรู้สึก และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน

ลักษณะการสอนแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึง ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองจนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจจากการปฏิบัติงานไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

การสอนด้วย Story Line

การสอนด้วย Story Line เป็นวิธีการบูรณาการความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเข้าด้วยกัน ด้วยการกำหนดเค้าโครงเรื่องที่จะเรียน และเป็นการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบ Story Line จะเน้นการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และสร้างสรรค์ความรู้ความคิด โดยมีพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ความรู้นั้นมีความซับซ้อนและมีความจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนา ความรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนนำความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้บูรณาการประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ ได้ใช้ทักษะความคิดแบบวิเคราะห์ การคิดจินตนาการ การคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจและการที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการดำเนินเรื่องหรือการดำเนินเนื้อหาให้ต่อเนื่องกัน

การสอนด้วย Story Line จะเขียนบทเรียนเป็นเรื่องย่อๆ ให้มีความต่อเนื่องกัน เรื่องย่อของแต่ละเรื่องจะเริ่มต้นด้วยคำถามให้ผู้เรียนเกิดความคิดในการสร้างเรื่อง นักเรียนอาจแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มเล็กๆช่วยกันคิดปรึกษาหารือ สร้างตัวละครดำเนินเรื่อง อาจใช้การเขียนหรือศิลปะเป็นสื่อ เรื่องราวจะเป็นอย่างไรขึ้นกับผู้เรียนรวบรวมความคิด ความรู้และประสบการณ์ เรื่องราวจึงประกอบด้วยความคิดของนักเรียนแต่ละคนช่วยกันสร้างขึ้น การสร้างเรื่องจะกระตุ้นด้วยการตั้งคำถามของเรื่องที่เรียกว่า คำถามหลัก จะทำให้นักเรียนมองเห็นทิศทางของเรื่องและสามารถสร้างตัวละคร กำหนดเหตุการณ์ในการดำเนินเรื่องของตัวละครได้ การสอนด้วย Story Line เป็น การเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ ค้นหาคำตอบจากคำถาม ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้นำเนื้อหาของหลักสูตรมาสร้างบทเรียนตามจุดประสงค์ของการเรียน

การสอนด้วยแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องเป็นการแสดงความรู้โดยใช้แผนภาพ เป็นวิธีการนำความรู้ หรือข้อเท็จจริงมาจัดเป็นระบบสร้างเป็นแผนภาพหรือจัดความคิดรวบยอดหรือนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อยและนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพ การใช้แผนภาพโครงเรื่องในการสอนนั้น ผู้สอนจะให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างแผนภาพโครงเรื่อง ผู้เรียนจะอ่านอภิปราย ฟังเรื่องราว รวบรวมความคิด บันทึกเรื่องจากการฟัง การดูสื่ออักษภาพ แล้วนำข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราวต่างๆ มาจัดทำเป็นแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่องจะเป็นเครื่องมือให้ผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนร่วมกันทำงาน แผนภาพโครงเรื่องอาจใช้ในการเตรียมการอ่าน หลังการอ่านเตรียมการเขียน ใช้พัฒนาความรู้ให้เหตุผล อภิปราย ใช้พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนหรือใช้จัดขอบเขตสิ่งที่จะเรียน หรือใช้รวบรวมความรู้ที่ต้องการ แผนภาพโครงเรื่องอาจจัดได้เป็น 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการจัดกลุ่ม รูปแบบความคิดรวบยอด รูปแบบการจัดลำดับ และรูปแบบวงกลม

ประโยชน์ของแผนภาพโครงเรื่อง คือ ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนขึ้น ช่วยเน้นองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่อง ช่วยพัฒนาการอ่านการเขียนและการคิด ช่วยวางแผนในการเขียนและปรับปรุงการเขียน ช่วยในการอภิปราย ช่วยการวางแผนการสอนของครูโดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา เป็นเครื่องมือการประเมินผล

ครูภาษาไทยกับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านหนังสือเป็นการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ก่อให้เกิดความเข้าใจแนวความคิด อารมณ์และจินตนาการ นักการศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการอ่านและให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533) กล่าวว่า การอ่านคือ การแปลสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ ให้มีความหมายออกมาเป็นสัญลักษณ์ในภาษาไทย คือ คำ ข้อความ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากในการสอนอ่าน นักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายและนำไปใช้ในการฟัง พูด เขียนได้ถูกต้อง

วรรณิ โสมประยูร (2537) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมอง ที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆรับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยการแปลออกเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ไปด้วยตลอดเวลา

บันลือ พฤษะวัน (2538) กล่าวว่า การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกเป็นคำพูดโดยการผสมเสียง เพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการแปลสัญลักษณ์แล้วมีการถอดความหมายจากการแปลสัญลักษณ์นั้นแล้วก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความคิดอย่างมีเหตุผล

กรมวิชาการ (2546) ได้เสนอแนวทางในการสอนอ่านตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ 2 ส่วนคือ การอ่านจับใจความและการอ่านวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

แนวการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ มีแนวทางดังนี้

1. ตั้งจุดหมายในการอ่านให้ชัดเจน
2. สืบสวนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ
3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด
4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยคและข้อความต่างๆอย่างถูกต้องรวดเร็ว
5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบจะทำให้อ่านเข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

แนวการจัดการเรียนการสอน

ครูควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่าน วุฒิภาวะประสบการณ์และความสนใจของนักเรียนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอ่านจับใจความมีหลายวิธี เช่น

1. จัดตามแนวการสอนอ่านในใจ โดยครูพิจารณาความสามารถของนักเรียน เพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกใช้กิจกรรมใดบ้าง การสอนอ่านในใจมี 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นเตรียมการอ่าน ประกอบด้วย การสร้างประสบการณ์พื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน การอ่านคำยากเพื่อให้เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น การตั้งจุดประสงค์ในการอ่านเป็นการบอกแนวทางการเรียนให้แก่ นักเรียน

1.2 ขั้นอ่านในใจ ประกอบด้วย อ่านสำรวจและตั้งคำถาม อ่านพินิจ แล้วตอบคำถาม ตอบคำถามและทบทวน

1.3 ขั้นหลังการอ่านในใจ ฝึกนักเรียนทำแผนภาพโครงเรื่องเพื่อสร้างความเข้าใจ

1.4 การวัดผลและการประเมินผล โดยการ สังเกตการมีส่วนร่วม พิจารณาความสามารถในการเล่าเรื่อง พิจารณาความสามารถในการตอบคำถามตั้งคำถาม พิจารณาความสามารถในการทำแผนภาพโครงเรื่อง

2. จัดตามขั้นตอนการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

2.1 ขั้นเตรียมความพร้อมในการอ่าน โดยการให้นักเรียนฝึกการใช้ ท่าทางและปฏิบัติตนในการอ่าน ฝึกอ่านแบบเคลื่อนไหวสายตาตามแนวขวางและแนวนอนโดยใช้ อักษรเดี่ยว ฝึกจำคำต่างๆเพื่อเป็นการฝึกขั้นพื้นฐานในการอ่าน ฝึกอ่านเป็นวลี ให้นักเรียนอ่าน แบบเจาะจง ให้นักเรียนฝึกอ่านข้ามคำ

2.2 ขั้นการสร้างคำศัพท์ วิธีการฝึก คือ ให้นักเรียนฝึกการใช้บริบท ฝึกให้นักเรียนร่องรอยที่เห็นได้ ให้นักเรียนฝึกหาความหมายจากส่วนของคำ ให้นักเรียนฝึกหา คำที่มีหลากหลายความหมาย ให้นักเรียนฝึกหาความหมายจากพจนานุกรม ให้นักเรียนฝึกการ จดบันทึกและรวบรวมคำที่ได้ศึกษา

2.3 ขั้นการใช้เครื่องช่วยอ่าน มีการฝึกดังนี้ ฝึกให้นักเรียนดูส่วนต่างๆ ของหนังสือ ฝึกให้นักเรียนพิจารณาบทความหรือเนื้อหาแต่ละบท ฝึกให้นักเรียนเตรียมอ่านโดย จดบันทึกความรู้เดิม ฝึกให้นักเรียนใช้ส่วนอื่นๆของหนังสือเป็นเครื่องช่วยอ่าน

2.4 ขั้นการหาความคิดหลัก เป็นการฝึกหาประเด็นของเรื่องโดยการ อ่านจับใจความสำคัญของแต่ละหน้าให้ถูกต้อง

2.5 ขั้นการหาข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

2.6 ขั้นการอธิบายความและหาข้อสรุป

2.7 ขั้นการอ่านสู่การเขียน

3. สอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ เขียน แผนภาพโครงเรื่องให้สมบูรณ์ก่อนเพื่อเป็นคู่มือครู แจกแผนภาพโครงเรื่อง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง

ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายโครงเรื่อง ให้นักเรียนเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่อง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องด้วยถ้อยคำของตนเอง

การอ่านวิเคราะห์

การอ่านวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงกว่าการอ่านทั่วไป กล่าวคือมิใช่การอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้นแต่ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย

แนวการจัดการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความสั้นๆแล้ววิเคราะห์คำที่ผู้เขียนเลือกใช้ว่าคำใดใช้คำพิศมัยหมาย คำใดใช้คำพิศหน้าที คำใดใช้คำไม่เหมาะสมหรือไม่ชัดเจนพร้อมทั้งให้ตัวอย่างแนวทางแก้ไข
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวสั้นๆแล้ววิเคราะห์ประโยคที่ผู้เขียนใช้ว่ามีความชัดเจนถูกต้องหรือไม่ ศึกษากแบบแผนของภาษาอย่างไร เป็นประโยคที่ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ นักเรียนมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
3. ให้นักเรียนอ่านบทความสั้นๆแล้ววิเคราะห์ทัศนนะของผู้แต่งว่าเป็นความคิดที่มีเหตุผลน่าเชื่อถือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงหรือทัศนนะเชิงเพื่อฝัน

การเขียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดให้นักเรียนต้องเรียนเกี่ยวกับการเขียนอย่างเป็นทางการ อันประกอบด้วย การเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความ การเขียนรายงาน และการเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆจนสามารถเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนับว่าการสอนเขียนเป็นภาระงานการสอนที่สำคัญของครู โดยเฉพาะความสำคัญของการเขียนเรียงความนั้นนักเรียนต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุ่มเทในการเขียนอย่างเต็มความสามารถ มีผู้กล่าวว่า ผู้ใดเขียนเรียงความได้ดีย่อมสามารถเขียนงานประเภทอื่นได้ดีเช่นกัน

หลักการเขียน

1. หลักการเขียนเรียงความ
 - 1.1 ต้องตั้งจุดประสงค์ให้ชัดเจนว่าจะเขียนเรื่องนั้นๆไปในแนวใดและกำหนดผู้อ่านเพื่อใช้ถ้อยคำเนื้อเรื่องให้เหมาะสมแก่ผู้อ่าน
 - 1.2 วางโครงเรื่องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

1.3 เขียนโครงเรื่องตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องสอดคล้องตั้งแต่ต้นจนจบ

1.4 เขียนเปิดเรื่อง คำนำ ให้นำมาติดตามแล้วเข้าสู่เนื้อเรื่องที่ได้ทั้งสาระ ความรู้ ความคิด และความรู้สึกที่ถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ ขั้นสุดท้ายคือสรุปเนื้อหาสำคัญ ฝากข้อคิด ข้อเสนอแนะให้นำมาติดตาม

2. หลักการเขียนสรุปความและย่อความ

2.1 การเขียนสรุปความจะใช้หลักการตอบคำถามให้ได้สาระว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไปและอย่างไร นำเนื้อหาดังกล่าวมาเรียบเรียงใหม่ให้สละสลวยต่อเนื่องอย่างชัดเจนและกะทัดรัด

2.2 การเขียนย่อความ จะเก็บเฉพาะประเด็นสำคัญแต่ละตอนจากเนื้อเรื่อง นำมาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกลมกลืนเป็นข้อความต่อเนื่องกัน

3. หลักการเขียนบันทึก

การเขียนบันทึกโดยทั่วไปมีหลายชนิด ตั้งแต่บันทึกขนาดสั้นๆไม่เป็นทางการ และบันทึกที่ยาวขึ้นเป็นทางการขึ้น หัวใจของการบันทึกอยู่ที่ว่า ต้องได้ใจความสำคัญ ได้สาระ ความรู้ ความคิด และข้อเสนอแนะต่างๆ ส่วนแบบต่างๆของการบันทึกก็ต้องลงให้ถูกต้องตามแบบเหล่านั้น

แนวการจัดการเรียนการสอน

แนวทางต่างๆที่สามารถนำมาใช้ฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจ และนำไปใช้เขียน ทั้งย่อความและเรียงความ จะเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นปูพื้นฐานด้วยการให้รู้จัก คำ วลี หรือกลุ่มคำที่เรียกว่า “การสร้างวงคำศัพท์” ถัดจากนั้นจึงให้รู้จัก “การเขียนประโยค” แบบต่างๆอย่างง่ายๆ รู้จัก การเชื่อมคำ การเชื่อมประโยค การเชื่อมข้อความ จนเป็น “ย่อหน้าต่างๆ” ด้วยเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ รู้จักวิธี “การสร้างโครงเรื่อง” “การขยายโครงเรื่อง” “การสรุปความจากหัวข้อโครงเรื่อง” แล้วเรียบเรียงข้อความให้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของการเขียนที่วางไว้

กลวิธีต่างๆที่นำมาใช้ในการสอนเขียนแบบต่างๆ ได้เสนอไว้ดังนี้

1. การสร้างคำใหม่และการนำไปใช้

2. การสร้างประโยค การเชื่อมประโยคและการเรียบเรียงประโยคเป็นเรื่องราว ได้ใจความถูกต้อง

3. การวางโครงเรื่อง การสรุปความ การย่อความและการเขียนเรียงความ

การฟัง การดู การพูด

การฟัง

สาระสำคัญในการสอนฟัง ประกอบด้วย

1. จุดประสงค์ของการฟัง

- 1.1 ให้มีมารยาทในการฟัง
- 1.2 จับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง
- 1.3 เล่าเรื่องที่ฟังได้ถูกต้อง
- 1.4 แสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือขัดแย้งอย่างสุภาพได้
- 1.5 วิเคราะห์เรื่องที่ฟังจนทราบเจตนาของผู้พูดได้
- 1.6 นำสิ่งที่ฟังไปใช้ประโยชน์ได้

2. มารยาทในการฟัง ควรปฏิบัติดังนี้ ตั้งใจฟัง ตามองที่ผู้พูด ไม่ทำความรำคาญแก่ผู้ฟังคนอื่น ไม่แสดงกริยาที่ไม่เหมาะสม ถ้าจะซักถามปัญหาควรขออนุญาตหรือถามเมื่อผู้พูดเปิดโอกาสให้ถาม ไม่ควรเดินเข้าออกขณะที่ผู้พูดกำลังพูด

3. ข้อควรปฏิบัติในการฟัง เช่น ติดตามเรื่องราวและใช้ความคิดไตร่ตรองจากเรื่องที่ฟังว่าถูกต้องน่าเชื่อถือเพียงใด พยายามจับความคิดในแง่ดี เป็นต้น

4. ประเภทของการฟัง เช่น การฟังคำอธิบาย การฟังเรื่องส่งเสริมจินตนาการ การฟังเพื่อรายงานต่อผู้อื่น การฟังเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

5. ประโยชน์ของการฟัง เช่น ได้เข้าใจความรู้สึกของผู้พูด เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ได้รับความเพลิดเพลิน เป็นต้น

แนวการจัดการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนฟังนิทาน เรื่องราวหรือบทความต่างๆแล้วให้ตั้งชื่อเรื่องพร้อมทั้งให้เหตุผลด้วยวาจาหรือข้อเขียน

2. จัดหาข้อความหลายๆ ข้อความทำเป็นข้อๆ แล้วให้นักเรียนขีดเส้นใต้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญ

3. เล่าเรื่องหรือเปิดแถบบันทึกเสียงแล้วให้นักเรียนสรุปเรื่องที่ฟัง

4. เชิญวิทยากรหรือให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งที่ได้ไปทำกิจกรรมดีเด่นมาบรรยายให้เพื่อนฟังแล้วเขียนรายงาน

5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มผลัดกันเล่าเรื่องและถามคำถาม

6. ให้นักเรียนฟังเรื่องราวที่ครูเตรียมไว้แล้วทำแบบฝึกหัด

7. ให้นักเรียนฟังข่าวจากรายการวิทยุหรือโทรทัศน์แล้วสรุป

8. ให้นักเรียนร้องเพลงร่วมกันแล้วบอกใจความสำคัญของเพลง

9. ให้นักเรียนนิมนต์พระมาแสดงพระธรรมเทศนาแล้วแบ่งกลุ่มทำรายงานมารายงาน

10. นักเรียนเตรียมเรื่องมาเล่าหน้าชั้นแล้ววาดภาพจินตนาการจากเรื่องที่ฟัง

11. ให้นักเรียนฟังคำสั่งยาวๆ จากครูหรือเพื่อนแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง
12. ให้นักเรียนฟังสารคดีแล้วเขียนแสดงความคิดเห็น

การดู

สาระสำคัญในการจัดการเรียนการสอนดู ประกอบด้วย

1. จุดประสงค์ของการดู เช่น จับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ดูได้ มีวิจารณญาณในการดู วิเคราะห์เรื่องที่ดู มีมารยาทในการดู เป็นต้น
2. ข้อควรคำนึงในการดู เช่น การดูเป็นการแสวงหาความรู้ต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลินเมื่อดูแล้วต้องใช้ความคิดพิจารณาข้อเท็จจริงและสิ่งที่เป็นประโยชน์ จะต้องเลือกดูในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น
3. ประเภทของการดู เช่น การดูสื่อภาพและเสียง การดูละครเวที การดูเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น
4. ประโยชน์ของการดู เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ ได้ความเพลิดเพลิน เป็นต้น

แนวการจัดการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนย่อข่าวจากหนังสือพิมพ์ สรุปข่าวประจำวัน
2. ให้นักเรียนตัดข่าวต่างๆ มาวิเคราะห์
3. มอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่ม วิเคราะห์การพาดหัวข่าว การเสนอหัวข้อข่าว
4. ให้นักเรียนฟังสารคดีจากรายการวิทยุแล้วแสดงความคิดเห็น
5. วิเคราะห์การเลือกข่าวมาออกอากาศทางสถานีวิทยุว่ามีสาระหรือมีคุณค่าต่อผู้ฟังมากน้อยเพียงใด
6. ให้นักเรียนดูภาพยนตร์ เกมโชว์หรือละครจากโทรทัศน์ แล้วนำสาระที่ได้มาแสดงความคิดเห็น

การพูด

สาระสำคัญในการสอนพูดประกอบด้วย

1. จุดประสงค์ของการพูด เช่น มีมารยาทในการพูด ใช้น้ำเสียงถ้อยคำที่สุภาพในการพูด แสดงความคิดและเหตุผลในการพูดได้ เป็นต้น
2. องค์ประกอบของการพูด ได้แก่ ผู้พูด สาร สื่อ ผู้ฟัง สถานการณ์การพูด
3. ธรรมชาติของการพูด

4. ลักษณะของผู้พูดที่ดี เช่น ใช้ภาษาพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ได้ถ้อยคำชัดเจนได้ยืนทั่วถึง มีมารยาทในการพูด เป็นต้น

5. มารยาทในการพูด
6. ข้อควรปฏิบัติในการพูด
7. ลักษณะของโอกาสในการพูด
8. การพูดในชีวิตประจำวัน

แนวการจัดการเรียนการสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนฝึกสนทนา แล้วให้ตัวแทนของกลุ่มออกมาเล่าเรื่องที่ได้อ่านสนทนาให้เพื่อนๆ ฟัง
2. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนไปอ่านข่าวประเภทต่างๆ แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนผลัดกันออกมาเล่าประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้น น่าสนใจหน้าชั้น
4. ให้นักเรียนจับคู่สัมภาษณ์ประวัติ ความสนใจพิเศษ
5. ให้นักเรียนเล่าเรื่องการท่องเที่ยว
6. ให้นักเรียนอธิบายความแตกต่างของของสองสิ่ง
7. แบ่งกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
8. ฝึกการทักทายปราศรัย
9. ศึกษาออกสถานที่แล้วนำเรื่องมาเล่าในชั้นเรียน
10. แสดงละครหรือบทบาทสมมุติ
11. วิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการพากษ์ภาพยนตร์
12. สังเกตการบรรยาย อภิปรายทางวิทยุกระจายเสียง นำลักษณะดีเด่นต่างๆ มาเป็นแนวทางในการพูดของตน

หลักการใช้ภาษา

ความหมายของภาษาพูดและภาษาเขียน

สาระสำคัญ

สาระสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาพูดและภาษาเขียนประกอบด้วย

1. ภาษาเป็นวัฒนธรรม
2. การแบ่งระดับภาษา
3. การใช้ภาษาพูดปะปนในภาษาเขียน

4. ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียน
5. ข้อควรคำนึงในการใช้ภาษา
6. การใช้ภาษาระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน
7. ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน

แนวการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้เรื่องภาษาพูดและภาษาเขียนอาจทำได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ว่ามีแนวทางการใช้ภาษาอย่างไร
2. ให้นักเรียนวิจารณ์ภาษาที่ใช้โฆษณาในหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์
3. วิเคราะห์การเสนอข่าว รายการสนทนาและอภิปรายต่างๆ ในด้านความเหมาะสมของการใช้ภาษา เนื้อเรื่องตลอดจนสาระประโยชน์ที่ได้จากรายการต่างๆ
4. ฝึกวิเคราะห์ภาษาที่ใช้ในการโฆษณาทางวิทยุและโทรทัศน์
5. วิจารณ์ภาษาที่ใช้ในการพากย์ภาพยนตร์ร่วมกัน
6. ให้นักเรียนสังเกต รวบรวมคำที่มักสะกดผิด การใช้คำผิดและการใช้สำนวนภาษาที่ล่อแหลมและขัดต่อศีลธรรมอันดี

วรรณคดีและวรรณกรรม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ว่า เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่า และนำมาใช้ในชีวิตจริง

วรรณคดีที่กำหนดให้เรียนและเลือกเรียนนั้น เลือกสรรมาจากวรรณคดีต่างสมัยซึ่งล้วนเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ และตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องวรรณคดีสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยกำหนดให้แต่ละช่วงชั้นเรียนวรรณคดี 6 เรื่อง โดยเลือกเรียนชั้นปีละ 2 เรื่อง วรรณคดีส่วนใหญ่ตามรายชื่อที่กำหนดมีรูปแบบเป็นร้อยกรองที่เป็นร้อยแก้วก็มีบ้างในด้านเนื้อหามีทั้งประเภทบันเทิงคดี สารคดีและนิทาน ในการเลือกวรรณคดีที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดครูควรพิจารณาจัดตามลำดับความยากง่าย เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งนอกจากวรรณคดีเรื่องและบทที่เสนอแนะหรือตอนให้เลือกเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้แล้วครูและนักเรียนอาจร่วมกันเลือกตอนอื่นที่

เทียบเคียงกันได้ของวรรณคดีที่กำหนดไว้ นอกจากนี้อาจเลือกวรรณคดีเรื่องอื่นรวมทั้งวรรณกรรมปัจจุบันตลอดจนวรรณกรรมในท้องถิ่นให้พอเหมาะแก่เวลา

แนวการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม นับได้ว่าเป็นงานที่มีคุณค่ายิ่งของครูภาษาไทย เนื่องจากช่วยให้นักเรียนได้พบว่า วรรณคดีหรือวรรณกรรมที่ได้เรียนนั้นมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์อย่างไร มีคุณค่าต่อตนเองและสังคมอย่างไร แนวทางการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม ครูจะต้องดำเนินการให้นักเรียนเห็นคุณค่าได้สาระประโยชน์

แนวการจัดวรรณกรรมท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน

การเลือกวรรณกรรมท้องถิ่นมีข้อที่ควรพิจารณาดังนี้

1. เป็นวรรณกรรมที่มีในสังคมของตน
2. เป็นวรรณกรรมที่กำเนิดหรือสืบทอดแพร่หลายในท้องถิ่น
3. เป็นวรรณกรรมที่มีสาระคุณค่ามีเนื้อหาและความยากง่ายเหมาะกับระดับของผู้

เรียน

4. วรรณกรรมท้องถิ่นมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตของคน

การนำมาใช้ในการเรียนการสอน ควรพิจารณาดังนี้

1. เรื่องที่มีผู้เรียบเรียงไว้แล้ว ครูเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนโดยพิจารณาว่าเรื่องที่เรียบเรียงไว้นั้นถูกต้องสมบูรณ์ตามความเดิม
2. ครูนำเค้าเรื่องเดิมมาเรียบเรียงขึ้นใหม่
3. นักเรียนช่วยกันเรียบเรียงโดยมีครูคอยชี้แนะ

ข้อเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้นักเรียนเล่านิยาย นิทาน หรือตำนานวรรณกรรมท้องถิ่นอื่นๆ
2. ให้นักเรียนเล่นกิจกรรมเพลงพื้นบ้าน
3. ให้นักเรียนแสดงละครประกอบนิยาย นิทานหรือตำนานท้องถิ่น
4. ให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นที่ได้ยินมา
5. ให้นักเรียนค้นคว้าและศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นในภาคอื่นๆ
6. ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่น

การสอนซ่อมเสริม

หลักการสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริม คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อบกพร่องด้านทักษะต่างๆ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจในบทเรียนได้ค่อนข้างช้า ไม่สามารถติดตามบทเรียนได้ทันกลุ่มเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเหล่านี้เรียนไม่ทันเพื่อน เกิดความรู้สึกเป็นปมด้อยและมีความเบื่อหน่ายท้อแท้ใจ

ในการสอนซ่อมเสริมนั้นนอกจากครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่เรียนช้าหรือมีปัญหาในการเรียนโดยพยายามซ่อมให้เขามีพัฒนาการทางการเรียนที่ดีขึ้น ขณะเดียวกันสำหรับนักเรียนที่เรียนปานกลางและเก่งครูก็ควรจะช่วยเสริมการเรียนของเขาให้เขาได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการที่ให้เด็กที่เรียนเก่งได้พัฒนาสังคมนิสัย โดยการเปิดโอกาสให้ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนที่เรียนช้าเพื่อช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนช้าในการเรียนบางโอกาส

กาญจนา ศรีกาพลินธุ์ (2531) ได้กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้เจริญพัฒนาไปในทางที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และศักยภาพที่แท้จริงของเขา ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนเป็นที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับมณิภรณ์ ทฤษณาวดี (มปป.) ที่กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมคือการจัดการเรียนการสอนที่นอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของนักเรียนที่เรียนอ่อนและส่งเสริมให้นักเรียนที่เก่งมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจจัดซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลหรือจัดเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนนั้นคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามศักยภาพของตนเอง แต่ในการจัดการเรียนการสอนบางครั้งอาจไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ อันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ ซึ่งสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ประสบการณ์เดิม ความสามารถด้านสติปัญญา ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านครอบครัว และอื่น ๆ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนเพื่อแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนที่เหมาะสมในแต่ละคน

หลักพึงปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริม

1. ครูควรหมั่นสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเพื่อที่จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนว่าแต่ละคนมีข้อบกพร่องอย่างไร ครูจะทำการสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรม

หรือสอบถามจากครูคนเดิม จากการศึกษาระเบียบวิธีสอนหรือการทดสอบพื้นฐานความรู้ทั่วไปทางภาษาไทยก่อนเรียนซ่อมเสริม

2. ในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 ครูต้องพยายามตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของคนที่จะต้องเป็นผู้คอยส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน จูงใจและคอยกระตุ้นให้นักเรียนเรียนอย่างสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายท้อแท้

2.2 การจัดสื่อและกิจกรรมการสอนครูควรเตรียมหาสื่อที่จูงใจ เร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินมีความกระตือรือร้นรักที่จะเรียน นอกจากนี้กิจกรรมที่จัดควรหลากหลายไม่ซ้ำซาก นักเรียนจะได้เรียนโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย

2.3 ในการดำเนินการสอน ครูควรอธิบายช้าๆ ชัดเจน มีลำดับขั้นตอน เริ่มฝึกจากสิ่งที่ย่างๆ ไปก่อนจึงค่อยเพิ่มความยากและความซับซ้อนจนกระทั่งนักเรียนเกิดความเข้าใจได้แม่นยำ

2.4 การจัดช่วงเวลาในการสอนซ่อมเสริมนั้นไม่ควรใช้เวลานานเกินไป สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะจะใช้คือประมาณ 15 นาที

2.5 การจัดกลุ่มนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริม ควรจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยรวมนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในด้านที่เหมือนๆ กันหรือคล้ายกันเข้าด้วยกัน

3. การประเมินผลการเรียนการสอนซ่อมเสริม

3.1 ครูต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมการเรียนและผลการเรียนของนักเรียนโดยพยายามจดบันทึกผลการเรียนทุกครั้ง

3.2 เมื่อสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้ว ครูควรทดสอบเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ

3.3 ครูควรทำแผนภูมิบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนให้เขาได้ทราบผลความสำเร็จในการเรียนของเขา

วิธีการสอนซ่อมเสริม

ในการดำเนินการสอนซ่อมเสริมจะแตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน ขึ้นอยู่กับสภาพโรงเรียน ครูผู้สอน ส่วนเวลาที่ใช้สอนอาจเป็นชั่วโมงที่นักเรียนว่างหรือนอกเวลาเรียน เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น หรือวันหยุด ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม นอกจากนี้การสอนซ่อมเสริมที่ถูกต้องควรทำเป็นระยะและสม่ำเสมอ เมื่อประเมินแล้วนักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ ซึ่งวิธีการสอนซ่อมเสริมมีหลายวิธี ดังที่ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2537) ได้เสนอวิธีสอนซ่อมเสริมไว้ คือ นัก

เรียนสอนกันเอง การสอนแบบตัวต่อตัวระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน การสอนเป็นกลุ่มย่อย การสอนโดยใช้ชุดการเรียน แบบเรียนสำเร็จรูป สมุดแบบฝึกหัดด้วยตนเอง ใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์และการเล่นเกม การผสมหลาย ๆ วิธี ในการเลือกวิธีสอนซ่อมอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน หรือผสมผสานหลายวิธี ตลอดจนการคิดค้น ดัดแปลงวิธีใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

นอกจากนี้ยังได้ กล่าวว่า การสอนควรให้สอดคล้องสัมพันธ์กับกระบวนกระบวนประเมินคือ

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนเรียนถ้าพบว่านักเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานในแต่ละแผนการสอนก็จะต้องจัดการสอนซ่อมเสริม
2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน ถ้าพบว่านักเรียนยังไม่ผ่านตามเกณฑ์จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จะต้องจัดการสอนซ่อมเสริม
3. ภายหลังการตัดสินผลการเรียน ถ้านักเรียนไม่ผ่านในรายวิชาใดหรือกลุ่มประสบการณ์ใด ก็จัดการสอนซ่อมเสริมในจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านนั้น

ทัศนีย์ สุกเมธิ (2533) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนซ่อมเสริม ไว้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนเร็ว วิธีการสอนควรดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำการทดสอบนักเรียนก่อนสอนเพื่อทราบจุดบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน สำหรับนักเรียนที่เรียนเร็วก็เพื่อทราบความสามารถ ความสนใจเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถนั้นๆ
2. วางจุดประสงค์ในการสอนและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัย
3. เลือกวิธีสอน
4. ดำเนินการสอน
5. วิธีการสอนครูสอนโดยให้นักเรียนเรียนด้วยความพอใจ พยายามจัดประสบการณ์ที่น่าสนใจให้กับนักเรียนและตั้งจุดประสงค์ของการเรียนในแต่ละครั้ง
6. การฝึกทักษะทางภาษาควรเริ่มจากสิ่งที้ง่ายๆ ไปหายากและทำเรื่องยากๆ ให้เป็นเรื่องง่าย
7. การเรียนการสอนให้ค่อยเป็นค่อยไปไม่เลี้ยวเข็ญหรือเร่งรัด
8. ให้กำลังใจให้คำชมเชย
9. ครูชี้แจงให้นักเรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริม อาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือการสอนซ่อม สำหรับปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่เรียนอ่อน และการสอนเสริม สำหรับนักเรียนที่เรียนเก่งเพื่อส่งเสริม และพัฒนาความสามารถให้มากขึ้น ซึ่งในการดำเนินการ สอนซ่อมเสริมครูต้องเลือกวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนหรือสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อใช้ทำหน้าที่ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเนื้อหา ประสบการณ์ แนวคิด ทักษะ และเจตคติระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อ เพื่อให้เกิดความรู้ฝึก ทักษะกระบวนการและสร้างเสริมความรู้สึกรู้จักคิดจนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้(กรมวิชาการ,2545) จึงนับได้ว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรที่มีความสำคัญ เป็นอย่างมากต่อกระบวนการของการเรียนการสอนที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

มนตรี แยมกสิกร (2526) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอน ไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการนำความรู้จากผู้สอน หรือแหล่งความรู้จากผู้สอน หรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมตามที่ต้องการ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ธีรขันธ์ บัวศรี(2532) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหะหรือสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตาม จุดหมายของหลักสูตร

วาสนา ชาวหา(2533) ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า สื่อการสอน หมายถึง

สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางหรือพาหะนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

ทัศนีย์ สุภเมธิ(2535) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือรวมทั้งวิธีการต่างๆที่ใช้เป็นตัวกลางระหว่างครูผู้สอนให้สามารถสื่อหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ไปยังผู้เรียน หรือหมายถึงสิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางในการนำความรู้ ความคิด ตลอดจนเจตคติจากครูไปสู่ผู้เรียนและทำให้การเรียนการสอนครั้งนั้นๆได้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้หรือกล่าวได้ว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วถูกต้องและตรงเป้าหมาย

จินตนา ไบกาชุยี่(2537) กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง วัสดุหรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้นซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาเกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกรู้สีกิตติต่างๆอันจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร

กิดานันท์ มลิทอง(2540) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึงสื่อชนิดใดก็ตามที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้เป็นอย่างดี

จากความหมายของสื่อการเรียนการสอนดังกล่าวสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูเกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งอาจจะเป็น วัสดุ อุปกรณ์รวมทั้งเทคนิควิธีการต่างๆที่ครูนำมาใช้

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521) ได้จำแนกสื่อการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สิ่งสิ้นเปลืองต่างๆที่เรียกว่า “วัสดุ” ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ ซอตก์ แบบเรียน ฟิล์มภาพยนตร์

2. เครื่องมือที่มีความคงทนถาวรเรียกว่า “อุปกรณ์” ได้แก่ กระดานดำ โต๊ะเก้าอี้ เครื่องฉาย เครื่องเสียงต่างๆ

3. กระบวนการและวิธีการซึ่งรวมทั้งมีวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์และกระบวนการที่เป็นอิสระ เช่น การสาธิต การทดลอง การฟังวิทยากร การศึกษานอกสถานที่

กรมวิชาการ(2545) ได้จำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอนตามลักษณะของสื่อที่นำไปใช้มี 5 ประเภท คือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ใช้ระบบการพิมพ์ เช่น หนังสือเรียน คู่มือหนังสือ เสริมประสบการณ์ ใบความรู้ ใบงาน แผ่นพับ แผ่นภาพ แบบฝึก วารสารวิชาการ นิตยสาร จุลสาร ฯลฯ

2. สื่อวัสดุอุปกรณ์ เป็นสื่อสิ่งของต่างๆ เช่น ของจริง หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ กราฟ ฯลฯ

3. สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นสื่อที่นำเสนอด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ภาพเลื่อน(Slide) แถบเสียง แถบบันทึกภาพ คอมพิวเตอร์ อาทิ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อิเล็กทรอนิกส์ และสื่อผสมอื่น ฯลฯ

4. สื่อกิจกรรม เป็นสื่อประเภทวิธีการที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด การปฏิบัติ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ของผู้เรียน เช่น เกม เพลง บทบาทสมมุติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การแสดงละคร การจัดนิทรรศการและแสดงผลงาน ทัศนศึกษา การทำโครงการ ฯลฯ

5. สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยบริการ หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อาทิ บุคคล ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ธีรขันธ์ บัวศรี(2532) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอนออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุ ได้แก่ ซอด้วง บัตรคำ บัตรภาพ สี ของจริง หุ่นจำลอง แผ่นภาพ แผนภูมิ รูปภาพ ตำรา หนังสือเรียน फिल्मสไลด์ แถบบันทึกเสียง เป็นต้น

2. ประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ภาพนิ่ง วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพยนตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น

3. ประเภทระบบ กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ ระบบการสอน แบบโปรแกรมการสอน สื่อทางไกล สาธิตการสอน การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ เกม การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น

การเลือกสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้แม่นยำและรวดเร็วขึ้น เป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน ช่วยจัดระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามลำดับขั้นรวมทั้งยังเป็นการทำให้การสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อแต่ละชนิดมีลักษณะที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ดังนั้นครูจึงควรพิจารณาเลือกสื่อให้เหมาะสม ซึ่ง วาสนา ชาวหา (2522) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเลือกสื่อการสอนไว้ดังนี้

1. เลือกให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
2. เหมาะสมกับกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อการเรียนการสอน
3. เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน
4. คำนึงถึงการประหยัดให้ผลคุ้มค่ากับการลงทุน
5. ใช้ได้สะดวกและปลอดภัย

เป็รื่อง กุมุท (2528) ได้กล่าวว่า การเลือกสื่อการสอนให้สนองต่อจุดมุ่งหมายของการสอนต้องพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. เลือกสื่อที่ตรงกับเนื้อหาของบทเรียนและมีความถูกต้องทันสมัย
2. เลือกสื่อที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
3. เลือกสื่อที่เข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม
4. เลือกสื่อที่เหมาะสมกับลักษณะการจัดขนาดของกลุ่ม
5. เลือกสื่อที่เหมาะสมกับสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อ นั้น
6. เลือกสื่อให้ได้ตามเวลาที่กำหนด

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวถึงการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการสอนมีมากมายหลายประการ เป็นหน้าที่ของครูอาจารย์ ที่จะต้องเลือกให้เหมาะสมโดยคำนึงถึง

1. ลักษณะวิชาที่สอนเป็นวิชาทฤษฎีหรือปฏิบัติการ ใช้สื่อชนิดใดจึงจะทำให้ นักเรียน นักศึกษามีความเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น

2. คุณลักษณะของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ การเลือกให้เหมาะสมกับอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลาที่เรียน ลักษณะของห้องเรียน
3. การใช้สื่อการสอนในห้องเรียนที่มีนักเรียน นักศึกษามีบทบาทในการเรียน การสอน มีกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถรับประสบการณ์ใหม่ๆด้วยตนเอง ซึ่งครูอาจารย์ จะจัดในลักษณะที่ประสม

มัทนา ทองใหญ่(2539) กล่าวถึงหลักในการพิจารณาสื่อไว้ดังนี้

1. สอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่จะสอนในครั้งนั้นๆ
2. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
3. เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้
4. ใช้ง่าย สะดวก ปลอดภัย
5. ประหยัด หาได้ง่าย คุ่มค่า

สรุปได้ว่า การเลือกสื่อการเรียนการสอน ควรจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของระดับผู้เรียนรวมทั้งความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้ง่าย ประหยัดและคุ้มค่างบประมาณที่เสียไป

หลักการเตรียมสื่อการเรียนการสอน

อังกา บุญช่วย(2531) กล่าวว่าไว้ว่า การเตรียมสื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้เกิดความพร้อมความสะดวกและความสำเร็จในการสอน ในการเตรียมสื่อการเรียนการสอนนั้นมีหลัก 3 ประการที่ควรคำนึงถึง

1. การเตรียมตัวครู การเตรียมสื่อการเรียนการสอน ครูควรศึกษาล่วงหน้าว่า บทเรียนมีเนื้อหาอะไรในแต่ละเรื่อง จะต้องใช้อะไรเป็นสื่อการเรียนการสอน สื่อที่มีอยู่ตรงกับเนื้อหากิจกรรมที่จะสอนหรือไม่ถ้าไม่ตรงจะจัดหาด้วยวิธีใดและอย่างไร ในกรณีนี้ถ้าหากจะต้องจัดหาหรือจัดทำ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ วิธีการผลิตเพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความประหยัดและความสะดวกในการจัดทำเป็นประการสำคัญ
2. การเตรียมนักเรียน ครูจะต้องศึกษาประสบการณ์ของนักเรียนเพราะสื่อบางชิ้นนักเรียนอาจเคยเห็นแล้วทำให้ไม่ตื่นตาตื่นใจเมื่อครูนำมาสอนอีกประการหนึ่งครูควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้สื่อด้วย

3. การเตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้ ก่อนการใช้สื่อการเรียนการสอนครูจะต้องเตรียมตัวโดยการศึกษาเนื้อหาจากบทเรียน เตรียมผู้เรียนและเตรียมสื่อให้พร้อมถ้าเป็นสื่อที่ต้องผลิตขึ้นเองก็ต้องจัดหาวัสดุที่เหมาะสม ไม่แพงเกินไป หาได้ไม่ยาก สะดวกในการจัดทำใช้แล้วคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป สำหรับสื่อที่มีอยู่แล้วอาจนำมาทดลองใช้ในกรณีที่ยังไม่เคยใช้มาก่อนเพื่อให้เกิดความพร้อมเมื่อนำไปใช้จริง สื่อที่มีอยู่แล้วบางอย่างอาจชำรุดผู้สอนอาจจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้อยู่ในสภาพดีพร้อมที่จะใช้ นอกจากนี้ถ้ามีกิจกรรมที่ต้องใช้สื่อหลายอย่าง อาจจะต้องจัดลำดับการใช้สื่อให้เหมาะสม

หลักการนำเสนอสื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอน มีหลักการที่ครูควรระลึกถึง ดังนี้

1. ไม่มีสื่อการเรียนการสอนใดจะทำหน้าที่แทนครูได้สมบูรณ์
2. สื่อจะทำหน้าที่เพียงช่วยครูในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การใช้สื่อในการเรียนการสอนจะต้องใช้ให้เหมาะสมกับวิธีสอน จุดมุ่งหมาย ระยะเวลา จิตวิทยาการเรียนรู้และบุคลิกของครูประกอบกัน

หลักการประเมินการใช้สื่อการเรียนการสอน

การประเมินการใช้สื่อนั้นจะต้องประเมินจากสามองค์ประกอบที่ใช้ คือ ครู นักเรียน และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งวิธีการประเมินสื่อการเรียนการสอน มีดังต่อไปนี้

1. ประเมินโดยรายงานสรุป
2. ประเมินโดยการอภิปราย
3. ประเมินโดยการทดสอบ
4. ประเมินโดยการสังเกตเมื่อทำกิจกรรม

ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อประกอบการสอนมีประโยชน์ต่อทั้งตัวครูและนักเรียนในส่วนของ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังที่ สุพร วงศ์สุนทรเลิศ (2535) กล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

ประโยชน์ต่อนักเรียน

1. ช่วยให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากกว่าการสอนที่มีแต่ครูอธิบายอย่างเดียว
สื่อการสอนทำให้นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในบทเรียนมากขึ้นและไม่เบื่อหน่ายการเรียน
2. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย รวดเร็วและถูกต้องแม้จะเป็นเรื่องของ
นามธรรมก็สามารถใช้สื่อแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมช่วยสร้างความเข้าใจได้ดีขึ้น สื่อการสอน
ทำให้เรื่องยากกลายเป็นเรื่องง่าย
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดความประทับใจและจดจำสิ่งที่เรียนได้นานขึ้น เนื่องจาก
ได้เรียนรู้จากประสบการณ์หลายมิติไม่ใช่เพียงฟังคำบอกหรืออ่านจากตำราแล้วนี่ภาพทำ
4. ช่วยให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน
5. ช่วยประหยัดเวลาเรียนเพราะสื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบท
เรียนได้เร็วขึ้น

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. ช่วยให้ครูสอนได้ตรงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
2. ช่วยให้ครูสอนได้เร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมได้หลายรูปแบบซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจบท
เรียนได้มากยิ่งขึ้น
4. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในการสอนมากขึ้นและช่วยลดการบรรยายของครู
5. ช่วยให้ครูสามารถแนะนำและควบคุมนักเรียนให้มีพฤติกรรมในทางที่
พึงปรารถนา เช่น ทำให้นักเรียนไม่คุยหรือเล่นกับเพื่อนในเวลาเรียน

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2540) ยังได้กล่าวถึง
ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า

1. ช่วยเพิ่มประสบการณ์ของผู้เรียนให้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาที่มีความหมายต่อชีวิตเด็ก
3. ช่วยให้ครูแนะนำและควบคุมนักเรียนให้มีปฏิกิริยาตอบสนองไปในทางที่
พึงปรารถนาในการเรียนรู้
4. ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป
5. ช่วยให้ครูสอนเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น
6. ช่วยให้ครูสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์
7. เป็นเครื่องมือให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน

สุพร วงศ์สุนทร(2535) กล่าวถึง การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. แยกประเภทสื่อไว้เป็นพวกร
2. ทำบัญชีรายชื่อสื่อการเรียนการสอน
3. เมื่อนำไปใช้แล้วต้องนำมาเก็บไว้ที่เดิม
4. สื่อประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องบันทึกเสียงควรเก็บไว้ในที่มีอุณหภูมิพอเหมาะไม่ร้อนเกินไป

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2528) ได้กล่าวถึง การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนว่าควรปฏิบัติดังนี้

1. เก็บรักษาตามประเภทของสื่ออื่นๆ เช่น แผนที่ ภาพพลิก แถบประโยค แผนภูมิ ส่วนที่เป็นเครื่องมืออุปกรณ์ให้เก็บรักษาตามที่ระบุไว้ในคู่มือ
2. เมื่อใช้แล้วต้องรักษาให้พร้อมที่จะใช้ในครั้งต่อไป
3. เมื่อชำรุดต้องซ่อมแซม
4. เก็บรักษาตามวัสดุที่นำมาสร้างสื่อ บางอย่างต้องเก็บมิดชิด บางอย่างวางไว้บนชั้นได้

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการขั้นตอนหนึ่งของการนำหลักสูตรไปใช้และนับเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างยิ่งของครู อีกทั้งยังเป็นภารกิจหนึ่งของครูที่ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ความหมายของการวัดผล

บุญทัน อยู่บุญชม (2529) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง ขบวนการใดๆที่จะให้ได้ข้อมูลที่แน่นอนอนทางการศึกษา นั่นคือ การใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การสังเกต การตรวจงาน การซักถาม

การทดสอบ การตรวจแบบฝึกหัด เก็บรวบรวมข้อมูลมากำหนดเป็นคะแนนมากน้อยลดหลั่นกันตามลำดับความสามารถ

สมบูรณ์ ชิตพงษ์ (2534) ได้ให้ความหมายของการวัดผลว่า เป็นการกำหนดสิ่งที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ คุณภาพของสิ่งที่ต้องการวัดโดยสิ่งที่กำหนดให้นั้นอาจอยู่ในรูปของภาษา ตัวเลข สัญลักษณ์และต้องใช้เครื่องมือ (ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ) เพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นผลการวัดที่สอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการวัด

เสริม ทศศรี(2536) กล่าวว่า การวัดผล(Measurement) หมายถึง กระบวนการกำหนดจำนวนหรือสัญลักษณ์ให้กับคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการจะวัดอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด โดยแบ่งการวัดออกเป็น 2 ด้าน

1. การวัดผลทางกายภาพศาสตร์(Physical Science) เป็นการวัดเพื่อกำหนดจำนวนปริมาณของสิ่งที่วัดทางกายภาพที่เป็นรูปธรรม เช่น ความยาว ความจุ ความหนาแน่น มีเครื่องมือวัดที่ทำให้ผลการวัดแม่นยำและน่าเชื่อถือได้ มีหน่วยการวัดที่แน่นอน

2. การวัดผลทางสังคมศาสตร์(Social Science) เป็นการวัดเพื่อกำหนดจำนวนหรือคุณภาพของสิ่งที่เป็นนามธรรม ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เช่น ความรู้ความสามารถ เจตคติ การปรับตัว ซึ่งเครื่องมือวัดมักจะมีคุณภาพ ความแม่นยำและความน่าเชื่อถือได้ค่อนข้างต่ำไม่มีหน่วยการวัดที่แน่นอน สำหรับการวัดผลทางการศึกษาจัดอยู่ทางด้านสังคมศาสตร์

ภัทรา นิคมานนท์(2538) ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า การวัดผล หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่าเครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อศึกษา ค้นหาหรือตรวจสอบ คุณลักษณะของบุคคลผลงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการศึกษา

ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ(2541) กล่าวถึงการวัดไว้ว่า การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดหรือให้ตัวเลขเพื่อแสดงจำนวน ปริมาณ อันดับหรือลักษณะของสิ่งต่างๆอย่างเป็นระบบโดยใช้เครื่องมือในการวัด

ความหมายของการประเมินผล

เสริม ทศศรี(2536) กล่าวว่า การประเมินผล(Evaluation) หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจ ตีราคา ลงสรุปหรือหาคุณค่าของคุณลักษณะ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดมาเปรียบ

เทียบกับเกณฑ์และใช้วิจารณ์คุณภาพประกอบการพิจารณา หรือหมายถึงการพิจารณาตัดสินความ สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติกับจุดประสงค์ การประเมินผลมีองค์ประกอบดังนี้

1. ผลการวัด (Measurement) ทำให้ทราบปริมาณของสิ่งที่จะประเมินใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ
2. เกณฑ์ (Criteria) เป็นมาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบผลการวัด
3. การตัดสินใจ (Decision) เป็นการตัดสินใจ ลงสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลการวัดกับเกณฑ์โดยอาศัยดุลยพินิจว่าผลการวัดสูง-ต่ำ ดี-เลว กว่าเกณฑ์เพียงใด

ภัทรา นิคมานนท์(2538) กล่าวว่า การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุปตัดสินประเมินค่าหรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2541) กล่าวถึง การประเมิน (Evaluation) หมายถึง กระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยอาศัยข้อมูลจากการวัดนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนั้น กระบวนการของการประเมินจึงประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ผลจากการวัด (Measurement) เป็นข้อมูลจากการวัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าไร
2. เกณฑ์ (Criteria) การพิจารณาว่าสิ่งใดมีคุณค่ามากน้อยเพียงใดจำเป็นต้องนำสิ่งนั้นไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การตัดสินคุณค่า (Value Judgement) เมื่อนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วการประเมินผลจะอยู่ที่การตัดสินคุณค่าว่าผลการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เป็นอย่างไรสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์มากน้อยเพียงใด

จากความหมายจากนักวิชาการดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของข้อมูลที่ได้จากการกำหนดสัญลักษณ์ให้กับสิ่งที่ต้องการจะวัดอย่างมีกฎเกณฑ์และน่าเชื่อถือ

ลักษณะการประเมินผลที่ดี

ยุพิน พิพิธกุล (2523) กล่าวว่า การประเมินผลที่ดีนั้นจะต้องอาศัยพื้นฐานมาจากการวัดผลที่ดีด้วย ในการวัดผลนักเรียนนั้นควรจะได้มีการวัดผลหลายวิธี จะต้องวัดให้ต่อเนื่องให้

ครอบคลุมทั่วถึง เมื่อนำผลการวัดทั้งหลายมารวมสรุปก็จะทำให้การประเมินผลใกล้ความจริงยิ่งขึ้น กระทำได้ 2 ประการ คือ

1. ประเมินย่อย มีลักษณะดังนี้

- 1.1 ขณะครูทำการสอน มีการสอบอยู่ตลอดเวลา
- 1.2 ประเมินหลังจบบทเรียน
- 1.3 ประเมินผลย่อย ควรกระทำอย่างต่อเนื่อง
- 1.4 การประเมินผลย่อยควรกระทำก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่
- 1.5 การประเมินผลย่อย ควรนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

2. การประเมินผลรวมมีลักษณะดังนี้

- 2.1 ประเมินผลรวมทั้งหมดของหลักสูตร
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินผลรวม เพื่อนำคะแนนไปตัดสิน

ได้-ตก หรือ เลื่อนชั้น

2.3 การประเมินผลรวมใช้เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตลอดปี-ตลอดเทอม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) สรุปถึงการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้น ในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ถ้านักเรียนมีความรู้พื้นฐานเบื้องต้นในสิ่งที่จะเรียนหรือกิจกรรมที่จะปฏิบัติอย่างเพียงพอ หน้าที่ของครูผู้สอนคือต้องตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน ถ้านักเรียนมีพื้นฐานไม่เพียงพอในการเรียนเรื่องใหม่ครูผู้สอนจะต้องสอนซ่อมเสริมความรู้พื้นฐานนั้นๆ ให้แก่นักเรียนก่อนที่จะสอนวิชานั้นๆจนเพียงพอก่อน

2. เพื่อตรวจสอบการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื่องจากจุดประสงค์การเรียนรู้เน้นการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนที่เกิดการเรียนรู้หรือเข้าร่วมกิจกรรมโดยตรงจึงไม่สามารถสรุปหรือตัดสินผลการเรียนตามจุดประสงค์ได้ทันที ในการวัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมครูผู้สอนจะต้องประเมินผลว่าผู้เรียนแต่ละคนบรรลุจุดประสงค์ใดบ้างแล้วบันทึกผลการประเมินสะสมไว้ ถ้านักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ใดครูผู้สอนก็ต้องสอนซ่อมเสริมทันทีเป็นรายกิจกรรมไป ในการตรวจสอบการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้พื้นฐาน ครูผู้สอนจะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

กรมวิชาการ (2536) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินพอสรุปได้ดังนี้

1. ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ตัดสิน และอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น

2. ให้มีการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผล
การเรียน

3. ให้มีการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่างๆเป็นระยะๆ
กระบวนการประเมินผลการเรียนมีลักษณะ ดังนี้

1. แจกแนวทางการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับจุดประสงค์
การเรียนรู้ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และเกณฑ์การผ่าน
กลุ่มประสบการณ์

2. ทำการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน

3. ประมวลผลการประเมิน เพื่อซ่อมเสริมปรับปรุงการเรียนการสอน ตัดสิน
ผลการเรียนและเพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

4. การประเมินผลการเรียนมุ่งประเมินพัฒนาทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งมี
3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย รวมทั้งกระบวนการ

5. จุดประสงค์ของการประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ เพื่อ
นำผลไปปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู และเพื่อนำเอาผลการประเมินไปตัด
สินผลการเรียน

6. ระยะของการประเมินผลการเรียน โรงเรียนจะต้องประเมินผล 3 ระยะ คือ

6.1 ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้น
ของนักเรียน

6.2 ประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของนักเรียนตาม
จุดประสงค์การเรียนรู้

6.3 ประเมินผลภายหลังการเรียนเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน
ตอนปลายปีหรือปลายภาค

การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะมีกระบวนการเรียนที่ค่อนข้างซับซ้อน การวัดผลและ
ประเมินผลควรทำหลายด้านและหลายวิธีให้ครอบคลุมทุกเนื้อหาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุ
ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรูปของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531) ได้จำแนกการวัดผลและประเมินผลวิชาภาษาไทย เป็นลักษณะต่างๆ ดัง
นี้

1. การวัดผลและประเมินผลก่อนการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

- 1.1 เพื่อดูว่าผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนภาษาไทยมากน้อยเพียงใด
- 1.2 เพื่อดูว่าควรจัดแนวการเรียนการสอนอย่างไรให้เหมาะสมกับผู้เรียน
- 1.3 เพื่อดูว่าพื้นฐานเบื้องต้นของผู้เรียนเป็นอย่างไรและเมื่อได้เรียนไปแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้นเพียงใด

2. การวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

- 2.1 เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่
- 2.2 เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนยังบกพร่องในจุดประสงค์ใด
- 2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน
- 2.4 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของครู

3. การวัดและประเมินผลหลังการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายดังนี้

- 3.1 เพื่อตัดสินผลการเรียน
- 3.2 เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนชั้นปลายปี

และจากการที่ได้มีหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดขึ้นหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. สถานศึกษารับผิดชอบจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
2. สถานศึกษาเปิด โอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน
3. สถานศึกษาต้องจัดให้มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติรวมทั้งการประเมินภายนอก
4. วัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง
5. ให้ผู้สอนใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

ทัศนีย์ สุกเมธี (2533) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผลการเรียนการสอนภาษาไทยจะต้องมุ่งวัดในสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ทักษะ คือวัดความชำนาญความรู้ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

2. ความรู้ ความรู้ที่ต้องวัด คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียน ความรู้ในเชิงการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือความหมายได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพียงใดตลอดจนรู้รสของถ้อยคำ ความรู้ในเชิงวรรณคดีและหลักเกณฑ์ทางภาษา

3.เจตคติ ได้แก่ ความนิยมชมชอบในการใช้ภาษา ความภาคภูมิใจในการใช้ภาษา และความชื่นชมในรสไพเราะของถ้อยคำ

ระดับของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า

1. การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของผู้เรียนด้าน ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม (คุณลักษณะอันพึงประสงค์)

- ต้องประเมินให้ครอบคลุมผลการเรียนทั้งสามด้าน
- ต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดย ประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการหรือ แฟ้มสะสมงาน
- วัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องควบคู่กับกิจกรรมการเรียนของผู้เรียน

- ต้องให้ผู้เรียน ผู้สอน พ่อแม่และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายวิธีการและค้นหาข้อมูลต่างๆและใช้ข้อมูลการประเมินทำให้ ผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าและความสำเร็จของตน ผู้สอนรับรู้ความต้องการของผู้เรียนและผลการจัดกิจกรรมของตนเอง พ่อแม่และผู้ปกครองรู้ระดับความสำเร็จของผู้เรียน

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นและช่วงชั้น สถานศึกษาจะต้อง

- จัดให้มีผลการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา
- ถ้าผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาต่างๆต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย
- ให้นำผลการประเมินรายช่วงชั้นตัดสินผลการเลื่อนชั้น
- ต้องนำข้อมูลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้

3. การประเมินคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาจะต้อง

- จัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่กระทรวงกำหนด
- นำข้อมูลจากการประเมินคุณภาพไปใช้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่า จบการศึกษาภาคบังคับและจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่า จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 1,2 และ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (จบการศึกษาภาคบังคับ)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดและได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

การตัดสินในแต่ละเกณฑ์ (สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์ แต่ละรายการ)

รายการ	วิธีการตัดสิน
1. การประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1.1 ภาษาไทย 1.2 คณิตศาสตร์ 1.3 วิทยาศาสตร์ 1.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 1.5 สุขศึกษาและพลศึกษา 1.6 ศิลปะ 1.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี 1.8 ภาษาต่างประเทศ	ตัดสินแต่ละวิชาเป็นระดับผลการเรียน 4 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก 3 หมายถึง ผลการเรียนดี 2 หมายถึง ผลการเรียนพอใช้ 1 หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 0 หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร หมายถึง รอการตัดสินหรือยังตัดสินไม่ได้
2. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความ	ตัดสิน ผ่าน และ ไม่ผ่าน
3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม)	ตัดสินเป็น 3 ระดับ ดีเยี่ยม หมายถึง เป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียนทั่วไป ดี หมายถึง ประพฤติดีตามปกติ ควรปรับปรุง หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ตัดสิน ผ่าน และ ไม่ผ่าน ผ่าน หมายถึง ผ่านทั้งจุดประสงค์ของกิจกรรม และเวลาที่เข้าร่วมตามที่กำหนด ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

แนวทางการประเมินด้วยทางเลือกใหม่

กรมวิชาการ (2546) ได้เสนอแนวทางการประเมินผลที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ไว้ดังต่อไปนี้

การประเมินด้วยทางเลือกใหม่(Alternative Assessment) ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 คือการประเมินการปฏิบัติ(Performance Assessment) และการประเมินสภาพจริง(Authentic Assessment) ซึ่งจะเน้นไปที่การประเมินสภาพจริงผ่านการประเมินการปฏิบัติ การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากข้อมูลหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนไม่ได้ประเมินจากข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงส่วนเดียว ซึ่งจะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเช่นเดียวกัน ท้ายสุดของการประเมินเหล่านี้ สามารถรวบรวมจัดเก็บเป็นระบบระเบียบคัดเลือกผลงานที่แสดงถึงพัฒนาการความก้าวหน้า แสดงถึงศักยภาพส่วนตัวของผู้เรียน และจุดประสงค์หลักของการประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนมิใช่การประเมินเพื่อตัดสินได้ตกและยังเป็นการประเมินในสภาพที่สอดคล้องโยงไปสู่ชีวิตจริง โดยผู้เรียนสามารถนำผลงานนั้นมาปรับปรุงแก้ไขโดยใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนั้นการประเมินสภาพจริงยังมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ความเชื่อมั่นของการประเมินในความหมายที่จะให้ผลของการประเมินมีค่าคงที่ของผู้ให้คะแนนหลายคนจากผลงานเดียวกัน ทำได้โดยหาค่าสัมพัทธ์ของคะแนนจากผู้ตรวจค่าความเชื่อมั่นนี้ เรียกว่า ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน

การประเมินตามสภาพจริง หรือการประเมินการปฏิบัติล้วนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษารวมทั้งให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการพิจารณาด้วย นอกจากนี้ยังกำหนดให้สถานศึกษากำหนดหลักสูตรเอง โดยให้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระของตนที่รับผิดชอบเป็นรายปีและเป็นรายภาค จะเห็นได้ว่าหลักสูตรใหม่นี้ ครูผู้สอนมิได้รับหน้าที่หรือทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ต้องมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรอีกด้วย โดยวิเคราะห์ธรรมชาติของศาสตร์ที่รับผิดชอบและกำหนดว่าภายในระยะเวลาของปีหรือภาคต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร ทำอะไรและเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียน วัดและประเมินผลผู้เรียนว่าได้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่อีกทั้งยังต้องจัดกิจกรรมการประเมินให้

ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยที่สามารถประเมินได้ครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียนครบทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย การประเมินความรู้จะใช้แบบทดสอบซึ่งเป็นแบบวิธีการดั้งเดิมก็ได้หรือประเมินจากผลผลิตหรือการกระทำที่ผู้เรียนได้แสดงออกและได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้น วิธีการประเมินนอกจากจะใช้แบบทดสอบแล้ว การสัมภาษณ์และการประเมินจากผลผลิตที่เห็นจริงจะบ่งชี้ว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระเพียงใด นอกจากนั้นแล้วมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะมีมาตรฐานที่ทำให้ผู้เรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ในขณะที่วิพากษ์วิจารณ์งานของตนเองหรือผู้อื่นก็จะทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระของเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เทคนิคการประเมินที่ใช้อาจจะเป็นแบบทดสอบ การนำเสนอผลงาน การเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง ฯลฯ

2. ด้านทักษะพิสัย เป็นการประเมินการปฏิบัติ ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของผู้เรียนทั้งสิ้นจึงเป็นการประเมินที่ผู้สอนจะเห็นถึงความต่อเนื่องของทักษะ กระบวนการ (รวมทั้งทักษะกระบวนการวางแผนในการทำงาน) ความคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นองค์รวมของผู้เรียนในการได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เทคนิคของการประเมินก็คือ ทักษะปฏิบัติ กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม การปฏิบัติงานฝึก ฯลฯ

3. ด้านจิตพิสัย เป็นการประเมินการแสดงออกและคุณลักษณะของผู้เรียนทั้งหมดนับตั้งแต่ สีนหน้า ท่าทาง ความรู้สึก ตลอดจนบุคลิกท่าทาง การทำงานร่วมกัน ผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีการสังเกตและบันทึก การสังเกตพฤติกรรมก็จะได้ภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคนและครูผู้สอนจะให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย

การรายงานผลการประเมิน

วิธีการรายงานผลการประเมินมีหลายลักษณะซึ่งจะเป็นไปตามลักษณะผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จุดประสงค์ของการประเมินและผู้ใช้ข้อมูลผลการประเมิน รูปแบบที่ใช้โดยทั่วไปขณะนี้คือ

- การรายงานในรูปคะแนน ได้แก่คะแนนร้อยละ คะแนนรวม
- ระดับผลการเรียนเป็นตัวอักษร เป็นตัวเลข
- มาตรวัดที่แสดงพัฒนาการ/ความสามารถในลักษณะ Rubric
- รายงานโดยการเขียนบอกเล่า
- การให้ข้อคิดเห็นโดยการเขียน
- การรายงานด้วยวาจา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุไรวรรณ ภูเจริญ (2534) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศด้านการสอนทั่วไป ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องวิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อยในเรื่องการเตรียมการสอน โดยครูส่วนใหญ่ระบุว่าต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่น เกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนเฉพาะกลุ่มประสบการณ์ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่ระบุว่าต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์มากกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น

อมรรัตน์ ไกรสุข (2536) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการเตรียมบุคลากร โดยให้ครูศึกษาเอกสารหลักสูตร ผู้บริหารทำหน้าที่จัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ของครู กำหนดเวลาเรียนในตารางสอนและเวลาปฏิบัติจริง สัปดาห์ละ 21-25 คาบ มีการจัดทำแผนการสอน ครูเป็นผู้ผลิตและใช้สื่อด้วยตัวเอง โรงเรียนยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นแนวทาง ในการใช้หลักสูตรมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยเน้นการอ่านคล่อง เขียนคล่อง ไม่มีการปรับหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นกระบวนการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ครูเตรียมการสอนทุกครั้ง โดยศึกษาแผนการสอนและคู่มือครู เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการวัดและประเมินผลเพื่อประเมินการผ่านจุดประสงค์ใน ป.02 หลังจากจบบทเรียนโดยการปฏิบัติงานและตรวจผลงาน มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการสอนซ่อมเสริม มีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยส่งครูเข้ารับการอบรม มีการนิเทศและติดตามผลโดยพิจารณาจากแผนการสอน มีการเสริมแรงโดยอำนวยความสะดวกในเรื่องงบประมาณเพื่อให้จัดซื้อ/จัดทำสื่อที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

ชวลิต เกิดทิพย์ (2538) ได้ศึกษาการใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยของครูภาษาไทยดีเด่นในระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทย

ไทยดีเด่นเลือกสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหา ระดับความสามารถ ประสบการณ์และความคุ้นเคยของนักเรียน เลือกสื่อการสอนที่หาง่ายราคาถูก ผลิตได้เอง มีการเตรียมการใช้สื่อการสอนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้สอนจริง จัดมุมภาษาไทยสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียน ก่อนที่ครูจะให้นักเรียนใช้สื่อการสอนครูจะสาธิตให้นักเรียนดูก่อน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการสอน ครูช่วยเหลือดูแลนักเรียนขณะใช้สื่อการสอน มีการจัดเก็บสื่อการสอนประเภทวัสดุในห้อง แยกเป็นบทและเนื้อหา สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์จะเก็บไว้ในตู้เหล็กห้องพักครู ครูจะตรวจตราและซ่อมแซมสื่อการสอนประเภทวัสดุหลังเลิกเรียน มีการประเมินคุณภาพของสื่อการสอนและประสิทธิภาพของการใช้สื่อการสอนจากประสิทธิภาพการเรียนรู้โดยการสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

ทวน ภาษีธรรม (2539) ได้ศึกษาการสอนภาษาไทยของครูภาษาไทยดีเด่นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการสอนของครูภาษาไทยดีเด่นเตรียมการสอนล่วงหน้าทุกครั้ง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูภาษาไทยดีเด่นยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ด้านการใช้สื่อการสอน ครูภาษาไทยดีเด่นผลิตขึ้นเองและใช้บัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยคและของจริงบ่อยที่สุด ด้านการวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยดีเด่นส่วนใหญ่ใช้การสังเกตซักถามขณะสอน ให้ทำแบบฝึกหัดและแบบวัดจุดประสงค์ ด้านการสอนซ่อมเสริม ครูภาษาไทยดีเด่นดำเนินการสอนตามปัญหาที่พบจากการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร ครูภาษาไทยดีเด่นปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม การปฏิบัติงานด้านอื่นๆพบว่าครูภาษาไทยดีเด่นรับผิดชอบงานอื่นๆเพิ่มขึ้นจากการสอนปกติ

ผกา มาศ ขวัญนาคน (2541) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมุ่งศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,061 คน จากจำนวนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้งหมด 216 โรงเรียน ในจังหวัดยะลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ สำหรับครูภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพของครูภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิดเลือกตอบ (Multiple Choices) เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยมีลักษณะเป็นตัวเลือกที่มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่อยู่ในขอบข่ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ
2. จัดทำตารางโครงสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาในขอบเขตการวิจัย
3. นำตารางสร้างเครื่องมือและขอบเขตการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข

4. สร้างข้อกระทงคำถามตามขอบเขตการวิจัยโดยให้มีความเหมาะสมกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นำข้อกระทงคำถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไข และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ความตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ทั้งตอนที่ 1 และตอนที่ 2 แล้วนำมาปรับปรุง
6. นำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูภาษาไทยที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน แล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาระดับคุณภาพของแบบสำรวจโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าดัชนีความยากง่าย (Index of Item-Difficulty) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson KR-21) ของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจทั้งฉบับ โดยเกณฑ์พิจารณาคุณภาพของข้อคำถามแต่ละข้อจะต้องมีดัชนีความยากระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าได้จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86
7. นำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษายะลาเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูภาษาไทยและทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นประชากรจำนวน 216 โรงเรียนเพื่ออนุญาตให้ครูภาษาไทยตอบแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ โดยผู้วิจัยส่งแบบสำรวจและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในบางส่วน และใช้บริการทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสำรวจคืน 834 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.61

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Packing for Social Science) ในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ตอบแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้านเพื่อหาระดับความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆแล้วนำไปหาระดับความต้องการในการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยในแต่ละด้าน โดยความต้องการนิเทศการสอนมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจ คือ ระดับความรู้ความเข้าใจสูงมีความต้องการการนิเทศการสอนน้อย ระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ มีความต้องการการนิเทศการสอนมาก โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบส (BEST,1993) และมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. นำคะแนนเต็มทั้งหมด มาแบ่งช่วงคะแนน(Range) ออกเป็น 5 ส่วนเท่าๆกันตามคะแนนเต็มที่กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเต็ม	ระดับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	0.00-0.20	0.21-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81-1.00
2	0.00-0.40	0.41-0.80	0.81-1.20	1.21-1.60	1.61-2.00
3	0.00-0.60	0.61-1.20	1.21-1.80	1.81-2.40	2.41-3.00
4	0.00-0.80	0.81-1.60	1.61-2.40	2.41-3.20	3.21-4.00
7	0.00-1.40	1.40-2.80	2.81-4.20	4.20-5.60	5.61-7.00
9	0.00-1.80	1.81-3.60	3.61-5.40	5.41-7.20	7.21-9.00
10	0.00-2.00	2.01-4.00	4.01-6.00	6.01-8.00	8.01-10.00
14	0.00-2.80	2.81-5.60	5.61-8.40	8.41-11.20	11.21-14.00
50	0.00-10.00	10.01-20.00	20.01-30.00	30.01-40.00	40.01-50.00

2. นำช่วงคะแนนของระดับความรู้ความเข้าใจมาจัดระดับความต้องการการนิเทศการสอน โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

คะแนนเต็ม	ระดับความต้องการการนิเทศการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	0.00-0.20	0.21-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81-1.00
2	0.00-0.40	0.41-0.80	0.81-1.20	1.21-1.60	1.61-2.00
3	0.00-0.60	0.61-1.20	1.21-1.80	1.81-2.40	2.41-3.00
4	0.00-0.80	0.81-1.60	1.61-2.40	2.41-3.20	3.21-4.00
7	0.00-1.40	1.40-2.80	2.81-4.20	4.20-5.60	5.61-7.00
9	0.00-1.80	1.81-3.60	3.61-5.40	5.41-7.20	7.21-9.00
10	0.00-2.00	2.01-4.00	4.01-6.00	6.01-8.00	8.01-10.00
14	0.00-2.80	2.81-5.60	5.61-8.40	8.41-11.20	11.21-14.00
50	0.00-10.00	10.01-20.00	20.01-30.00	30.01-40.00	40.01-50.00

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ (%)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด}}$$

2. สูตรคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X})

$$(\bar{X}) = \frac{\sum x}{N}$$

3. สูตรคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{Nfx^2 - (\sum fx^2)}{N(N-1)}}$$

4. หาค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) จำนวนโดยใช้สูตร (ประกอบ วรรณสูตร, 2538)

1) ระดับความยาก

$$P = \frac{Ru + RI}{2f}$$

2) อำนาจจำแนก

$$r = \frac{Ru - RI}{f}$$

เมื่อ Ru = คนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

RI = คนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อถูก

f = จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จำนวนจากสูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 21 (KR21) (ประกอบ วรรณสูตร, 2538)

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{x}(n-\bar{x})}{ns_x^2} \right]$$

เมื่อ r_{xx} = สัมประสิทธิ์ความเที่ยง

n = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

\bar{X} = คะแนนเฉลี่ยของผู้เข้าสอบทั้งหมด

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

$$S_x^2 = \frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N} \right]^2$$

เมื่อ N แทนจำนวนนักเรียนทั้งหมด

$\sum fx$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา การวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ ที่ตอบแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย ระดับชั้นที่ทำการสอนภาษาไทย เป็นครูภาษาไทยโดยจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ จำนวนรายวิชาที่สอนต่อภาคเรียน หน้าที่อื่นๆที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน การได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทย ผู้ให้การนิเทศการสอน จำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศต่อภาคการศึกษา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการเตรียมการสอน
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการเตรียมการสอน
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

สถานภาพ	จำนวน (N=834)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	160	19.18
หญิง	674	80.82
2.อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	41	4.92
25-29 ปี	122	14.63
30-34 ปี	115	13.79
35-39 ปี	102	12.23
40-44 ปี	128	15.35
มากกว่า 44 ปีขึ้นไป	326	39.09
3.ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	40	4.80
ปริญญาตรี	768	92.09
สาขาวิชาเอก (N=768)		
ประถมศึกษา	219	28.52
ภาษาไทย	123	16.02
บริหารการศึกษา	22	2.86
สุขศึกษา	36	4.69
พลศึกษา	13	1.69

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=834)	ร้อยละ
จิตวิทยา	22	2.86
คหกรรมศาสตร์	12	1.56
ปฐมวัย	34	4.43
ภาษาอังกฤษ	24	3.13
คณิตศาสตร์	48	6.25
แนะแนวการศึกษา	11	1.43
วิทยาศาสตร์	42	5.47
ชีววิทยา	6	0.78
เคมี	5	0.65
ศิลปศึกษา	18	2.34
ดนตรีศึกษา	1	0.13
สังคมศึกษา	46	5.99
นาฏศิลป์	9	1.17
ประวัติศาสตร์	16	2.08
อุตสาหกรรม	1	0.13
เกษตรกรรม	13	1.69
การศึกษาชนบท	1	0.13
อิสลามศึกษา	2	0.26
เทคโนโลยีการศึกษา	15	1.95
พัฒนาชุมชน	14	1.82
บรรณารักษ์	2	0.26
คอมพิวเตอร์	3	0.39
วัดผลการศึกษา	2	0.26
ไม่ระบุสาขาวิชาเอก	8	1.04
ปริญญาโท	26	3.12

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=834)	ร้อยละ
สาขาวิชาเอก (N=26)		
บริหารการศึกษา	1	3.85
จิตวิทยาการศึกษา	6	23.08
แนะแนวการศึกษา	1	3.85
ภาษาไทย	4	15.38
ประถมศึกษา	7	26.92
วัดผลการศึกษา	2	7.69
ชีววิทยา	1	3.85
ไม่ระบุสาขาวิชาเอก	4	15.38
4. ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย		
ต่ำกว่า 5 ปี	257	30.82
5-9 ปี	140	16.79
10-14 ปี	109	13.07
15-19 ปี	83	9.95
20-24 ปี	109	13.07
25 ปีขึ้นไป	136	16.31
5. ระดับชั้นที่ทำการสอนภาษาไทย		
ช่วงชั้นที่ 1	421	50.48
ช่วงชั้นที่ 2	331	39.69
ช่วงชั้นที่ 3	55	6.59
ช่วงชั้นที่ 4	27	3.24
6. การเป็นครูสอนภาษาไทย		
สมัครใจสอน	388	46.52
ผู้บริหารมอบหมายให้สอน	380	45.56
อื่นๆ (N=66)	66	7.91

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=834)	ร้อยละ
จำใจสอน	14	21.21
ไม่มีคนสอน	1	1.52
เป็นครูประจำชั้น	47	71.21
ครูไม่พอ	1	1.52
สอนทุกวิชา	1	1052
ไม่ระบุเหตุผล	2	3.03
7. จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 10 ชั่วโมง	212	25.42
10-14 ชั่วโมง	179	21.46
15-19 ชั่วโมง	240	28.78
20 ชั่วโมงขึ้นไป	203	24.34
8. จำนวนรายวิชาที่สอนต่อภาคเรียน		
1-2 วิชา	158	18.94
3-4 วิชา	305	36.57
5 รายวิชาขึ้นไป	371	44.48
9. หน้าที่อื่นๆที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน		
เป็นครูประจำชั้น	343	41.13
เป็นครูประจำชั้นและทำหน้าที่อื่นๆ(N=407)	407	48.80
ธุรการ	58	14.25
บุคลากร	12	2.95
การเงิน	68	16.71
หัวหน้าสายชั้น	2	0.49
งานกิจการนักเรียน	38	9.34
งานวิชาการ	123	30.22

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=834)	ร้อยละ
แนะแนว	3	0.74
บริหารทั่วไป	26	6.39
อนามัย	14	3.44
ห้องสมุด	35	8.60
อาคารสถานที่	1	0.25
พัสดุ	22	5.41
ไม่ระบุ	5	1.23
ไม่เป็นครูประจำชั้นแต่ทำหน้าที่อื่นๆ(N=84)	84	10.07
ธุรการ	17	20.24
บุคลากร	3	3.57
การเงิน	6	7.14
งานกิจการนักเรียน	6	7.14
งานวิชาการ	29	34.52
บริหารทั่วไป	6	7.14
อนามัย	4	4.76
ห้องสมุด	10	11.90
พัสดุ	1	1.19
ไม่ระบุ	2	2.38
10. การได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทย		
เคย	626	75.06
ไม่เคย	206	24.70
ผู้ให้การนิเทศการสอนภาษาไทย		
ผู้บริหารโรงเรียน	275	32.97
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	137	16.43

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (N=834)	ร้อยละ
ศึกษานิเทศก์	145	17.39
เพื่อนครู	69	8.27
11. จำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศต่อภาคการศึกษา		
1-5 ครั้ง	565	90.26
6-10 ครั้ง	48	7.67
11-15 ครั้ง	8	1.27
16-20 ครั้ง	3	0.48
มากกว่า 20 ครั้ง	4	0.64

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ปรากฏว่า

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.82 และเป็นเพศชายเพียงร้อยละ 19.18 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่าครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 44 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.09 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 40-44 ปี และอายุระหว่าง 25-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.35 และร้อยละ 14.63 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.09 โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาการประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 28.52 รองลงมาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาเอกภาษาไทยและวิชาเอกคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 16.02 และ 6.25 ตามลำดับ สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.80 ไม่ระบุสาขาวิชาเอก และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 3.12 ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาเอกประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.92 รองลงมาเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาและวิชาเอกภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 23.08 และร้อยละ 15.38 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.82 รองลงมาคือมีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 5-9 ปี และ 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.79 และร้อยละ 16.31 ตามลำดับ

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่สอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.48 สอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 39.69 สอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 6.59 และสอนในระดับช่วงชั้นที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 3.24

เมื่อพิจารณาถึงการเป็นครูภาษาไทย พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สอนภาษาไทยโดยสมัครใจสอน คิดเป็นร้อยละ 46.52 รองลงมาคือผู้บริหารมอบหมายให้สอน คิดเป็นร้อยละ 45.56 และรวมทั้งสอนภาษาไทยโดยมีความจำเป็น เพราะเป็นครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ 71.21

ในส่วนของจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ ส่วนใหญ่สอน 15-19 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 28.78 รองลงมา คือ สอนน้อยกว่า 10 ชั่วโมง และสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 25.42 และร้อยละ 24.34 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีจำนวนวิชาที่สอนต่อภาคเรียน คือ 5 วิชาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 44.48 รองลงมา คือระหว่าง 3-4 วิชา และระหว่าง 1-2 วิชา คิดเป็นร้อยละ 36.57 และร้อยละ 18.94 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เป็นครูประจำชั้นและทำหน้าที่อื่น ๆ ด้วย คิดเป็นร้อยละ 48.80 โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 30.22 รองลงมาคืองานการเงินและงานธุรการ คิดเป็นร้อยละ 16.71 และร้อยละ 14.25 ตามลำดับ

ในส่วนของารได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนใหญ่เคยได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 75.06 และร้อยละ 24.70 ไม่เคยได้รับการนิเทศ โดยผู้ที่ให้การนิเทศส่วนใหญ่ร้อยละ 32.97 คือผู้บริหารโรงเรียน รองลงมาคือ ศึกษานิเทศก์และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 17.39 และร้อยละ 16.43 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศ 1-5 ครั้งต่อภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.26 รองลงมาคือ 6-10 ครั้งและ 11-15 ครั้งต่อภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.67 และร้อยละ 1.27 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

จากแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน รวม 50 ข้อ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร	ข้อ 1-10
2. ด้านการเตรียมการสอน	ข้อ 11-19
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน	ข้อ 20-33
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ข้อ 34-40
5. ด้านการวัดและประเมินผล	ข้อ 41-50

ในการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจมาวิเคราะห์ โดยการหาค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน ใช้ค่าความแตกต่างของช่วงคะแนน (Range) เป็นเกณฑ์ประเมินระดับความรู้ความเข้าใจโดยใช้เกณฑ์ของเบส (BEST,1993) ซึ่งจะแบ่งคะแนนจากคะแนนเต็มออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆ กัน แล้วกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจจากระดับน้อยที่สุด ไปจนถึงระดับมากที่สุด เกณฑ์ในการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

คะแนนเต็ม	ระดับความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนการสอน				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	0.00-0.20	0.21-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81-1.00
2	0.00-0.40	0.41-0.80	0.81-1.20	1.21-1.60	1.61-2.00
3	0.00-0.60	0.61-1.20	1.21-1.80	1.81-2.40	2.41-3.00
4	0.00-0.80	0.81-1.60	1.61-2.40	2.41-3.20	3.21-4.00
7	0.00-1.40	1.40-2.80	2.81-4.20	4.20-5.60	5.61-7.00
9	0.00-1.80	1.81-3.60	3.61-5.40	5.41-7.20	7.21-9.00
10	0.00-2.00	2.01-4.00	4.01-6.00	6.01-8.00	8.01-10.00
14	0.00-2.80	2.81-5.60	5.61-8.40	8.41-11.20	11.21-14.00
50	0.00-10.00	10.01-20.00	20.01-30.00	30.01-40.00	40.01-50.00

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ความรู้ความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความรู้ ความเข้าใจ	S.D.
1.ด้านหลักสูตร	10	4.91	ปานกลาง	1.60
2.ด้านการเตรียมการสอน	9	6.06	มาก	1.45
3.ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และเทคนิควิธีสอน	14	7.85	ปานกลาง	2.14
4.ด้านสื่อการเรียนการสอน	7	4.48	มาก	1.46
5.ด้านการวัดและประเมินผล	10	4.57	ปานกลาง	1.59
รวม	50	27.87	ปานกลาง	5.28

จากตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ปรากฏว่า

ด้านหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ
มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91

ด้านการเตรียมการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรง
เรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.06

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่า
กับ 7.85

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรง
เรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน
โรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.87

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านหลักสูตร	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจ	S.D.
1.จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2	1.03	ปานกลาง	0.67
2.องค์ประกอบของหลักสูตร	1	0.67	มาก	0.47
3.คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในหลักสูตร	1	0.60	ปานกลาง	0.49
4.การนำหลักสูตรไปใช้	1	0.15	น้อยที่สุด	0.36
5.โครงสร้างของหลักสูตร	1	0.50	ปานกลาง	0.50
6.แนวการจัดการเรียนการสอน	1	0.36	น้อย	0.48
7.สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย	1	0.36	น้อย	0.48
8.แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2	1.23	มาก	0.70
รวม	10	4.91	ปานกลาง	1.60

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและองค์ประกอบของหลักสูตร อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.23 และ 0.67 ตามลำดับ ส่วนในเรื่องจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 0.60 และ 0.50 ตามลำดับ โดยในเรื่องของแนวการจัดการเรียนการสอนและสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 0.36 และในเรื่องของการนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.15

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการเตรียมการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการเตรียมการสอน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจ	S.D.
1.จุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน	1	0.25	น้อย	0.43
2.เป้าหมายในการวางแผนการสอน	1	0.80	มาก	0.40
3.ขั้นตอนการวางแผนการสอน	1	0.88	มากที่สุด	0.32
4.องค์ประกอบในขั้นตอนการวางแผนเตรียมการสอน	1	0.75	มาก	0.43
5.องค์ประกอบของแผนการสอน	1	0.85	มากที่สุด	0.35
6.ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้	1	0.42	ปานกลาง	0.49
7.แนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้	1	0.49	ปานกลาง	0.50
8.แนวการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	1	0.87	มากที่สุด	0.34
9.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	0.74	มาก	0.44
รวม	9	6.06	มาก	1.44

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการเตรียมการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ขั้นตอนการวางแผนการสอน แนวการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และองค์ประกอบของแผนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 0.87 และ 0.85 ตามลำดับ โดยในเรื่องของเป้าหมายในการวางแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้และองค์ประกอบในขั้นตอนการวางแผนเตรียมการสอน มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 0.75 และ 0.74 ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของแนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49 และ 0.42 ตามลำดับ และในเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.25

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจ	S.D.	
1.หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย	3	2.06	มาก	0.85
2.ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย	2	1.69	มากที่สุด	0.60
3.วิธีสอนทักษะต่างๆ	7	3.51	ปานกลาง	1.43
4.การสอนซ่อมเสริม	2	0.59	น้อย	0.62
รวม	14	7.85	ปานกลาง	2.14

จากตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 โดยในเรื่องของหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 ส่วนในเรื่องของวิธีสอนทักษะต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และในเรื่องการสอนซ่อมเสริมครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียนการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านสื่อการเรียนการสอน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความรู้ความเข้าใจ	S.D.
1.วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ	1	0.83	มากที่สุด	0.38
2.ประเภทของสื่อการเรียนการสอน	1	0.72	มาก	0.45
3.การเลือกสื่อการเรียนการสอน	1	0.67	มาก	0.47
4.การเตรียมสื่อการเรียนการสอน	1	0.54	ปานกลาง	0.50
5.หลักการใช้สื่อการเรียนการสอน	1	0.53	ปานกลาง	0.50
6.การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน	1	0.80	มาก	0.40
7.ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน	1	0.38	น้อย	0.49
รวม	7	4.48	มาก	1.46

จากตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการเรียนการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 ในเรื่องการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ประเภทของสื่อการเรียนการสอนและการเลือกสื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 0.72 และ 0.67 ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของการเตรียมสื่อการเรียนการสอนและหลักการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.54 และ 0.53 โดยที่ในเรื่องประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.38

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ในด้านการวัดและประเมินผล พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผล	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความรู้ ความเข้าใจ	S.D.
1.ความหมายของการวัดและประเมินผล	2	0.50	น้อย	0.61
2.จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	1	0.17	น้อยที่สุด	0.38
3.ความสำคัญของการวัดและประเมินผล	1	0.66	มาก	0.47
4.วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้ และทักษะพื้นฐาน	1	0.71	มาก	0.45
5.วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล ระหว่างการเรียนการสอน	1	0.56	ปานกลาง	0.50
6.วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล หลังสอน	1	0.53	ปานกลาง	0.50
7.การวัดผลและประเมินผลรูปแบบใหม่	3	1.44	ปานกลาง	0.81
รวม	10	4.57	ปานกลาง	1.59

จากตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการวัดและประเมินผล
พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มี
ความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานและความ
สำคัญของการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71 และ 0.66 ตาม
ลำดับ โดยในเรื่องของการวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมิน
ผลระหว่างการเรียนการสอนรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังสอน มีความรู้
ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 0.56 และ 0.53 ตามลำดับ ส่วนใน
เรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 0.50 และในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.17

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

การวิเคราะห์ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X})
ของคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ โดยกำหนดระดับความต้องการการนิเทศการ
สอนจากค่าความแตกต่างของช่วงคะแนน (Range) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความต้องการดังนี้

คะแนนเต็ม	ระดับความต้องการการนิเทศการสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	0.00-0.20	0.21-0.40	0.41-0.60	0.61-0.80	0.81-1.00
2	0.00-0.40	0.41-0.80	0.81-1.20	1.21-1.60	1.61-2.00
3	0.00-0.60	0.61-1.20	1.21-1.80	1.81-2.40	2.41-3.00
4	0.00-0.80	0.81-1.60	1.61-2.40	2.41-3.20	3.21-4.00
7	0.00-1.40	1.40-2.80	2.81-4.20	4.20-5.60	5.61-7.00
9	0.00-1.80	1.81-3.60	3.61-5.40	5.41-7.20	7.21-9.00
10	0.00-2.00	2.01-4.00	4.01-6.00	6.01-8.00	8.01-10.00
14	0.00-2.80	2.81-5.60	5.61-8.40	8.41-11.20	11.21-14.00
50	0.00-10.00	10.01-20.00	20.01-30.00	30.01-40.00	40.01-50.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ความรู้ความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความต้องการ	S.D.
1.ด้านหลักสูตร	10	4.91	ปานกลาง	1.60
2.ด้านการเตรียมการสอน	9	6.06	น้อย	1.44
3.ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และเทคนิควิธีสอน	14	7.85	ปานกลาง	2.14
4.ด้านสื่อการเรียนการสอน	7	4.48	น้อย	1.46
5.ด้านการวัดและประเมินผล	10	4.57	ปานกลาง	1.59
รวม	50	27.87	ปานกลาง	5.28

จากตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ปรากฏว่า

ด้านหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ
มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91

ด้านการเตรียมการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรง
เรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.06

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดย
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.85

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรง
เรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน
โรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.57

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกด้าน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่า
กับ 27.87

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ในด้านหลักสูตร พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านหลักสูตร	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความต้องการ	S.D.
1.จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2	1.03	ปานกลาง	0.67
2.องค์ประกอบของหลักสูตร	1	0.67	น้อย	0.47
3.คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในหลักสูตร	1	0.60	ปานกลาง	0.49
4.การนำหลักสูตรไปใช้	1	0.15	มากที่สุด	0.36
5.โครงสร้างของหลักสูตร	1	0.50	ปานกลาง	0.50
6.แนวการจัดการเรียนการสอน	1	0.36	มาก	0.48
7.สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระ ภาษาไทย	1	0.36	มาก	0.48
8.แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย	2	1.23	น้อย	0.70
รวม	10	4.91	ปานกลาง	1.60

จากตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านหลัก
สูตร พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความต้องการการ
นิเทศการสอนในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.15
โดยในเรื่องแนวการจัดการเรียนการสอนและสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย
อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 0.36 ส่วนในเรื่องของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณ
ภาพของผู้เรียนที่กำหนดในหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร มีความต้องการการนิเทศการ
สอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 0.60 และ 0.5 ตามลำดับ และในเรื่องของ
แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและองค์ประกอบของหลักสูตร มีความ
ต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.23 และ 0.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของ
ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการ
เรียนการสอน ในด้านการเตรียมการสอน พิจารณาเป็นรายชื่อ

ด้านการเตรียมการสอน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความต้องการ	S.D.
1.จุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน	1	0.25	มาก	0.43
2.เป้าหมายในการวางแผนการสอน	1	0.80	น้อย	0.40
3.ขั้นตอนการวางแผนการสอน	1	0.88	น้อยที่สุด	0.32
4.องค์ประกอบในขั้นตอนการวางแผน เตรียมการสอน	1	0.75	น้อย	0.43
5.องค์ประกอบของแผนการสอน	1	0.85	น้อยที่สุด	0.35
6.ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้	1	0.42	ปานกลาง	0.49
7.แนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้	1	0.49	ปานกลาง	0.50
8.แนวการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	1	0.87	น้อยที่สุด	0.34
9.จุดประสงค์การเรียนรู้	1	0.74	น้อย	0.44
รวม	9	6.06	น้อย	1.44

จากตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการ
เตรียมการสอน พิจารณาเป็นรายชื่อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรง
เรียนของรัฐมีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน อยู่ใน
ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.25 โดยในเรื่องของแนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และความ
หมายของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49 และ 0.42 ตามลำดับ ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับเป้าหมายในการวางแผนการสอน
องค์ประกอบในขั้นตอนการวางแผนการเตรียมการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความต้องการ
การนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 0.75 และ 0.74 ตามลำดับ และใน
เรื่องของขั้นตอนการวางแผนการสอน แนวการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และองค์ประกอบของ
แผนการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ใน
ระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 0.87 และ 0.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความต้องการ	S.D.
1.หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย	3	2.06	น้อย	0.85
2.ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย	2	1.69	น้อยที่สุด	0.60
3.วิธีสอนทักษะต่างๆ	7	3.51	ปานกลาง	1.43
4.การสอนซ่อมเสริม	2	0.59	มาก	0.62
รวม	14	7.85	ปานกลาง	2.14

จากตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องของการสอนซ่อมเสริม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีสอนทักษะต่างๆ มีความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และในเรื่องของหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 รวมทั้งในเรื่องของประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านสื่อการเรียนการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านสื่อการเรียนการสอน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความต้องการ	S.D.
1.วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ	1	0.83	น้อยที่สุด	0.38
2.ประเภทของสื่อการเรียนการสอน	1	0.72	น้อย	0.45
3.การเลือกสื่อการเรียนการสอน	1	0.67	น้อย	0.47
4.การเตรียมสื่อการเรียนการสอน	1	0.54	ปานกลาง	0.50
5.หลักการใช้สื่อการเรียนการสอน	1	0.53	ปานกลาง	0.50
6.การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน	1	0.80	น้อย	0.40
7.ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน	1	0.38	มาก	0.49
รวม	7	4.48	น้อย	1.46

จากตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านสื่อการเรียนการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่อง ของประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.38 ส่วนในเรื่องของการเตรียมสื่อการเรียนการสอนและหลักการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.54 และ 0.53 ตามลำดับ โดยที่ในเรื่องของการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ประเภทของสื่อการเรียนการสอนและการเลือกสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.80 0.72 และ 0.67 ตามลำดับ และมีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการวัดและประเมินผล พิจารณาเป็นรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผล	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ระดับความต้องการ	S.D.
1.ความหมายของการวัดและประเมินผล	2	0.50	มาก	0.61
2.จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	1	0.17	มากที่สุด	0.38
3.ความสำคัญของการวัดและประเมินผล	1	0.66	น้อย	0.47
4.วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐาน	1	0.71	น้อย	0.45
5.วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน	1	0.56	ปานกลาง	0.50
6.วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังสอน	1	0.53	ปานกลาง	0.50
7.การวัดผลและประเมินผลรูปแบบใหม่	3	1.44	ปานกลาง	0.81
รวม	10	4.57	ปานกลาง	1.59

จากตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้านการวัดและประเมินผล พิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.17 โดยที่เรื่องความหมายของการวัดและประเมินผล มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.50 ส่วนในเรื่องของการวัดผลและประเมินผลรูปแบบใหม่ วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอน และวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 0.56 และ 0.53 ตามลำดับ และเรื่องวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานและความสำคัญของการวัดและประเมินผล มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.17 และ 0.66 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 และเขต 2 ที่สอนภาษาไทยในปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,061 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับการสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายเปิด (Open end) ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ชนิดเลือกตอบ (Multiple choices) ซึ่งมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยนำส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเป็นบางส่วน และบางส่วนนำส่งและเก็บรวบรวมโดยใช้บริการไปรษณีย์ ได้รับกลับคืนชนิดสมบูรณ์ 834 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.61 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 44 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา คือ ประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยต่ำกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่สอนภาษาไทยในระดับช่วงชั้นที่ 1 และเป็นครูภาษาไทยโดยสมัครใจสอน โดยมีจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ 15-19 ชั่วโมง จำนวนรายวิชาที่สอนต่อภาคเรียน 5 รายวิชาขึ้นไป หน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอนคือการ

เป็นครูประจำชั้นและทำงานด้านวิชาการ ส่วนใหญ่เคยได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทยโดยผู้
บริหารโรงเรียนเป็นผู้ให้การนิเทศ และได้รับการนิเทศ 1-5 ครั้งต่อภาคการศึกษา

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรง
เรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ในการศึกษาความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ใน
โรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการ
สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการ
วัดและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านปรากฏว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจ
ด้านการเตรียมการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และมีความรู้ความเข้าใจด้าน
หลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอนรวมทั้งด้านการวัดและประเมินผล อยู่
ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปรากฏว่า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏว่า

ด้านหลักสูตร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มี
ความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและองค์
ประกอบของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน
ที่กำหนดในหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง โดยใน
เรื่องของแนวการจัดการเรียนการสอนและสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย มี
ความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย และในเรื่องของการนำหลักสูตรไปใช้มีความรู้ความเข้าใจใน
ระดับน้อยที่สุด

ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียน
ของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ขั้นตอนการวางแผนการสอน แนวการจัดทำแผนการจัดการ
เรียนรู้และองค์ประกอบของแผนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยในเรื่องของเป้าหมายในการ
วางแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้และองค์ประกอบในขั้นตอนการวางแผนเตรียมการสอน มี
ความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ส่วนในเรื่องของแนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และความหมาย
ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และในเรื่องจุดมุ่งหมายของ
การเตรียมการสอน มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยในเรื่องของหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องของวิธีสอนทักษะต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง และในเรื่องการสอนซ่อมเสริมครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ ประเภทของสื่อการเรียนการสอนและการเลือกสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด และในเรื่องการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องของการเตรียมสื่อการเรียนการสอนและหลักการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ในเรื่องประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานและความสำคัญของการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดยในเรื่องของการวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ วัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนรวมทั้งวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังสอน มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย และในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ

ในการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเตรียมการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความต้องการการนิเทศการสอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอนรวมทั้งด้านการ

วัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง มีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านการเตรียมการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกด้าน ปรากฏว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในแต่ละด้าน ปรากฏว่า

ด้านหลักสูตร ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยในเรื่องแนวการจัดการเรียนการสอนและสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียนที่กำหนดในหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตร มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และในเรื่องของแนวทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและองค์ประกอบของหลักสูตร มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐมีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการเตรียมการสอน อยู่ในระดับมาก โดยในเรื่องของแนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับเป้าหมายในการวางแผนการสอน องค์ประกอบในขั้นตอนการวางแผนการเตรียมการสอนและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย และในเรื่องของขั้นตอนการวางแผนการสอนแนวการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และองค์ประกอบของแผนการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องของการสอนซ่อมเสริม อยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีสอนทักษะต่างๆ มีความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และในเรื่องของหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับน้อย รวมทั้งในเรื่องของประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการใช้สื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งในเรื่องของประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่

ในระดับมาก ส่วนในเรื่องของการเตรียมสื่อการเรียนการสอนและหลักการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ในเรื่องของการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ประเภทของสื่อการเรียนการสอนและการเลือกสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่เรื่องความหมายของการวัดและประเมินผล มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนในเรื่องของการวัดผลและประเมินผลรูปแบบใหม่ วัดดูประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนและวัดดูประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลหลังสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และเรื่องวัดดูประสงค์ของการตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานและความสำคัญของการวัดและประเมินผล มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยเห็นว่า น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ถือเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดทำสาระของหลักสูตร โดยแปลงหลักสูตรที่กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไปสู่รายละเอียดในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด (กรมวิชาการ, 2544) ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนหรือหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้ครูผู้สอนมีความจำเป็นจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรอย่างละเอียดและลึกซึ้งเพื่อที่จะนำไปใช้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง โดยการได้รับความรู้และศึกษาในเรื่องนี้ ก็อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์รวี บุญยานนท์ (2546) และ เซาวณี ผสมทรัพย์ (2546) ที่ทำการวิจัย พบว่า ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดทำหลักสูตรโดยผู้บริหารสนับสนุนโดยการจัดประชุมเชิง

วิชาการ ให้ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรรวมทั้งมีการจัดเตรียมเอกสารให้ครูศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนั้น ลำเนา เนื้อทอง (2532) และอมรรัตน์ ไกรสุข (2536) ยังได้ทำการวิจัยและพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านหลักสูตร โดยการส่งครูเข้ารับการอบรม ศึกษาร่วมประชุมสัมมนาและจัดหาเอกสารวารสารทางวิชาการให้ครูศึกษาด้วยตนเอง เพราะบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล คือ ครูผู้สอนซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรงมีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้การนำหลักสูตรในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ (สังคอุทรานันท์, 2527) สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ที่กล่าวว่า ครู ถือได้ว่าเป็นนักพัฒนาหลักสูตรในระดับห้องเรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้การสอนเกิดขึ้นและการพัฒนาหลักสูตรดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ตั้งแต่ขั้นตอนการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน สามารถนำจุดมุ่งหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด จะพบว่าในเรื่องของการนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนยังมีความรู้ความเข้าใจในระดับที่น้อยมากโดยในส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรที่มีความสำคัญยิ่งเพราะการนำหลักสูตรไปใช้หรือนำไปปฏิบัติทำนั้นจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดีหรือบกพร่องตรงไหนควรพัฒนาปรับปรุงในด้านใด เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ความสำเร็จของหลักสูตรมิได้ขึ้นอยู่กับตัวหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรเท่านั้นแต่ขึ้นอยู่กับตัวผู้สอน ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ในส่วนนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังเป็นหลักสูตรที่ใหม่สำหรับครูผู้สอนทุกคนการทำความเข้าใจกับการนำไปใช้อาจจะต้องใช้เวลา และอาจจะเป็นเพราะส่วนหนึ่งบางครั้งผู้ที่จัดทำหลักสูตรในรายวิชานั้นๆกับผู้นำไปใช้เป็นคนละคนกันอาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ได้

2. ด้านการเตรียมการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐมีความรู้ความเข้าใจด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับมาก แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนีย์ เกียรติมาพรศักดิ์ (2540) ที่ทำการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเตรียมการสอนอยู่ในระดับมาก ทำให้มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย และงานวิจัยของ ทูน ภาษิธรรม (2539) ยังพบว่า ครูภาษาไทยมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าทุกครั้ง ซึ่งการที่ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้ารวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดีจะช่วยให้ครูสอนได้ดีขึ้นและมีความมั่นใจในการสอน ดังที่วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การเตรียมตัวเพื่อสอนระดับใดก็ตามเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น

สำหรับผู้สอน สอดคล้องกับที่สังด์ อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่าไว้ว่า แผนการสอนจะเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของครูถ้าหากไม่มีการจัดทำแผนการสอนการใช้หลักสูตรก็จะป็นไปอย่างไม่มีจุดหมายปลายทาง และถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะได้มีการจัดทำแผนการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดีแต่สิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการไปพร้อมกับการสอนก็คือ การตรวจสอบการสอนว่าเป็นไปตามแผนการสอนที่วางไว้หรือไม่เพื่อที่จะได้นำสิ่งเหล่านี้มาปรับปรุงแก้ไขในแผนการเตรียมการสอนคราวต่อไป แผนการเตรียมการสอนจึงเป็นเอกสารสำคัญสำหรับครูผู้สอนและมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก รวมทั้งที่ โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวไว้ด้วยว่าในการเตรียมการสอนถ้ามีการเขียนแผนการสอนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปฏิบัติและประเมินแผนหรือกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นถ้ามีการเตรียมการสอนโดยทำแผนการสอนที่มีความละเอียด ผู้สอนหรือผู้นิเทศก็จะมองเห็นกิจกรรมหรือขั้นตอนในการสอนได้ชัดเจน นอกจากนี้ สุภาพิษย์ อาศวนิชย์พันธุ์ (2536) ยังได้กล่าวไว้อีกด้วยว่า การวางแผนการสอนจะทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนสามารถดำเนินการเรียนการสอนให้เกิดผลดีบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของนักเรียน ซึ่งถ้าครูสามารถเข้าใจและทำสิ่งเหล่านี้ได้ดีประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับนักเรียนทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานและความเข้าใจกับบทเรียนที่ครูผู้สอนได้เตรียมมาแล้วเป็นอย่างดีนั่นเอง

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐมีความรู้ความเข้าใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกามาศ ขวัญนาคม (2451) และสุนีย์ เกียรติมาพรศักดิ์ (2540) ที่ทำการวิจัยแล้วพบว่าครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอนอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุอาจเนื่องมาจากครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกภาษาไทย มีระดับการศึกษาสูงสุดในวิชาเอกที่หลากหลาย อีกทั้งส่วนใหญ่ยังมีประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาไทยยังน้อยรวมทั้งยังสอนภาษาไทยด้วยความจำเป็นและจำใจ คือผู้บริหารมอบหมายให้สอนมากกว่าความสมัครใจ ความสำคัญและความจำเป็นในการสอนภาษาไทยควรจะให้ครูที่จบในสาขาวิชาภาษาไทยมาสอนวิชาภาษาไทยเนื่องจากครูที่จบในสาขาวิชาดังกล่าวจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยมากกว่า เพราะการสอนวิชาภาษาไทยมีความสำคัญแนวทางที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนให้สัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ เนื้อหาของวิชาภาษาไทยไม่ได้แบ่งแยกจากกันโดยเด็ดขาด การจัดเนื้อหาสาระ

และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้แบ่งแยกเป็นรายวิชาแต่จะผสมผสานกันไปตามลำดับความยากง่ายและความสามารถของผู้เรียน โดยผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ครูที่มีความรู้ความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ดังที่ สุพิน บุญชูวงศ์ (2531) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนถือเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิถีทางที่นำนักเรียนไปสู่จุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้นักเรียนมีอยู่มากมายหลายชนิด ครูควรให้ความสำคัญและทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศการสอนในเรื่องการสอนซ่อมเสริมมากที่สุด แต่อาจจะพูดได้ว่าการสอนซ่อมเสริมมีสิ่งที่มีความสำคัญและครูทุกคนควรจัดให้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในพื้นที่ที่นักเรียนมีพื้นฐานทางภาษาที่แตกต่างกันคือนักเรียนมุสลิมที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเลยในชีวิตประจำวันกับนักเรียนที่เป็นไทยพุทธเมื่อต้องมาเรียนร่วมกันย่อมจะต้องมีปัญหาและความแตกต่างในส่วนของการรับรู้และผลสัมฤทธิ์ ดังที่ ประคอง สุทธาร (2526) กล่าวไว้ว่า หากนักเรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาแตกต่างกัน ควรมีการจัดการซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียนรวมทั้งการสอนเสริมเป็นรายบุคคล เพราะการสอนซ่อมเสริมนั้นเป็นการตรวจสอบข้อบกพร่อง ขจัดการเรียนที่ไม่ถูกวิธี ไม่ได้ผล และเสริมความรู้ทักษะที่ปรารถนาจะให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปในทางที่ดีด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนแต่ละปัญหา ให้เด็กเหล่านั้นได้ประสบความสำเร็จในการเรียนตามความสามารถที่แท้จริงของเขา โดยเฉพาะนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองด้วยแล้วจึงต้องเลือกสอนซ่อมเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชวลิต เกิดทิพย์ (2538) ที่พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทย เขตการศึกษา 2 เลือกสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหา ระดับความสามารถ ประสบการณ์และความคุ้นเคยของนักเรียน เลือกสื่อการสอนที่หาง่าย ราคาถูก ผลิตเองได้ มีการเตรียมสื่อการสอนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้สอนจริง รวมทั้งมีการเก็บรักษาสื่อการสอนที่ถูกวิธี มีการตรวจตราซ่อมแซมสื่อการสอนอยู่เสมอๆ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของสื่อการสอนทุกครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเห็นประโยชน์และความสำคัญของการใช้สื่อการ

เรียนการสอนเพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยที่การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมจะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ดังที่ วรรณพงษ์ ศิริเจียรนัย (2545) ได้ทำการวิจัยและพบว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะสื่อการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาบทเรียนและเกิดความเข้าใจที่เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ สังคม ทองมี (2533) ยังได้กล่าวไว้อีกด้วยว่า สื่อและอุปกรณ์การสอนจะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งมีความสำคัญมากในเรื่อง การสร้างความสนใจ การมีส่วนร่วมในการเรียน การได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้อง สามารถสร้างความเข้าใจในบทเรียนและยังเป็นการช่วยย่นระยะเวลาในการเรียนอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับที่ภิญโญ สาร (2524) กล่าวไว้อีกด้วยว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเวลาอันจำกัด ทั้งนี้การใช้สื่อการสอนให้ได้ผลดีครูผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้สื่อการสอนที่ดี มีความทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้อย่างลึกซึ้ง ได้รับประสบการณ์ตรงที่ตีรวมทั้งมีความสนุกสนานกับบทเรียน และดังที่ ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2533) กล่าวไว้ว่าไม่มีสื่อการสอนใดที่จะสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทุกเรื่องทุกสถานการณ์ผู้ใช้จะต้องตัดสินใจถึงความเหมาะสมในการใช้เอง การใช้สื่อการสอนที่ไม่เหมาะสมหรือกรณีที่ต้องใช้ก็อาจเป็นความพยายามที่สูญเปล่า

5. ด้านการวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกามาศ ขวัญนาคน (2541) ที่พบว่า ครูภาษาไทยมีความต้องการการนิเทศการสอนเรื่องการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีความรู้และเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก สาเหตุอาจเนื่องมาจาก การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนจริงมากกว่าในอดีต เนื่องจากมีความหลากหลายในการวัดและประเมินผลทั้งวิธีที่วัดและเครื่องมือที่นำมาใช้วัด ซึ่งสามารถที่จะประเมินได้ทั้งความรู้ คุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ พร้อมพรรณ อุดมศิลป์ (2546) ได้กล่าวไว้ อีกทั้งวรรณิ แกมเกตุ (2546) ยังได้กล่าวไว้อีกด้วยว่า การวัดและประเมินผลแนวใหม่ยังสามารถทำให้ผู้สอนหาคำตอบได้ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด รวมทั้งเป้า

หมายสำคัญที่ กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่า เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ต่างๆโดยนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนโดยตรงและนำผลไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียน อีกทั้งการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การประสมประสานการวัดผลและประเมินในผลกับการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานั้น การวัดและการประเมินผลและการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด (กรมวิชาการ,2546) จากความสำคัญและประโยชน์ของการวัดและประเมินผลดังที่กล่าวมาอาจจะเป็นผลทำให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา ซึ่งจากข้อค้นพบและการอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักสูตร ควรให้มีการดำเนินการจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับครูภาษาไทย รวมทั้งมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรจากศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนี้โดยเฉพาะ เพื่อให้ครูมีความมั่นใจในการที่จะนำหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ควรจัดให้มีการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนที่ไม่ได้จบการศึกษาในวิชาเอกภาษาไทย เช่น จัดให้มีการอบรมสัมมนาหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยทั้งหมด เพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้และความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาให้ความรู้ในด้านการวัดและประเมินผล โดยเฉพาะในเรื่องจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลรวมทั้งแนวทางใน

การดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยรูปแบบใหม่ ให้กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

1.4 ควรมีการกำหนดนโยบาย การวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยก่อนที่มีการนิเทศควรตรวจสอบความคิดเห็น ความต้องการของครูผู้สอนรวมทั้งเจตคติของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศเพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการที่จะนำไปวางแผนในการจัดการนิเทศ

1.5 ควรมีการติดตามผล ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. สถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนา ในเรื่อง หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผลในวิชาภาษาไทย

2.2 จัดให้มีการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

2. ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์หรือผู้ที่ให้การนิเทศที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2540.
- เขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1, สำนัก. รายงานการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดทางการเรียนปีการศึกษา 2546 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โครงการประเมินคุณภาพทางการศึกษา. ม.ป.ท., 2547.
- เขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 2, สำนัก. รายงานการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดทางการเรียนปีการศึกษา 2546 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โครงการประเมินคุณภาพทางการศึกษา. ม.ป.ท., 2547.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนัก. ร่างรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ป.3) ปีการศึกษา 2545. ม.ป.ท., 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนัก. ร่างรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6) ปีการศึกษา 2545. ม.ป.ท., 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
- จินตนา ไบกาชูย์. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2537.
- เจษฎา เข้มประเสริฐ. การประเมินความต้องการจำเป็นศึกษาเฉพาะกรณีตัวอย่างหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม. สารพัฒนาหลักสูตร ปีที่ 10 อันดับที่ 106 (กรกฎาคม-กันยายน) : 20.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ออลีนเพรส, 2539.
- ชวลิต เกิดทิพย์. การศึกษาการใช้สื่อการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยของครูภาษาไทยดีเด่นในระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2544.

- ชัยวัฒน์ ผดุงพงษ์. การศึกษาการแสดงออกทางศิลปะโดยการวาดภาพระบายสีของนักเรียนไทยมุสลิมอายุ7ถึง9ปี ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยีการสอน:การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ โอเคียนสโตร์ ,2533.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. เอกสารประกอบการสอนวิชาการประเมินผลการเรียนการสอน (2702302). ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2541.
- ทัศนีย์ สุกเมธี. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์,2533.
- ทูน ภาษีธรรม.การศึกษาการสอนภาษาไทยของครูภาษาไทยดีเด่นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2539.
- ชำระ บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร:การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.
- บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์, 2537.
- บุญส่ง ลอยสุวรรณ. การวางแผนการสอนหัวใจของการพัฒนาหลักสูตร. สารพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 68(พฤศจิกายน 2530);8.
- บันลือ พฤษะวัน. อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาแบบบูรณาการทางการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช,2536.
- เบญจวรรณ สหวัชรินทร์. การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกิจกรรมยูวาทชาดในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535
- ประคอง สุทธสาร. หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- เป็รื่อง กุมุท. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,2519.

- ผกามาศ ขวัญนาคม. ความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. หัวใจการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2543.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ,ม.ป.ท., 2535.
- พิสมัย ถิระแก้ว. หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. "องค์ประกอบของการสอน". เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย
หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- ไพโรจน์ รุจิระวิจิตร. การทดลองการใช้เทคนิคการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแบบรับภาษา
ในชั้นเด็กเล็กที่ใช้ภาษาส่วย. การวิจัยเพื่อการพัฒนา เล่มที่ 16. กรมฝึกหัดครู กระทรวง
ศึกษาธิการ กรุงเทพฯ: 2535.
- เพ็ญศรี กันกา. การพัฒนาแผนกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2536.
- ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: ทัพย์วิสุทธ์การพิมพ์, 2538.
- ภาวณี ทรัพย์าคม. การศึกษาสภาพการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษาเขมร
เป็นภาษาถิ่น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขต
การศึกษา 11 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2533.
- มนตรี เข้มกลีกร. เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. สงขลา. มปท, 2526.
- มัทนา ทองใหญ่. สื่อการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาใน กิจกรรมและสื่อการสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2527.
- รุ่งฤดี วิเศษนคร. การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในหมู่บ้านใน
โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนด้านไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2543.
- ลำพอง บุญช่วย. การสอนเชิงระบบ. ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์, 2530.
- วรรณิ์ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

- วรรณิ แกมเกตุ. การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- วาสนา ชาวหา. เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์, 2522.
- วิชา เพชรเกษม. มาตรการการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. วารสารการศึกษาทม. ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 พฤศจิกายน, 2546.
- วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. การสร้างแบบทดสอบเพื่อการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ, 2533.
- ศรีมงคล เทพเรณู. เอกสารคำสอนรายวิชาทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ: มปท., 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- สุภาพิษฐ์ อาศวนิชย์พันธ์. การศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยที่พึงปรารถนาของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2536.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2528.
- สมพงษ์ สิงหะพล. หลักการนิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักส่งเสริมวิชาการ แผนกเอกสารตำรา วิทยาลัยครูนครราชสีมา, 2530.
- สมบุญ ภู่นวล. การประเมินและการสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ: บารมีการพิมพ์, 2539.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. หลักการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2535.
- สมพร มั่นตะสูตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2526.

- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. สร้างความรู้ความเข้าใจสู่การปฏิบัติจริง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
รู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช,2545.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร(ศึกษา335). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นรสิงห์,
2525.
- สิริวรรณ สุวรรณอำภา. “กิจกรรมการเรียนการสอน”เอกสารการสอนชุดวิชาระบบการเรียนการสอน.
นนทบุรี: ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2523.
- สุจริต สร้อยทอง. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้วิชาภาษาไทย ความวิตกกังวลในการสอนและ
สมรรถภาพด้านการสอนภาษาไทยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสถาบัน
ราชภัฏกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ยุคปฏิรูปการศึกษาไทย. เชียงใหม่ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดเชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์,2546.
- สุพิน บุญชูวงศ์. หลักการสอน. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์,2531.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,2523.
- สุดาพร เชียงเถียร. ความต้องการการนิเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครูคณิตศาสตร์ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุนีย์ เกียรติมาพรศักดิ์. การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.
- สุภัทรา ชุสม. สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 11.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.
- สุวิมล ว่องวานิช. NEED ASSESSMENT:แนวคิดและกระบวนการ. ข่าวสารการวิจัยการศึกษา.
ปีที่ 11 (สิงหาคม-กันยายน 2531) 13-17.
- ลำลี รักสุทธิ. เทคนิควิธีการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพฯ:ห้างหุ้นส่วนจำกัดเรืองแสงการ
พิมพ์,2544.
- ลำเรียง บุญเรืองรัตน์. ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท,2527.

- เสาวนีย์ พานิชโยวาท. การประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนของอาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัย อาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2535.
- โสภณ นุ่มทอง. มาทำแผนการสอนกันเถอะ. วิทยาสารก้าวไกล.ปีที่ 4 (กรกฎาคม2536): 39.
- อมรรัตน์ ไกรสุข. การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรทักษะภาษาไทยระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นราธิวาส. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2536.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,2537.
- อุทุมพร จามรमान. ข้อสอบ:การสร้างและการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ฟีนีเพล็บลิชชิง, 2535.
- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
เอส ดี เพรส, 2540.
- อุมาพร บุญญาวิโรจน์. การใช้นิทานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนไทยมุสลิม.
วารสารวิชาการ ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 มีนาคม,2545.
- อุไรวรรณ ภูเจริญ. การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2534.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. ศาสตร์ของการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2531.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ1(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ:
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- อำนาจ เลิศขยันดี. การทดสอบและการวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอพรินติ้ง, 2539.

ภาษาอังกฤษ

- Good, Cartor V. Dictionary of Education. New York ; McCraw Hill Book, 1973.
- Harr, Ben M. Supervisory Behavior in Education. Englewood Cliffs, New Jersey;
 Prentice-Hall, 1985.
- Kaufman ,Roges and Penwick W. English. Need Assessment: Concept and Application.
 Englewood Cliffs, New Jersey; Education Technology.Publication, 1979.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร บัณฑิตยานนท์ อาจารย์ประจำภาควิชาการสอนภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการสอนภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์พรรณี ขวมะลิ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปัตตานี เขต 1
4. อาจารย์จิราภรณ์ ก่อเกียรติยากุล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยะลา เขต 1
5. อาจารย์บุญนาค ศิลากุล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยะลา เขต 1
6. อาจารย์นิตยา ทองเนียม อาจารย์โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์
จังหวัดยะลา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ.0512:6(2700.0603)/2726

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศึกษาระดับปริญญาโท และพัฒนาศาสตร์ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เนรมยอต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดยะลา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวอรวิณี ชำระ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี สุทธิจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2727

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิมล ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาคบริหารนโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาศาสตร์และพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมี
ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยใน
โรงเรียนของรัฐ จังหวัดยะลา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวอรวิมล ชำระ ได้ทำการเก็บข้อมูล
วิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สถำนวิทยชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทรจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2728

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศึกษาระดับปริญญาโทและพัฒนาศึกษาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมี
ความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา
ไทยในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวอรวิณี ชำระ ได้ทำการทดลองใช้
เครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอต)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน
โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2729

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิณท์ ชำระ นิลิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาศาสตร์ อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอค เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ดิฉันมี
ความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสำรวจความเข้าใจ กับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา
ไทยในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ดิฉันผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวอรวิณท์ ชำระ ได้ทำการทดลองใช้
เครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี สุทธิจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680
ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/2730 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลพร บัณฑิตยานนท์

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนานาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรชอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึง
ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี สุทธิจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สภานโยบาย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680
 ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/2735 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สร้อยสน สกลรักษ์

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
 ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาเทคนิคการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์
 เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึง
 ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในราย
 ละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
 ต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
 รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

ที่ ศษ.0512.6(2700.0603)/2732

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จิราภรณ์ ก่อเกียรติยากุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิมล ชำระ นิลิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาริชาโนศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักรงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยชิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึง
ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้สัปดาห์หน้าจะได้นำรายงานในราย
ละเอียดส่งต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี สุทธิจิตต์)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน
โทร. 0-2218-2680

ที่ ศษ.0512.6(2700.0603)/2733

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์พรณี ขาวมะลิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาศึกษาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี แนนยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึง
ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในราย
ละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี แนนยอด)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ทธ 0512.6(2700.0603)/2734

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจรอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์นิศมา ทองเนียม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาเทคนิคการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการลอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี แนนยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึง
ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจรอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอพบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุรักษ์ สุทธิจิตต์)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน
โทร: 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2731

งานหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

15 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์บุญนาค ศิลากุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวอรวิณี ชำระ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรชอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึง
ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในราย
ละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรชอด)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

งานหลักสูตรและการสอน
โทร 0-2218-2680

ภาคผนวก ค

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย

ตารางแสดงการหาคุณภาพของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด

ผู้วิจัย

นางสาวอรวิณี ชำระ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา
2. ผู้ตอบแบบสำรวจชุดนี้ คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547
3. แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชุดนี้มี 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในด้านต่อไปนี้
 1. ด้านหลักสูตร
 2. ด้านการเตรียมการสอน
 3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 4. ด้านสื่อการเรียนการสอน
 5. ด้านการวัดและประเมินผล
4. แบบสำรวจนี้ใช้เฉพาะการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติงานของท่าน และสถานภาพทางราชการของท่าน
5. ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงขอความกรุณาตอบแบบสำรวจให้ครบทุกข้อ และขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสำรวจคืนแก่ผู้วิจัยภายในวันที่ 1 มีนาคม 2548

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัย

แบบสำรวจเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุ

☐ 1. น้อยกว่า 25 ปี	☐ 2. 25-29 ปี
☐ 3. 30-34 ปี	☐ 4. 35-39 ปี
☐ 5. 40-44 ปี	☐ 6. มากกว่า 44 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	
☐ 2. ปริญญาตรี วิชาเอก.....	วิชาโท.....
☐ 3. ปริญญาโท สาขา.....	
☐ 4. ปริญญาเอก สาขา.....	
4. ประสบการณ์ในการสอนภาษาไทย

☐ 1. ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 2. 5-9 ปี
☐ 3. 10-14 ปี	☐ 4. 15-19 ปี
☐ 5. 20-24 ปี	☐ 6. 25 ปี ขึ้นไป
5. ระดับชั้นที่ทำการสอนภาษาไทย

☐ 1. ช่วงชั้นที่ 1	☐ 2. ช่วงชั้นที่ 2
☐ 3. ช่วงชั้นที่ 3	☐ 4. ช่วงชั้นที่ 4
6. เป็นครูสอนภาษาไทยโดย

☐ 1. สมักใจสอน	
☐ 2. ผู้บริหารมอบหมายให้สอน	
☐ 3. อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

7. จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์
- () 1. น้อยกว่า 10 ชั่วโมง () 2. 10-14 ชั่วโมง
- () 3. 15-19 ชั่วโมง () 4. 20 ชั่วโมงขึ้นไป
8. จำนวนรายวิชาที่สอนต่อภาคเรียน
- () 1. 1-2 รายวิชา () 2. 3-4 รายวิชา
- () 3. 5 รายวิชาขึ้นไป
9. หน้าที่อื่นๆที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน
- () 1. เป็นครูประจำชั้น
- () 2. เป็นครูประจำชั้นและทำหน้าที่อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- () 3. ไม่เป็นครูประจำชั้นแต่ทำหน้าที่อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านเคยได้รับการนิเทศการสอนภาษาไทยหรือไม่
- () 1. เคย () 2. ไม่เคย
- ถ้าท่านเคยได้รับการนิเทศเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ใครเป็นผู้ให้การนิเทศแก่ท่าน
- () 1. ผู้บริหารโรงเรียน () 2. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
- () 3. ศิษยานุศิษย์ () 4. เพื่อนครู
- () 5. อื่นๆ.....
11. จำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศต่อภาคการศึกษา
- () 1. 1-5 ครั้ง () 2. 6-10 ครั้ง
- () 3. 11-15 ครั้ง () 4. 16-20 ครั้ง
- () 5. มากกว่า 20 ครั้ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นสำหรับครูภาษาไทย
คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / ลง () หน้าตัวเลือกที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ด้านหลักสูตร

1. ข้อใดกล่าวถึงจุดหมายของหลักสูตรได้ถูกต้อง

- () ก. ลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
- () ข. ลักษณะที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในวิชาที่เรียน
- () ค. ลักษณะที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความรู้ที่ตนเองได้รับ
- () ง. ลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนค้นพบความต้องการของตนเอง

2. ข้อใดกล่าวถึงจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

- () ก. เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย
- () ข. ท่องจำบทหรือกรอนที่ไพเราะและมีคุณค่าทางความคิด
- () ค. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า
- () ง. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และการทำงาน

3. องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร คือ

- () ก. หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การประเมินผล
- () ข. จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม แนวดำเนินการ
- () ค. จุดหมาย หลักการ กิจกรรม การประเมินผล
- () ง. กิจกรรม สื่อการสอน เนื้อหา การประเมินผล

4. ข้อใดกล่าวถึงคุณภาพของผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544 เมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง

- () ก. เล่านิทานที่บ้านและดำเนินบ้านในท้องถิ่น
- () ข. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
- () ค. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น
- () ง. ท่องจำบทหรือกรอนที่ไพเราะและนำไปใช้กล่าวอ้างในการพูดและการเขียน

5. ต่อไปนี้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ยกเว้นข้อใด
- () ก. การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน
 - () ข. การจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่
 - () ค. การเลือกเนื้อหาวิชา จัดลำดับเนื้อหาวิชา
 - () ง. การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร
6. โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วยทักษะใดบ้าง
- () ก. ฟัง พูด อ่าน เขียน หลักการใช้ภาษา
 - () ข. อ่าน เขียน ฟัง ดู พูด วรรณคดีและวรรณกรรม
 - () ค. อ่าน เขียน ฟัง พูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม
 - () ง. อ่าน เขียน ฟัง ดู พูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม
7. แนวการจัดการสอนโดยวิธีการจัดความคิดรวบยอดหรือนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อยและนำมาจัดลำดับ เป็นการจัดกิจกรรมการสอนแบบใด
- () ก. การสอนด้วย Story Line
 - () ข. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - () ค. การสอนด้วยแผนภาพโครงเรื่อง
 - () ง. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
8. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของคำว่า มาตรฐานการเรียนรู้ ได้อย่างถูกต้อง
- () ก. สิ่งที่นำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน
 - () ข. สาระการเรียนรู้ที่จัดเป็นชุดเป็นหมู่หรือเป็นกลุ่มในลักษณะสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน
 - () ค. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - () ง. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนหลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้
9. ขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือข้อใด
- () ก. จัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น
 - () ข. จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
 - () ค. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - () ง. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับหลักภาษา วรรณคดี วรรณกรรม บทร้อยกรอง

10. จุดประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นข้อใดเป็นสำคัญ

- () ก. มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
- () ข. มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง
- () ค. มุ่งให้ผู้เรียนพบคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง
- () ง. มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักสภาพแวดล้อมตลอดจนความต้องการของตนเอง

ด้านการเตรียมการสอน

11. การเตรียมการสอนมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่ออะไร

- () ก. เตรียมเอกสารการสอนให้พร้อม
- () ข. เตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมก่อนเรียน
- () ค. เตรียมตัวครูให้พร้อมก่อนทำการสอน
- () ง. เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนให้พร้อม

12. เป้าหมายที่สำคัญในการวางแผนการสอนคือข้อใด

- () ก. เพื่อให้การสอนมีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป
- () ข. เพื่อให้การสอนตรงตามจุดหมายของหลักสูตร
- () ค. เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการสอนครั้งต่อไป
- () ง. เพื่อให้ผู้สอนมีเอกสารเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เข้าสอนแทน

13. ขั้นตอนในการวางแผนเตรียมการสอนแต่ละครั้งครูผู้สอนจะต้องพิจารณาสิ่งใดบ้างให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กัน

- () ก. วัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อการสอน การประเมินผล
- () ข. วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน
- () ค. วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล
- () ง. วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การประเมินผล

14. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก คือข้อใด

- () ก. เนื้อหา
- () ข. การวัดผล
- () ค. สื่อการเรียนการสอน

- () ง. กิจกรรมการเรียนการสอน
15. ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยวิธีที่ให้นักเรียนค้นคว้านำเสนอ ควรมีลักษณะอย่างไร
- () ก. จัดกิจกรรมให้ครูปฏิบัติมากที่สุด
- () ข. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติมากที่สุด
- () ค. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อมากที่สุด
- () ง. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามมากที่สุด
16. แผนการจัดการเรียนรู้อธิบายถึงข้อความในข้อใด
- () ก. วิธีสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหา
- () ข. แผนการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของครู
- () ค. ความสอดคล้องของเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
- () ง. โครงการหรือแผนการที่ระบุกระบวนการสอนที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอนจริงของครู
17. สิ่งที่จะต้องนำมาวิเคราะห์ก่อนที่จะมีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้คือข้อใด
- () ก. คำอธิบายรายวิชา
- () ข. สาระการเรียนรู้
- () ค. มาตรฐานการเรียนรู้
- () ง. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
18. ข้อต่อไปนี้เป็นส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ยกเว้นข้อใด
- () ก. สาระการเรียนรู้
- () ข. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- () ค. กระบวนการจัดการเรียนรู้
- () ง. การออกแบบการเรียนการสอน
19. การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสำคัญในด้านใดมากที่สุด
- () ก. การควบคุมมาตรฐาน
- () ข. การจัดอันดับความสามารถ
- () ค. การประเมินผลการสอนของครู
- () ง. เป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน

20. หลักสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอนคือข้อใด
- () ก. ความถนัดของครู
 - () ข. ความสนใจของนักเรียน
 - () ค. ความสนใจและความต้องการของครู
 - () ง. ความพร้อมของการเตรียมอุปกรณ์การสอน
21. ในการเลือกเทคนิคและวิธีการสอนครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งใด
- () ก. ความยากง่ายของวิธีการแก้ปัญหา
 - () ข. ความสนใจและความต้องการของครู
 - () ค. ความสนใจและขนาดของกลุ่มผู้เรียน
 - () ง. โอกาสในการให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตัวเอง
22. ข้อควรคำนึงเป็นสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือ
- () ก. จัดกิจกรรมที่สอดคล้องคุณธรรม
 - () ข. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักภาษาไทย
 - () ค. จัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
 - () ง. จัดกิจกรรมที่ใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีในท้องถิ่น
23. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีหลักการอย่างไร
- () ก. ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามคำสั่งของผู้สอน
 - () ข. ผู้เรียนวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - () ค. ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตัวเอง
 - () ง. ผู้เรียนเป็นผู้คิดและปฏิบัติตามกิจกรรมโดยผู้สอนเป็นผู้ให้การแนะนำ
24. จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาคือข้อใด
- () ก. ส่งเสริมความรู้และทักษะ
 - () ข. ส่งเสริมทักษะและเจตคติ
 - () ค. ส่งเสริมความรู้และประสบการณ์
 - () ง. ส่งเสริมทักษะและความคิดวิจารณ์

25. ข้อใดเป็นกิจกรรมสร้างประสบการณ์ขั้นพื้นฐานในการสอนขั้นเตรียมการอ่าน
- () ก. การอ่านคำยาก
 - () ข. อ่านสำรวจและตั้งคำถาม
 - () ค. ตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน
 - () ง. ดูภาพในหนังสือแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ
26. แนวทางการจัดการเรียนการสอนเขียนในขั้นปูพื้นฐานขั้นแรกคือข้อใด
- () ก. การเขียนประโยค
 - () ข. การสร้างโครงเรื่อง
 - () ค. การสร้างวงคำศัพท์
 - () ง. การสรุปความจากหัวข้อโครงเรื่อง
27. ถ้าต้องการจะสอนทักษะการฟังให้กับนักเรียนควรจะเลือกกิจกรรมในข้อใด
- () ก. ให้นักเรียนอธิบายความแตกต่างของของสองสิ่ง
 - () ข. ให้นักเรียนตัดภาพจากหนังสือพิมพ์แล้ววิจารณ์ภาพนั้น
 - () ค. ให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมกันแล้วบอกใจความสำคัญของเพลง
 - () ง. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน
28. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมที่ควรนำมาใช้สอนทักษะการดู
- () ก. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ
 - () ข. ฝึกทำหน้าที่พิธีกรรายการรายการโทรทัศน์ที่ได้ชมมา
 - () ค. บันทึกข้อความสั้นๆจากการชมรายการภาคความรู้
 - () ง. รวบรวมคำโฆษณาจากแผ่นป้ายโฆษณาแล้วนำมาเสนอในชั้นเรียน
29. จุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นอันดับแรกของการเตรียมความพร้อมในการพูดคือข้อใด
- () ก. เพื่อให้นักเรียนพูดอย่างสร้างสรรค์
 - () ข. เพื่อฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าพูด
 - () ค. เพื่อให้นักเรียนออกเสียงพูดได้ชัดเจนถูกต้อง
 - () ง. เพื่อให้นักเรียนใช้คำพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะของบุคคล
30. การสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการทางหลักภาษาคือข้อใด
- () ก. การสอนให้นักเรียนฟัง พูด อ่าน เขียน
 - () ข. การสอนให้นักเรียนอ่านในใจและอ่านออกเสียง
 - () ค. การสอนให้นักเรียนอ่านเป็นคำและเป็นประโยค

- () ง. การสอนให้นักเรียนสะกดคำ แจกลูก ผันอักษร
31. ต่อไปนี้เป็นแนวทางการเลือกวรรณกรรมที่องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอนยกเว้นข้อใด
- () ก. เป็นวรรณกรรมที่มีสาระคุณค่า
- () ข. เป็นวรรณกรรมที่ครูรู้จักอย่างดีแล้ว
- () ค. เป็นวรรณกรรมที่มีในสังคมหรือท้องถิ่นของตน
- () ง. เป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตของคน
32. เวลาที่เหมาะสมในการใช้สอนซ่อมเสริมคือข้อใด
- () ก. 15 นาที
- () ข. 20 นาที
- () ค. 25 นาที
- () ง. 30 นาที
33. ลักษณะของกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมคือข้อใด
- () ก. เป็นกิจกรรมที่ง่าย สั้น
- () ข. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจ
- () ค. เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นภายหลังการสอนซ้ำกับกิจกรรมเดิมในบทเรียน
- () ง. เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นภายหลังการสอนไม่ซ้ำกับกิจกรรมเดิมในบทเรียน

ด้านสื่อการเรียนการสอน

34. การใช้สื่อการเรียนการสอนมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือข้อใด
- () ก. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ
- () ข. เพื่อให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้นาน
- () ค. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- () ง. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน
35. คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทใด
- () ก. สื่อวัสดุ
- () ข. สื่อวิธีการ
- () ค. สื่ออุปกรณ์
- () ง. สื่อทัศนูปกรณ์

36. หลักการพิจารณาเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพคือข้อใด

- () ก. สื่อการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของครู
- () ข. สื่อการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมการสอน
- () ค. สื่อการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับวัยและพื้นฐานความรู้ของนักเรียน
- () ง. สื่อการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับเวลาเรียนและขั้นตอนการเรียนรู้

37. วัตถุประสงค์สำคัญในการเตรียมสื่อการสอนคือข้อใด

- () ก. ช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการสอน
- () ข. ช่วยให้การประเมินผลการเรียนการสอนทำได้ง่ายยิ่งขึ้น
- () ค. ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์แปลกใหม่ในการเรียนการสอน
- () ง. ช่วยให้เกิดความพร้อม ความสะดวกและความสำเร็จในการสอน

38. หลักการใช้สื่อการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอนคือข้อใด

- () ก. ประเมินผลหลังการใช้สื่อทุกครั้ง
- () ข. ควรใช้สื่อการสอนทุกบทเรียน
- () ค. ใช้สื่อตามความเหมาะสมของผู้เรียน
- () ง. ใช้สื่อชนิดเดียวในการสอนแต่ละครั้ง

39. วิธีการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนที่ถูกต้องคือข้อใด

- () ก. สื่อทุกชนิดควรจัดเก็บเป็นหมวดหมู่
- () ข. สื่อทุกชนิดควรจัดวางไว้ให้เป็นระเบียบ
- () ค. สื่อการสอนทุกชนิดควรเก็บไว้ในที่เดียวกันเพื่อสะดวกในการใช้
- () ง. สื่อทุกชนิดควรจัดเก็บโดยหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์นั้นๆ

40. การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในชั้นเรียนนั้นมุ่งประโยชน์ในข้อใด

- () ก. เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน
- () ข. เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน
- () ค. เพื่อความคล่องตัวในการสอนของครู
- () ง. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาการของนักเรียน

ด้านการวัดผลและประเมินผล

41. การวัดผลการเรียนรู้มีความหมายตรงกับข้อใด

- () ก. กระบวนการติดตามผลโดยใช้เครื่องมือ
- () ข. กระบวนการประเมินคุณภาพการเรียนรู้
- () ค. กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดอันดับ
- () ง. กระบวนการตัดสินความสามารถของผู้เรียน

42. ข้อความที่แสดงถึงการวัดผลการเรียนรู้คือข้อใด

- () ก. มานี มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
- () ข. ชูใจ สอบได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.5
- () ค. ปิติ ทำข้อสอบถูกต้อง 45 ข้อจาก 50 ข้อ
- () ง. มานะ สอบวิชาภาษาไทยได้คะแนน 80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

43. จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการประเมินผลการเรียนรู้คือข้อใด

- () ก. ปรับปรุงการเรียนการสอน
- () ข. ตัดสินผลการเรียนของนักเรียน
- () ค. ตรวจสอบความรู้ความสามารถของนักเรียน
- () ง. เพื่อควบคุมมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน

44. ความสำคัญของการสอบคือข้อใด

- () ก. เพื่อทราบว่ามีใครเก่งใครอ่อน
- () ข. เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน
- () ค. เพื่อจำแนกและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน
- () ง. เพื่อทราบว่าคนไหนจะเรียนดีขึ้นอ่อนลงเพียงใด

45. ข้อใดเป็นเหตุผลที่เหมาะสมที่ครูผู้สอนทดสอบนักเรียนก่อนการสอนในชั่วโมงแรก

- () ก. เพื่อเก็บคะแนนสะสม
- () ข. เพื่อวางแผนการมอบหมายงาน
- () ค. เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องในพื้นฐานการเรียนรู้
- () ง. เพื่อหาตัวบ่งชี้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้

46. การวัดผลระหว่างการเรียนรู้การสอนมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
- () ก. สำรวจความต้องการของนักเรียน
 - () ข. ค้นหาเทคนิคและวิธีการสอนที่เหมาะสม
 - () ค. พิจารณาความสามารถหรือพฤติกรรมพื้นฐานของนักเรียน
 - () ง. ค้นหาข้อบกพร่องหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียน
47. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนคือข้อใด
- () ก. การนำผลการประเมินมาจัดช่อมเสริมให้แก่นักเรียน
 - () ข. การนำผลการประเมินมาเปลี่ยนเป็นระดับผลการเรียน
 - () ค. การนำผลประเมินมาพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอน
 - () ง. การนำผลประเมินมาแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอน
48. เครื่องมือประเมินผลจากสภาพจริงที่สามารถเห็นพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน ได้ดีที่สุดคือข้อใด
- () ก. แบบทดสอบ
 - () ข. แบบสัมภาษณ์
 - () ค. แฟ้มสะสมงาน
 - () ง. แบบสำรวจรายการ
49. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความ ใช้วิธีการตัดสินผลการเรียนอย่างไร
- () ก. ตัดสิน ผ่าน และ ไม่ผ่าน
 - () ข. ให้สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดวิธีการตัดสิน
 - () ค. ตัดสินเป็นระดับผลการเรียน 4 3 2 1 และ 0
 - () ง. ตัดสินเป็น 3 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีและควรปรับปรุง
50. “เขียนได้ถูกต้องสวยงาม” ควรมีวิธีการวัดผลและประเมินผลโดย
- () ก. ตรวจผลงาน ทดสอบ
 - () ข. ทดสอบ จัดอันดับคุณภาพ
 - () ค. สังเกตพฤติกรรม ตรวจผลงาน
 - () ง. ตรวจผลงาน จัดอันดับคุณภาพ

การหาคุณภาพของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ

ตาราง แสดงจำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และหาค่าความยากง่าย
อำนาจจำแนกข้อสอบของแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนภาษาไทย

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบ		ความยากง่าย P	อำนาจจำแนก r
	กลุ่มสูง R_u	กลุ่มต่ำ R_l		
1	12	9	.70	.20
2*	14	9	.77	.33
3*	8	2	.33	.40
4	7	8	.50	-.07
5*	12	7	.63	.33
6	13	11	.80	.13
7*	14	9	.77	0.33
8	3	6	.30	-.20
9*	8	3	.37	.33
10	8	9	.57	-.07
11	9	6	.50	.20
12*	9	5	.47	.27
13*	10	6	.53	.27
14	3	7	.33	-.27
15*	9	4	.43	.33
16	11	9	.67	.13
17*	13	7	.67	.40
18	4	1	.17	.20
19	14	13	.90	.07
20*	12	6	.60	.40

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบ		ความยากง่าย P	อำนาจจำแนก r
	กลุ่มสูง R_u	กลุ่มต่ำ R_l		
21*	13	7	.67	.40
22	15	13	.93	.13
23	6	6	.40	.00
24*	15	10	.83	.33
25	11	10	.70	.07
26*	15	7	.73	.53
27*	15	9	.80	.40
28	12	9	.70	.20
29*	12	7	.63	.33
30*	11	7	.60	.27
31	11	9	.67	.13
32	12	9	.70	.20
33	6	4	.33	.13
34*	7	3	.33	.27
35	8	6	.47	.13
36*	11	6	.57	.33
37	9	7	.53	.13
38	14	11	.83	.20
39*	15	11	.87	.27
40	15	14	.97	.07

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบ		ความยากง่าย P	อำนาจจำแนกร r
	ถูกต้อง R _u	ผิด R _i		
41*	11	5	.53	.40
42	4	5	.30	-.07
43	10	9	.63	.07
44*	12	5	.57	.47
45*	12	7	.63	.33
46*	14	9	.77	.33
47	10	10	.67	.00
48*	15	8	.77	.47
49*	13	7	.67	.40
50	15	14	.97	.07
51*	8	3	.37	.33
52	15	13	.93	.13
53*	12	8	.67	.27
54	14	12	.87	.13
55	12	14	.87	-.13
56*	12	7	.63	.33
57*	12	7	.63	.33
58	9	8	.57	.07
59*	10	1	.37	.60
60	9	7	.53	.13

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบ		ความยากง่าย P	อำนาจจำแนกร r
	ถูกต้อง R _u	ผิด R _i		
61*	11	7	.60	.27
62*	6	1	.23	.33
63*	13	8	.70	.33
64*	15	10	.83	.33
65	5	4	.30	.07
66*	10	5	.50	.33
67	13	13	.87	.00
68	6	3	.30	.20
69*	11	6	.57	.33
70	4	3	.23	.07
71*	11	6	.57	.33
72*	13	9	.73	.27
73	13	12	.83	.07
74*	14	9	.77	.33
75	8	6	.47	.13
76*	11	6	.57	.33
77	8	6	.47	.13
78*	5	1	.20	.27
79	11	10	.70	.07
80*	12	7	.63	.33

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบ ถูก		ความยากง่าย P	อำนาจจำแนกร r
	กลุ่มสูง R_u	กลุ่มต่ำ R_l		
81*	11	3	.47	.53
82*	13	8	.70	.33
83	7	4	.37	.20
84*	12	4	.53	.53
85	6	7	.43	-.07
86*	14	8	.73	.40
87	15	15	1.00	.00

ข้อที่	จำนวนคนที่ตอบ ถูก		ความยากง่าย P	อำนาจจำแนกร r
	กลุ่มสูง R_u	กลุ่มต่ำ R_l		
88	9	8	.57	.07
89*	9	3	.40	.40
90*	13	5	.60	.53
91*	13	7	.67	.40
92	8	6	.47	.13
93	9	11	.67	-.13
94*	10	5	.50	.33

หมายเหตุ * ข้อสอบที่เลือกนำมาใช้จำนวน 50 ข้อ กลุ่มตัวอย่าง 30 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอรวินท์ ชำระ เกิดวันที่ 13 สิงหาคม 2521 ที่จังหวัดยะลา สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2542 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งครูโรงเรียนบ้านเหนือ จังหวัดยะลา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย